

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

HIVATALI TÁJÉKOZTATÓ

IV. ÉVFOLYAM – 2014. ÉVI 1. SZÁM

Tartalom

Bevezető	2
Törvényességi Felügyeleti Főosztály tájékoztatói	3
A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény módosításai.....	3
Tájékoztató a panaszok és a közérdekű bejelentések intézésének szabályairól	4
Tájékoztató a Nemzeti Jogszabálytár használatáról	6
Önkormányzati segély	10
Pontosítás.....	11
Kúria Önkormányzati Tanácsának 2013. évi határozatai (I. rész)	11
Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatóság tájékoztatói	51
Az Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatóság tájékoztatói	51
Földhivatal tájékoztatói	54
Tájékoztató a földek tulajdonjogának, használatának megszerzésére irányuló, az elővásárlási és előhaszonbérleti jog gyakorlása során a települések jegyzőire, a tulajdonosokra, valamint a földhasználókra háruló legfontosabb feladatok, kötelezettségekről.....	54
Munkaügyi Központ tájékoztatói	67
Munkaerő-piaci helyzetkép (Csongrád megye – 2013. december)	67

6741 SZEGED,
RÁKÓCZI TÉR 1.

WWW.CSMKH.HU

VEZETO@CSMKH.HU

TEL.: 62/562-662

FAX: 62/562-601

A KIADÁSÉRT FELELŐS:
B. NAGY LÁSZLÓ
KORMÁNYPEGBÍZOTT

SZERKESZTI:
KOORDINÁCIÓS ÉS SZERVEZÉSI
FŐOSZTÁLY

A SZERKESZTÉSBE KÖZREMŰKÖDIK:
DR. LŐRINCSIK PÉTER
LORINCSIK.PETER@CSMKH.HU
62/562-656

BEVEZETŐ

Tisztelt Jegyző Asszony!

Tisztelt Jegyző Úr!

Bízom benne, hogy Hivatalunk Tájékoztatójának korábbi számaiban megjelent szakmai anyagok hasznos segítséget nyújtottak munkája során.

A Tájékoztató jelen számában továbbra is fontos témákat, jogszabályváltozásokat emeltünk ki, illetve fel kívánjuk hívni a figyelmet az aktuális feladatokra, határidőkre.

Tájékoztatót készítettünk a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 2014. január 1. napján hatályba lépés módosításairól.

Ismertetjük a panaszok és a közérdekű bejelentések intézésének szabályairól szóló új törvény legfontosabb rendelkezéseit.

Tájékoztatót teszünk közzé a Nemzeti Jogszabálytár használatáról.

Bemutatjuk az önkormányzati segélyre vonatkozó szabályozást.

Összeállítást közlünk a Kúria Önkormányzati Tanácsának 2013. évi határozatairól.

Tájékoztatót készítettünk a földek tulajdonjogának, használatának megszerzésére irányuló, az elővásárlási és előhaszonbérleti jog gyakorlása során a települések jegyzőire, a tulajdonosokra, valamint a földhasználókra háruló legfontosabb feladatokról és kötelezettségekről.

Az Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatóság több tájékoztatóját is ismertetjük:

- a megváltozott telefonszámok közzététele;
- támogatási jogosultság jóváhagyási határozat utáni igénylése;
- állatjóléti oktatás az élőállat szállítók részére;
- a hazai sertésállomány PRRS fertőzöttségének megszüntetése;
- új marhalevél-szabályozás.

Bemutatjuk Csongrád megyére vonatkozóan a munkaerőpiac 2013. december havi fontosabb adatait.

Remélem, hogy a Tájékoztató témakörei felkeltik érdeklődését és segíteni fogják tevékenységét.

S z e g e d, 2014. február 11.

B. Nagy László
kormány megbízott

TÖRVÉNYESSÉGI FELÜGYELETI FŐOSZTÁLY TÁJÉKOZTATÓI

A MAGYARORSZÁG HELYI ÖNKORMÁNYZATAIRÓL SZÓLÓ 2011. ÉVI CLXXXIX. TÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSAI

Készítette: Dr. Emhő Zsuzsanna

Cikkünkben röviden számba vesszük a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényt (Mötv.) érintő 2014. január 1. napján hatályba lépett módosításokat.

Az Mötv.-t az alábbi törvények módosították:

- A körözési nyilvántartási rendszerről és a személyek, dolgok felkutatásáról és azonosításáról szóló 2013. évi LXXXVIII. törvény
- A Magyarország 2014. évi központi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2013. évi CCIII. törvény
- A kormányablakok kialakításával, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatalok működésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2013. évi CCXVIII. törvény
- Egyes törvényeknek az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CCLII. törvény.

Részletszabályok:

Kibővült a jegyző hatásköre, mely szerint rögzíti a talált dolgok nyilvántartásába a talált idegen dologgal kapcsolatos, a körözési nyilvántartási rendszerről és a személyek, dolgok felkutatásáról és azonosításáról szóló törvény szerinti adatokat, valamint a talált idegen dolog tulajdonosnak történő átadást követően törli azokat. (81. § (3) bek. k) pont)

Módosultak a közös önkormányzati hivatal létrehozásáról szóló szabályok, amely a kormányhivatal vezetőjének kijelölési jogát érinti, és az ehhez kapcsolódó határidőket. A vitás kérdésekben bírósági felülvizsgálat esetén már nem a Törvényszék, hanem a közigazgatási és munkaügyi bíróság jár el. (85. § (3), (3a), (3b), (7a) és (12) bekezdések). Itt kell megemlíteni a 140. § új (6) bekezdését, mely szerint a kormányhivatal kezdeményezésére a közigazgatási és munkaügyi bíróság soron kívüli eljárás keretében pótolja a kormányhivatal vezetője által kijelölt közös önkormányzati hivatalhoz tartozó települések közös önkormányzati hivatalának létrehozására vonatkozó megállapodását.

Az állami területi tagozódást érintő területsszervezési kezdeményezésről az Országgyűlés, a köztársasági elnök - az országgyűlési képviselők és az önkormányzati általános választás éve és az egyéni választókerület határának módosítását érintő területsszervezési kezdeményezés esetén az országgyűlési képviselők általános választás évét megelőző év kivételével - évente egy alkalommal dönt. (96. § (1) bek.)

Jelentősen módosult a 108/A. §. A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 13. § (1) bekezdése szerinti versenyeztetés mellőzhetőségének esetei bővültek. A fővárosi, megyei kormányhivatalok új hatáskört kaptak, miszerint, ha a cserével érintett önkormányzati vagyon értéke a versenyeztetésre vonatkozó törvényben előírt értékhatárt meghaladja, az illetékes fővárosi vagy megyei kormányhivatal dönt a csereügylet jóváhagyásáról. (108/A. §)

2014. január 1-jétől a helyi önkormányzat állammal szemben támasztott - az egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyak önkormányzatok tulajdonba adásáról szóló törvény szerinti - tulajdoni igénye 2014. január 1-jétől bírósági eljárásban érvényesíthető. (110/A. §) Hatályon kívül lett helyezve a 115. § (2) bekezdése, és újonnan beiktatásra került a 111/A. §. E szerint, ha a helyi önkormányzat a költségvetési évre vonatkozóan nem rendelkezik elfogadott költségvetéssel, nem fogadja el a költségvetési évet megelőző évre vonatkozó zárszámadását, államháztartási beszámolási kötelezettségének vagy vagyon-nyilvántartási kötelezettségének nem tesz eleget, a részére járó egyes támogatások folyósítása az államháztartásról szóló törvényben meghatározottak szerint felfüggesztésre kerül. Ez a szabályozás már teljesen visszautal az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvényre (Áht.), az Mötv. ebben a kérdéskörben a részletszabályokat már nem tartalmazza.

A 143. § (4) bekezdése hatályon kívül helyezte a helyi önkormányzat képviselő-testülete rendeletalkotási felhatalmazásai közül az alábbiakat:

- helyi önkormányzat szervezeti és működési szabályzata,
- helyi önkormányzat költségvetése,
- helyi önkormányzat zárszámadása.

Természetesen ez nem jelenti azt, hogy ezeket a rendeleteket az önkormányzatoknak nem kell megalkotniuk. A szervezeti és működési szabályzat esetén az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés d) pontja tartalmazza a rendeletalkotási felhatalmazást, a költségvetés és zárszámadás esetén pedig az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésén túl az Áht. 24. § (3) bekezdése, illetve a 91. § (1) bekezdése is rendelkezik erről.

TÁJÉKOZTATÓ A PANASZOK ÉS A KÖZÉRDEKŰ BEJELENTÉSEK INTÉZÉSÉNEK SZABÁLYAIRÓL

Készítette: Dr. Csongrádi Helga

2014. január 1. napján hatályba lépett a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény. A jogszabály az eddigiekhez képest számos ponton bővíti a panaszügyekkel kapcsolatos eljárási rendelkezéseket, az eljárási alapokat tekintve azonban lényegi változást nem vezetett be.

1./ A panasz és a közérdekű bejelentés

A törvény a panasz és a közérdekű bejelentés fogalmát a 2004. évi XXIX. törvény meghatározását alapul véve állapítja meg. Eszerint **a panasz** olyan kérelem, amely egyéni jog- vagy érdeksérelem megszüntetésére irányul, és elintézése nem tartozik más – így

különösen bírósági, közigazgatási – eljárás hatálya alá. **A közérdekű bejelentés** olyan körülményre hívja fel a figyelmet, amelynek orvoslása vagy megszüntetése a közösség vagy az egész társadalom érdekét szolgálja.

Mind a panasz, mind a közérdekű bejelentés javaslatot is tartalmazhat.

A korábbi szabályozáshoz képest nem változott az áttétel határideje, vagyis amennyiben a panaszt, közérdekű bejelentést nem az eljárásra jogosult szervhez intézték, azt oda **8 napon belül át kell tenni**. Új elem, hogy amennyiben a közérdekű bejelentés jogszabály megalkotására, vagy módosítására irányuló javaslatot (is) tartalmaz, azt az áttétel mellett meg kell küldeni a jogalkotói hatáskörrel rendelkező szerv részére is. A panaszok intézését illetően a jogszabály ilyen kötelezettséget nem állapít meg, indokolt esetben azonban a kiterjesztő értelmezés alkalmazása célszerű.

Az új törvény áttemelte és pontosította az eljárási határidőt, eszerint a panaszt és a közérdekű bejelentést **az eljárásra jogosult szervhez való megérkezést követő 30 napon belül kell elbírálni**, ettől kizárólag törvényi rendelkezés alapján lehet eltérni. Továbbra is lehetőség van az eljárási határidő meghosszabbítására, ilyen esetben a panaszost, bejelentőt indokolással ellátva tájékoztatni kell a várható elintézés idejéről.

Az eljárás lezárásakor a panaszost, bejelentőt értesíteni szükséges a megtett intézkedésről, illetőleg annak mellőzéséről.

A korábbival azonos tartalmú, ugyanazon panaszos vagy közérdekű bejelentő által tett ismételt, továbbá az azonosíthatatlan személy által tett panasz vagy közérdekű bejelentés vizsgálata mellőzhető. A névtelen bejelentések mellett tehát azon esetekben sem kötelező az eljárás lefolytatása, amelyeknél a bejelentő megadott ugyan nevet (esetleg címet), de az azonosítása annak alapján egyértelműen nem lehetséges.

2./ A közérdekű bejelentések védett elektronikus rendszere

Új intézmény a közérdekű bejelentések védett elektronikus rendszere, az ebben a formában tett bejelentések az alapvető jogok biztosának hivatalához futnak be, amely hivatal továbbítja a bejelentést az illetékes szervek felé. A rendszeren keresztül érkező bejelentéseket az alapvető jogok biztos az interneten szerkesztett – az ügy konkrét beazonosítására alkalmatlan – formában közzéteszi. Az eljárásra jogosult szerv a hozzá továbbított ügyet az általános szabályok szerint intézi, a törvény megállapítja azokat az eltéréseket, amelyeket ezekben az esetekben alkalmazni kell. Így a rendszeren keresztül érkezett közérdekű bejelentések vizsgálata nem mellőzhető amiatt, hogy a bejelentő személye nem azonosítható, az eljárás lezárásáról szóló tájékoztatást pedig az elektronikus rendszerben is rögzíteni kell.

Hangsúlyozandó, hogy **az elektronikus rendszer csak a közérdekű bejelentések intézésére szolgál**, az egyedi panaszok megtételére ezen a fórumon nincs lehetőség.

3./ További rendelkezések

A törvény szabályokat állít fel a közérdekű bejelentők védelme érdekében. Minden, a közérdekű bejelentő számára hátrányos intézkedés, amelyre a bejelentés miatt kerül sor, jogellenesnek minősül akkor is, ha egyébként jogszerű lenne. Kivételt képeznek azok az esetek, amelyekben nyilvánvalóvá válik, hogy a bejelentő rosszhiszeműen döntő jelentőségű valótlan információt közölt, és ezzel bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésére utaló körülmény merült fel, vagy alappal valószínűsíthető, hogy másnak jogellenes kárt vagy egyéb jogsérelmet okozott.

TÁJÉKOZTATÓ A NEMZETI JOGSZABÁLYTÁR HASZNÁLATÁRÓL

Készítette: Dr. Csongrádi Helga

A helyi önkormányzatoknak a megalkotott rendeleteiket 2013. július 1. napjától fel kell tölteniük a Nemzeti Jogszabálytárba (a továbbiakban: NJT). A Nemzeti Jogszabálytár működése 2014. január 1. napjától kiegészült a jegyzőkönyvek felterjesztésére, és a törvényességi felügyelettel összefüggő kapcsolattartás lebonyolítására vonatkozó funkcióval.

1./ Az önkormányzati rendeletek és jegyzőkönyvek felterjesztése

Az önkormányzati rendeleteknek és jegyzőkönyveknek a fővárosi és megyei kormányhivatalok részére történő megküldésének rendjéről szóló 23/2012. (IV. 25.) KIM rendelet (a továbbiakban: KIM rendelet) új rendelkezése értelmében az önkormányzati rendeleteket 2014. január 1. napjától kizárólag az NJT-be való feltöltéssel – legkésőbb a kihirdetést követő harmadik munkanapon – kell megküldeni a kormányhivatal részére. A papír alapú felterjesztésre vonatkozó kötelezettség átmeneti jelleggel 2014. február 28. napjáig tovább működik.

A KIM rendelet 2. §-a szerint:

„2. § A jegyző a helyi önkormányzat képviselő-testülete, a képviselő-testület bizottsága, társulása, valamint a részönkormányzat testülete ülésének jegyzőkönyvét az ülést követő **15 napon belül a Nemzeti Jogszabálytár szolgáltatója által e célra **kialakított informatikai rendszeren keresztül megküldi a kormányhivatalnak.**”**

A jegyzőkönyvek felterjesztését illetően a 2014. január 1. napját követően megtartott ülések tekintetében a papír alapon való küldési kötelezettség 2014. február 28-ig áll fenn, a határidő az ülés dátuma szempontjából irányadó. 2014. január 1. napjától a jegyzőkönyvek elektronikus felterjesztése kizárólag az NJT-n keresztül valósul meg, vagyis az idei évben tartott ülések jegyzőkönyveit már ezen a rendszeren keresztül kell beküldeni.

A KIM rendelet értelmében a kötelezettség vonatkozik:

- ◇ Képviselő-testületi ülések jegyzőkönyveire
- ◇ Bizottsági ülések jegyzőkönyveire

- ◇ Társulási tanácsi ülések jegyzőkönyveire
- ◇ Részönkormányzati képviselő-testületi ülések jegyzőkönyveire

A nemzetiségi jegyzőkönyvek felterjesztésére jelenleg a KIM rendelet nem ír elő kötelezettséget, ezekre a jegyzőkönyvekre várhatólag az NJT rendszer fejlesztését követően fog kiterjedni a kötelezettség.

2./ Kapcsolattartás a törvényességi felügyeleti eljárásban

A Nemzeti Jogszabálytárról szóló 338/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet újonnan beiktatott 8/A. §-a értelmében:

8/A. § A Nemzeti Jogszabálytár önálló felületen biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter, a fővárosi és megyei kormányhivatal, valamint a helyi önkormányzat közötti, a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletével összefüggő írásbeli kapcsolattartást.

Az említett jogszabály, valamint a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletének részletes szabályairól szóló 119/2012. (VI. 26.) Korm. rendelet 2014. január 1. napjától hatályos módosítása értelmében a helyi önkormányzatok, a kormányhivatalok törvényességi felügyeleti főosztálya, valamint a törvényességi felügyeletért felelős miniszter közötti kapcsolattartás intézésére a Nemzeti Jogszabálytár rendszere alkalmazandó. A törvényességi felügyelet körébe tartozó ügycsoportok a jövőben három fő kategóriába sorolhatóak.

I. NJT-n keresztüli ügyintézés

2014. január 1. napját követően indult eljárásokban az NJT-n keresztül kell intézni a következő ügyeket:

- ◇ a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 133. § (2) bekezdése szerinti javaslattétel
- ◇ törvényességi felhívás kiadása (Mötv. 132. § (1) bekezdés a) pont)
- ◇ képviselő-testület, társulási tanács ülésének összehívására irányuló kezdeményezés, ülés összehívása (Mötv. 132. § (1) bekezdés b) pont)
- ◇ önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangjának felülvizsgálata iránti indítvány (Mötv. 132. § (1) bekezdés c) pont)
- ◇ Alaptörvénnyel ellentétesen működő képviselő-testület felosztatásának indítványozása (Mötv. 132. § (1) bekezdés f) pont)
- ◇ fegyelmi eljárás kezdeményezése a helyi önkormányzat polgármestere ellen és a polgármesternél a jegyző ellen (Mötv. 132. § (1) bekezdés i) pont)
- ◇ törvényességi felügyeleti bírság kiszabása (Mötv. 132. § (1) bekezdés l) pont)

A fenti eljárások során a keletkezett iratokat átmeneti jelleggel – 2014. február 28. napjáig – az NJT-be való feltöltéssel párhuzamosan papír alapon is meg kell küldeni a címzett részére.

II. Papír alapú ügyintézés

Az NJT rendszer használata háromszereplős, résztvevői a helyi önkormányzatok, a kormányhivatalok és a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium. A törvényességi eljárásnak azonban részesei lehetnek más külső szervek is, az ilyen típusú ügyekben továbbra is a papír alapon történő ügyintézés az elsődleges:

- ◇ önkormányzati határozat felülvizsgálatának kezdeményezése a közigazgatási és munkaügyi bíróságnál (Mötv. 132. § (1) bekezdés d) pont)
- ◇ határozathozatali, feladat ellátási kötelezettségét nem teljesítő helyi önkormányzattal szemben bírósági eljárás megindításának, a határozathozatal pótlása elrendelésének kezdeményezése (Mötv. 132. § (1) bekezdés e) pont)
- ◇ a központi költségvetésből járó támogatás jogszabályban meghatározott része visszatartásának vagy megvonásának kezdeményezése a Magyar Államkincstárnál (Mötv. 132. § (1) bekezdés g) pont)
- ◇ sorozatos törvénysértést elkövető polgármester tisztségének megszüntetése iránti per indítása (Mötv. 132. § (1) bekezdés h) pont)
- ◇ a helyi önkormányzat gazdálkodását érintő vizsgálat lefolytatásának kezdeményezése az Állami Számvevőszéknél (Mötv. 132. § (1) bekezdés j) pont)
- ◇ önkormányzati rendelet felülvizsgálatának kezdeményezése Kúriánál (a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 48. §)

Ezekben az ügyekben a kapcsolattartás elsődlegesen papír alapon történik ugyan, de amennyiben lehetséges, a tájékoztató jelleggel küldött iratokat az NJT rendszeren keresztül kell eljuttatni a címzetthez.

III. Szóbeli ügyintézés

Az NJT alkalmazására a szakmai segítségnyújtás (Mötv. 132. § (1) bekezdés k) pont) és az Mötv. 133. § (1) bekezdése szerinti információkérés mint törvényességi felügyeleti eszköz érvényesítése során nincs jogszabályi kötelezettség. Az eljárás részvevői az adott ügyre vonatkoztatva határozzák meg a kapcsolattartás legcélravezetőbb formáját, így természetesen lehetséges, hogy ezeknek az eszközöknek az alkalmazása során is igénybe vegyék az NJT rendszerét.

3./ A Nemzeti Jogszabálytár felületének használata

A Nemzeti Jogszabálytár a www.njt.hu weblapon érhető el, a részletes felhasználói útmutató a honlapon – a rendszerbe való belépést követően – már elérhető. A rendszer megfelelő működéséhez Mozilla Firefox, vagy Chrome böngésző használata szükséges.

A felület felépítése:

- Kezdőlap
- Ügyek – még nem archivált ügyek listája
- Új üzenet
- Adatlapok
- Archivum

A települések adatlapját a rendszer fejlesztői hozzák létre. Az itt megjelenő alapadatokat a felhasználók a profil oldalon karbantarthatják, így pl. az e-mail cím, telefonszám változása a település által átvezethető. A publikálásra jogosult személyek változása esetén a módosítást a fejlesztő jogosult átvezetni, a kormányhivatal jelzése alapján.

A felület lényegében e-mailes postafiókként működik. A jegyzőkönyv beküldése az „Új üzenet küldése” lapfűl használatával lehetséges, a jegyzőkönyv, a hozzá tartozó mellékletek, és előterjesztések csatolmányként szerepelnek.

Az NJT rendszerbe feltöltött dokumentumok (jegyzőkönyvek stb.) az állampolgárok számára nem láthatóak, a feltöltés tehát nem helyettesíti az önkormányzati honlapon való közzétételt.

A rendszer használata során eltérő jogosultságok létezhetnek. A publikálásra jogosult személy teljeskörű jogosultsággal rendelkezik. A felhasználóként regisztrált személyek jogosultságait a publikálásra jogosult személy állíthatja be, az alábbi lehetőségek közül választva:

- Felelős vezető – minden jogosultsággal rendelkezik
- Publikálásra jogosult – az önkormányzati rendeleteket az NJT felületén nyilvánosságra hozhatja
- Szerkesztési jog – az önkormányzati rendeleteket publikáláshoz, az írásbeli kapcsolattartás üzeneteit elküldéshez előkészítheti
- Olvasási jog – a rendeletek szövegébe és az írásbeli kapcsolattartás dokumentumaiba betekinhet
- Üzenetküldési jog – az írásbeli kapcsolattartás során új ügyet indíthat, üzeneteket írhat és küldhet
- Üzenetfogadási jog – az írásbeli kapcsolattartás során beérkező még fel nem bontott üzeneteket megnyithatja
- Adminisztrátori jog – a rendszer felhasználói és egyéb beállításait végezheti, dokumentumot nem hozhat létre.

A rendszerben az önkormányzatok az általuk feltöltött és a hozzájuk címzett dokumentumokat láthatják, a kormányhivatalok az illetékességi területükhöz tartozó valamennyi önkormányzat ügyeire rálátnak, míg a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium országos szinten hozzáféréssel bír mind az önkormányzatok, mind a kormányhivatalok ügyeihez.

A rendszerbe történő feltöltéssel az iratot kézbesítettnek kell tekinteni. A rendszer a címzett részére az üzenet beérkezéséről külön értesítést nem küld, ezért szükséges az NJT rendszeres figyelése.

Az NJT-n keresztül továbbított levelekre válaszolni is ezen keresztül kell. Az informatikai rendszerbe feltöltött iratról az érintett helyi önkormányzat vagy a kormányhivatal erre irányuló igény esetén hitelesített másolatot adhat ki, amely tanúsítja azt, hogy a másolat az informatikai rendszerbe feltöltött irattal mindenben megegyező.

4./ A törvényességi felhívás

Módosult a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletének részletes szabályairól szóló 119/2012. (VI. 26.) Korm. rendelet 7. §-a:

„7. § A törvényességi felhívás tartalmáról

- a) települési önkormányzat esetén a polgármester tájékoztatja a képviselő-testületet,
- b) megyei önkormányzat esetén a megyei közgyűlés elnöke tájékoztatja a közgyűlést,
- c) fővárosi önkormányzat esetén a főpolgármester tájékoztatja a közgyűlést,
- d) társulás esetén a társulás elnöke tájékoztatja a társulási tanácsot.”

A módosítás oka, hogy a képviselő-testület, a közgyűlés, illetőleg a társulási tanács közvetlenül nem rendelkezik hozzáféréssel az NJT rendszerhez, ezáltal az ezen keresztül részükre megküldött iratok tartalmáról őket értesíteni kell. Az értesítési kötelezettség a jogszabály alapján a polgármestert/közgyűlési elnököt/társulási tanács elnökét terheli, a jegyzők feladata ezzel kapcsolatban, hogy a 7. §-ban foglaltak gyakorlását elősegítsék, így különösen, hogy a polgármester, elnök részére a szükséges információkat átadják.

5./ Elérhetőségek

A rendszer alkalmazásával kapcsolatban felmerülő kérdésekről, problémákról az alábbi elérhetőségeken kaphatnak tájékoztatást:

Az üzemeltető help-desk-je:

njt@mhk.hu

A Csongrád Megyei Kormányhivatal részéről:

e-mailben: tfo@csmkh.hu

telefonon: **a Törvényességi Felügyeleti Főosztály munkatársai, elérhetőségük a**

www.csmkh.hu **weboldalon megtalálható**

Kérjük a Tisztelt Jegyző Kollégákat, hogy az NJT rendszer alkalmazását a jegyzőkönyvek felterjesztése és a kormányhivatallal való kapcsolattartás tekintetében elősegíteni szíveskedjenek.

ÖNKORMÁNYZATI SEGÉLY

(a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 45. §)

Összeállította: Törvényességi Felügyeleti Főosztály

2014. január 1. napjától megváltoztak az önkormányzatok által biztosított szociális ellátások egyes rendelkezései. Az önkormányzati segély kialakításával összefüggő törvénymódosításokról szóló 2013. évi LXXV. törvény (a továbbiakban: Öst.) értelmében összevonásra került az átmeneti segély, a temetési segély, valamint a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás **önkormányzati segély** néven. Erre való tekintettel a

települési önkormányzatoknak legkésőbb 2013. december 31-éig kellett megalkotnia az önkormányzati segély megállapításának, kifizetésének, folyósításának valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló rendeletét.

Az új rendelkezések között szerepel, hogy a 2014. január 1-jét megelőzően jogerős határozattal megállapított átmeneti segély és temetési segély ellátásokra, valamint a 2014. január 1-jén átmeneti segély és temetési segély iránt folyamatban lévő ügyekre a 2013. december 31-én hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni azzal, hogy 2014. január 1-jétől az átmeneti segély és a temetési segély önkormányzati segély ellátásnak minősül. A megváltozott szabályozással összhangban újdonság, hogy a 2013. december 31-ét követően átmeneti segély és temetési segély iránt előterjesztett kérelmet önkormányzati segély iránt előterjesztett kérelemként kell elbírálni.

Forrás:

- *az önkormányzati segély kialakításával összefüggő törvénymódosításokról szóló 2013. évi LXXV. törvény*
- *a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 45. §, 132. § (4) g), 140/R. §, 140/S. §*

PONTOSÍTÁS

A 2013. év utolsó Hivatali Tájékoztatójában megjelent a **szociális temetés** szabályairól szóló cikk. Az Országgyűlés a cikk leadását követően döntött arról, hogy a rendelkezések hatályba lépését egy évvel elhalasztja, így 2014. január 1. helyett 2015. január 1. lesz a hatályba lépés időpontja a jelenlegi ismeretek szerint. A változásra tekintettel javasolt a már meghozott döntések hatályon kívül helyezése.

KÚRIA ÖNKORMÁNYZATI TANÁCSÁNAK 2013. ÉVI HATÁROZATAI (I. RÉSZ)

Az Alaptörvény 25. cikk c) pontja szerint a bíróság dönt az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 24. § (1) bekezdés f) pontja szerint a Kúria dönt az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről.

Összeállításunkban a Kúria Önkormányzati Tanácsának 2013. évi döntéseit, azokat tartalmuk szerint csoportosítva kívánjuk bemutatni. A döntéseket két részben adjuk közre: az első részben a törvénysértést megállapító döntések szerepelnek, a második részben a törvényen alapuló jogalkotási kötelezettség elmulasztását megállapító döntéseket és az indítványt elutasító, eljárást megszüntető döntéseket fogja tartalmazni. (A Kúria Önkormányzati Tanácsának döntései megtekinthetők a Kúria honlapján a www.lb.hu-n.)

Tartalomjegyzék:

Törvénytést megállapító döntések:

- Köf. 5071/2012/8. számú határozat: helyi építési szabályzat
- Köf. 5074/2012/6. számú határozat: közterület rendeltetéstől eltérő használata
- Köf. 5075/2012/4. számú határozat: lakás és nem lakás céljára szolgáló helyiségek, és indítvány elutasítása
- Köf. 5076/2012/4. számú határozat: helyi adók
- Köf. 5081/2012/4. számú határozat: telekadó
- Köf. 5083/2012/4. számú határozat: vagyon
- Köf. 5086/2012/5. számú határozat: költségvetés, rendelet aláírása
- Köf. 5005/2013/4. számú határozat: helyi építési szabályzat
- Köf. 5007/2013/4. számú határozat: törzsvagyonból történő kivonás, HÉSZ törvényellenességének vizsgálatára irányuló indítvány elutasítása, és az eljárás megszüntetése
- Köf. 5008/2013/6. számú határozat: szociális igazgatás, szociális ellátás
- Köf. 5010/2013/4. számú határozat: telekadó
- Köf. 5012/2013/4. települési szilárd hulladék és a 2013. január 1-ig fennálló hatályosság törvényellenességének megállapítására irányuló indítvány elutasítása
- Köf. 5013/2013/7. számú határozat: helyi építési szabályzat
- Köf. 5014/2013/4. számú határozat: szociális ellátások
- Köf. 5015/2013/6. számú határozat: települési szilárd hulladék, és a 2013. január 1-ig fennálló hatályosság törvényellenességének megállapítására irányuló indítvány elutasítása
- Köf. 5016/2013/4. számú határozat: települési szilárd és folyékony hulladék, és a 2013. január 1-ig fennálló hatályosság törvényellenességének megállapítására irányuló indítvány elutasítása
- Köf. 5017/2013/3. számú határozat: önkormányzati tulajdonú bérlakások
- Köf. 5018/2013/6. számú határozat: szmogriadó terv
- Köf. 5020/2013/5. számú határozat: köztisztviselők szociális, jóléti és egészségügyi juttatásai
- Köf. 5021/2013/4. számú határozat: hulladékkezelési közszolgáltatás
- Köf. 5030/2013/4. számú határozat: lakcímbejelentés
- Köv. 5039/2013/4. számú határozat: lakcímbejelentés
- Köf. 5040/2013/4. számú határozat: költségvetés
- Köf. 5042/2013/5. számú határozat: vagyon, vagyon törvényellenesség megállapítására irányuló indítvány elutasítása, vagyon törvényen alapuló jogalkotási kötelezettség elmulasztás
- Köf. 5045/2013/6. számú határozat: helyi adó
- Köf. 5046/2013/7. számú határozat: állattartás
- Köf. 5047/2013/3. számú határozat: vagyon, indítványok egy részének elutasítása, jogalkotási kötelezettség elmulasztása
- Köf. 5051/2013/4. számú határozat: telekadó

Törvényen alapuló jogalkotási kötelezettség elmulasztását megállapító döntések:

- Köm. 5084/2012/3. számú határozat: anyakönyvi szabályozás
- Köm. 5009/2013/3. számú határozat: kormányhivatal vezetője Foktó zárszámadási rendeletét alkossa meg
- Köm. 5023/2013/6. számú határozat: zárszámadási rendeletalkotási kötelezettség elmulasztása
- Köm. 5025/2013/7. számú határozat: kormányhivatal vezetője a helyi építési szabályzathoz kapcsolódva a vízgazdálkodási terület lehatárolásáról szóló rendeletet alkossa meg

Indítványt elutasító, eljárást megszüntető döntések:

- Köf. 5082/2012/4. számú határozat: helyi építési szabályzat
- Köf. 5085/2012/4. számú határozat: taxiállomás létesítése
- Köf. 5001/2013/6. számú határozat: helyi adó
- Köf. 5006/2013/3. számú határozat: városrendezési és építési keretszabályzat
- Köf. 5011/2013/6. számú határozat: parkolás
- Köf. 5043/2013/2. számú határozat: eljárás megszüntetése
- Köf.5056/2013/3. számú határozat: települési szilárd hulladék

Törvénytértést megállapító döntések:

Köf. 5071/2012/8. számú határozat:

A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy községi önkormányzat szabályozási tervének elfogadásáról és a helyi építési szabályzat megállapításáról szóló önkormányzati rendeletben „valamint telekalakítási terv” szövegrész törvénytértő, ezért e rendelkezést megsemmisíti.

A megsemmisítés következtében a rendelkezés a következő szöveggel marad hatályban: „A területfelhasználási egységeken és övezeteken belüli telekalakítások és telekosztások csak a szabályozási tervnek és helyi építési szabályzatnak megfelelően továbbá egyéb jogszabályok alapján végezhetőek.”

Indokolás

Az ügyben eljáró bíró véleménye szerint a HÉSZ jogszabálysértő, mert a telekalakításról szóló 85/2000. (XI. 8.) FVM rendelet (a továbbiakban: FVM rendelet) telekalakítási tervre vonatkozó rendelkezései már nem hatályosak, a HÉSZ olyan jogi kategóriára hivatkozik, amely már megszűnt. Az FVM rendelet telekalakítási tervre vonatkozó szabályait hatályon kívül helyezte az építésügyi hatósági eljárásokról, valamint a telekalakítási és az építészetiműszaki dokumentációk tartalmáról szóló 37/2007. (XII. 13.) ÖTM rendelet (a továbbiakban ÖTM rendelet) 52. § c) pontja 2008. január 1-ével. Az indítványozó állítása szerint a HÉSZ rendelkezései azzal, hogy telekalakítási tervre utaló szabályt tartalmaznak az Alaptörvény 32. cikk (3) bekezdésbe és az FVM rendeletbe ütköznek.

A telekalakítással kapcsolatos joganyag megváltozott. A telekalakítási terv, abban az értelemben, ahogy egykor az FVM rendelet 5. §-a szabályozta már nincs hatályban. Nem volt hatályban a jelen eljárás alapjául szolgáló bírósági eljárásban felülvizsgálni kért - 2011. október 18-án kelt - közigazgatási határozat meghozatalakor sem. A HÉSZ 6. § (1) bekezdése a telekalakítások és telekosztások során a következők figyelembe vételét rendeli el: a szabályozási terv és helyi építési szabályzat, továbbá egyéb jogszabályok, valamint a telekalakítási terv. E felsorolásban a központi jogszabályok által pontosan körül nem írható telekalakítási terv értelmezési nehézséget okoz, ugyanakkor a szabályozási terv és helyi építési szabályzat, valamint a vonatkozó más jogszabályok figyelembe vétele elegendő támpont a terület felhasználási egységeken és övezeteken belüli telekalakítások és telekosztások elvégzéséhez.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 2. § (1) bekezdése szerint a jogszabálynak a címzettek számára egyértelműen értelmezhető szabályozási tartalommal kell rendelkeznie, a (4) bekezdés b) pontja szerint pedig a jogszabályok megalkotásakor biztosítani kell, hogy a jogszabály illeszkedjen a jogrendszer egységébe.

A HÉSZ 6. § (1) bekezdésének telekalakítási tervre utaló szövegrésze a fent bemutatott módon nem illeszkedik a jogrendszerbe, az FVM rendelet 5. §-ának, majd az ÖTM rendelet telekalakítási tervre vonatkozó rendelkezéseinek hatályon kívül helyezésével a HÉSZ alkalmazásban értelmezési nehézséget okoz általában és a jelen eljárás alapjául szolgáló egyedi ügyben is.

Köf. 5074/2012/6. számú határozat:

A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy városi önkormányzat képviselő-testületének a közterületek rendeltetéséről eltérő használatáról szóló rendelete egy adott rendelkezése törvénytörtő, ezért e rendelkezést megsemmisíti.

Indokolás

Az önkormányzati rendelet jelölt szakasza közmű fő- vagy gyűjtővezeték építésével, javításával, karbantartásával kapcsolatos közterület-használat esetén a közterület megfelelő helyreállítása érdekében pénzügyi letét elhelyezését írta elő.

Az indítványozó kifejtette, hogy a közművek építésével, karbantartásával kapcsolatos szabályokat központi jogszabályok határozzák meg, így például a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: Vet.) 121. § (1)-(2) bekezdése, 123. § (1) bekezdése, 124. § (1)-(2) bekezdése, az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Ehírtv.) 94. § (3) bekezdése, a villamosenergia-ipari építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokról szóló 382/2007. (XII.23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 10. § (1) bekezdése. A központi jogszabályok rendelkeznek arról, hogy az engedélyes milyen feltételek teljesülése esetén kezdheti meg tevékenységét, rendelkeznek a helyreállítás és az esetleges kártérítés szabályairól is. Az indítványozó szerint központi jogszabályok nem adnak olyan felhatalmazást az önkormányzatnak, amellyel az Ör.-ben meghatározott pénzügyi letét megfizetését előírhatná.

A Rendelet 6. §-a az alábbi (2a) bekezdéssel egészül ki: „Amennyiben jogszabály másként nem rendelkezik, közművek, közcélú vezetékek létesítésére, javítására, karbantartására irányuló megállapodásban a közterület nem megfelelő helyreállítására vagy a helyreállítási kötelezettség szerződészerű teljesítésének biztosítására óvadék megfizetése írható elő. Az óvadék összege a közterület helyreállítása tervezett költségnek 50 %-a, amelyet a megállapodás megkötésével egyidejűleg kell megfizetni. Az óvadék összegét a közterületek Önkormányzat által történő helyreállítása esetén alkalmazandó, közbeszerzési eljárásban meghatározott egységárak alapján kell megállapítani. Az óvadék, illetve annak fel nem használt része 80%-át a közterület helyreállításának átadás-átvételét, engedélyköteles, vagy közműkezelő hozzájárulásához kötött tevékenység esetén a jogerős engedély, illetve a hozzájárulás kiadását követő 90 napon belül, a fennmaradó 20 %-ot pedig 365 napon belül vissza kell fizetni, kamatokkal növelt mértékben. A kamat mértéke megegyezik az Önkormányzat költségvetési elszámolási számlája és alszámlái kamatának mindenkor mértékével”.

Az Étv. 54. § (4) bekezdése tételesen meghatározza a közterület rendeltetését. Az 54. § (4) bekezdés f) pontja szerint a közterület egyik rendeltetése a közművek elhelyezésének biztosítása.

Az Ötv. 16. § (1) bekezdése - amellyel való ellentétre az indítványozó is utal - az alábbi szöveget tartalmazta: „A képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot.”

Az Ör.2. másik felhatalmazó rendelkezésként az Étv. 54. § (5) bekezdését jelöli meg. E szerint: „A közterületet rendeltetésének megfelelően bárki használhatja. A közterület rendeltetésére és használatára jogszabály további szabályokat állapíthat meg.” Az Alaptörvény T) cikk (2) bekezdése szerint jogszabály az önkormányzati rendelet is, az Étv. alkalmazásában szűkítő jogszabály-fogalmat nem határoz meg. Ugyanakkor, ha az adott tárgyban más jogszabály is rendelkezik, akkor figyelemmel kell lenni a jogalkotás jogforrási rendjére, arra, hogy a megalkotott jogszabály illeszkedjen a jogrendszer egységébe.

Az önkormányzat közművek és közcélú vezetékek létesítéséhez, javításához, karbantartásához kapcsolódó helyreállítási kötelezettség elvégzéséhez kapcsol óvadékfizetési kötelezettséget. Helyesen állapította meg az indítványozó, hogy a fenti munkák tekintetében a helyreállítás és a károk megtérítésének szabályairól magasabb jogszabályok (a Vet. Ehírt. és a Korm. rendelet szabályai) szólnak, így a közművek és közcélú vezetékek létesítéséhez, karbantartásához (stb.) kapcsolódó helyreállítási kötelezettség nem tekinthető törvény által nem szabályozott társadalmi viszonyoknak, azaz az önkormányzat eredeti rendeletalkotó hatásköre erre a tárgykörre nem terjed ki.

Az óvadék jogintézményét a Ptk. 270-től 271/A. §-ai rendezik, mint szerződést biztosító mellékkötelezettséget. Az Ör. 6. § (2a) bekezdése részletesen szabályozza az óvadék megfizetésének eseteit, a megfizetés, a visszafizetés rendjét, az ehhez kapcsolódó kamatfizetést.

A Ptk. 226. § (1) bekezdés értelmében „Jogszabály meghatározhatja a szerződés egyes tartalmi elemeit, és kimondhatja, hogy ezek a szerződésnek akkor is részei, ha a felek eltérően rendelkeznek.” A jogszabály fogalmát a Ptk. alkalmazásában a 685. § a) pontja határozza meg.

Mivel az önkormányzatnak nincs törvényi felhatalmazása a közterület-használathoz az Ör.1. - Ör.2.-vel megállapított - 6. § (2a) bekezdése szerinti óvadék meghatározására (mint amelyet pl. a lakások és helyiségek bérletéről szóló - módosított - 1993. évi LXXVIII. törvény 3. § (1) bekezdése 2006. március 31-től tartalmaz), ezért az Ör. 6. § (2a) bekezdése nincs összhangban Ptk. fenti szabályával.

Az Ör.2. által megállapított Ör.1. 6. § (2a) bekezdésének az óvadékfizetéssel kapcsolatos szabálya a rendelkezés alkalmazását ahhoz a feltételhez köti: „Amennyiben jogszabály másként nem rendelkezik...” A fentiek alapján látható, hogy jogszabály - a Ptk., illetve a vezetékjoggal összefüggő különböző központi szabályok - másként rendelkeznek, így a vizsgálni és megsemmisíteni kért önkormányzati rendeleti rendelkezés alkalmazhatósága -

magából az Ör.-ből eredően is - kétséges. Ugyanakkor az Ör.2. 6. § (2a) bekezdése törvényellenességének megállapításánál és megsemmisítésénél figyelembe kell venni az indítványozó által a törvénysértés okaként megjelölt további rendelkezéseket. A Jat. 2. § (4) bekezdés b) pontja értelmében a jogszabályok megalkotásakor biztosítani kell, hogy a jogszabály illeszkedjen a jogrendszer egységébe. A Jat. 3. §-a szerint az azonos vagy hasonló életviszonyokat azonos vagy hasonló módon, szabályozási szintenként lehetőleg ugyanabban a jogszabályban kell szabályozni. A szabályozás nem lehet indokolatlanul párhuzamos vagy többszintű.

Köf. 5075/2012/4. számú határozat:

1. A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy fővárosi kerületi önkormányzat képviselő-testületének az önkormányzat tulajdonában álló lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásáról szóló önkormányzati rendelet egyes rendelkezései törvénytörőek ellenes, ezért e rendelkezéseket megsemmisíti.

2. Fővárosi kerületi önkormányzat képviselő-testületének az önkormányzat tulajdonában álló lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásáról szóló önkormányzati rendelet egyes rendelkezései törvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány elutasítása.

3. Fővárosi kerületi önkormányzat képviselő-testületének az önkormányzat tulajdonában álló lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásáról szóló önkormányzati rendeletben nem tett eleget a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény 34. § (3) bekezdésében foglalt felhatalmazásnak elutasítja.

Indokolás

Az Ör. 19/A. § (2) bekezdés b) pontja a lakásbérleti szerződés megkötésének feltételei között úgy rendelkezik, hogy a jogosult köteles a kiürítési kötelezettséget közjegyzői okiratban vállalni az Önkormányzat költségére. E rendelkezés célja, hogy a lakbért nem fizető, vagy a bérleti szerződést egyéb módon megszegő bérlők esetén a lakás kiürítése ne húzódjon el. Az indítványozó szerint az Ör. 19/A. § (2) bekezdés b) pontja a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról 1993. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Ltv.) 3. § (1) bekezdésével ellentétes, a törvényi felhatalmazásban nem szereplő további feltételhez köti a lakásbérleti szerződés megkötését.

Az Ör. 42. § (2)-(3) bekezdései a lakáscseréhez való hozzájárulás feltételeit szabályozzák. Az indítványozó kifejtette, hogy az Ltv. szerint bérbeadói hozzájárulás szükséges a lakásba való befogadáshoz, tartási szerződés megkötéséhez, albérletbe adáshoz és lakáscseréhez, ugyanakkor az Ltv. csak a befogadás és az albérletbe adás esetén ad felhatalmazást további önkormányzati rendeletalkotásra, a lakáscsere esetén nem.

A 3/1999. (III. 24.) AB határozat megállapította, hogy a helyi önkormányzat jogalkotói hatásköre a lakásbérleti viszonyok szabályozására nem korlátlan. Az Ltv. szabályozási módszerére az a jellemző, hogy nem általános felhatalmazást ad a helyi önkormányzatnak a tulajdonában álló lakásokkal kapcsolatos lakásbérleti jogviszonyok tartalmának szabályozására, hanem

Az Alkotmánybíróság a 90/2009. (IX. 24.) AB határozatában már vizsgálta Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata Képviselő-testületének egy korábbi lakás-rendeletét.

Jelen ügyben megállapítható, hogy az Ör. 19/A. § (2) bekezdés b) pontja tartalmában az alkotmánybíróság által már törvénytörőnek minősített rendelkezést hozta vissza. Az alkotmánybírósági határozatban megfogalmazott érvek - tekintettel arra, hogy az Ltv. vonatkozó rendelkezései tartalmukban nem változtak - jelen ügyben is irányadók.

Az Ör. 19/A. § (2) bekezdés b) pontja a bérleti szerződés megkötésének feltételévé teszi, hogy a jogosult közjegyzői okiratban a lakás kiürítésére vállaljon kötelezettséget. Az Ltv. ugyanakkor nem támaszt ilyen követelményt a leendő bérlővel szemben. Ennek következtében a helyi önkormányzat nem is jogosult arra, hogy - az Ltv. 3. § (1) bekezdésében szereplő felhatalmazástól eltérően - az Ltv.-ben nem szereplő követelmény

teljesítéséhez kösse a lakásbérleti szerződés megkötését, vagyis közjegyzői okiratban kiürítési kötelezettség vállalására kényszerítse a bérlőt.

Mindazonáltal a bérlő - az Ltv.-nek a lakásbérleti szerződés felmondásáról szóló rendelkezései alapján - nem köteles arra, hogy a felmondásra alapot adó kötelezettségzegés esetére előre elkötelezze magát, hogy akár már a felmondást, illetve a felmondási határidő végét megelőzően kiüríti a lakását.

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Ntv.) valóban szabályozza az állam és a helyi önkormányzatok tulajdonában álló vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit, ugyanakkor nem ad felmentést az alól, hogy az önkormányzati jogalkotás az Alaptörvényben és törvényekben meghatározott rend szerint történjék, nem ad felhatalmazást az önkormányzati lakásgazdálkodás keretében az Ltv. rendelkezéseitől való eltérésre lakásbérlet megszünése esetén a lakás kiürítésére vonatkozóan.

Az Ör. 42. § (2) bekezdése szerint „A lakás bérleti joga csak más lakás, illetve lakások bérleti vagy tulajdonjogára cserélhető el, amennyiben a cserélő felek legalább 5 éves jogviszonyt igazolnak.”

Az Ör. 42. § (2) bekezdés második fordulója további feltételt fűz a cseréhez, nevezetesen, hogy a cserélő feleknek legalább 5 éves jogviszonyt kell igazolniuk. A Kúria Önkormányzati Tanácsa úgy ítélte meg, hogy az Ör. 42. § (2) bekezdés második fordulója sérti az Ltv. 29. § (5) és (6) bekezdését. Az Ltv. e szabályai azt határozzák meg, hogy a bérbeadói hozzájárulás mely esetekben nem tagadható meg.

Megállapítható tehát, hogy az Ör. 42. § (2) bekezdésébe foglalt 5 éves jogviszony igazolásának szabálya adott esetben kizárja az Ltv. 29. § (5) és (6) bekezdésében foglaltak érvényesülését, azaz ha a bérleti jog cseréjéhez való hozzájárulás a törvény szerint nem tagadható meg pl. egészségügyi ok, vagy munkahely megváltozása esetén, akkor az Ör. e törvényi szabály alkalmazását kizárja mindazon esetekben, amelyben a cserélő felek az öt éves jogviszonyt nem tudják felmutatni. Így az Ör. szembe kerül az Ltv. fenti szabályaival, lerontja a törvényi rendelkezések érvényesülését.

Az Ör. vizsgált szabálya az 5 éves jogviszony igazolásának előírásával egy újabb kivételt teremt az Ltv. 29. § (5) és (6) bekezdésének alkalmazási kötelezettsége alól, amelynek meghatározására az önkormányzatnak törvényi felhatalmazása nincs.

Az Ör. 42. § (3) bekezdése kimondja, hogy „Ha a csere folytán többlakásos épületben tulajdoni hányadot szereznek, akkor a tulajdoni hányadnak olyan nagyságúnak kell lenni, hogy az megfeleljen a lakástulajdonnak”.

Az Ltv. a bérleti jog cseréjéhez való hozzájárulás körében kifejezetten szól a joggal való visszaélés tilalmának érvényesüléséről, amelyre - az Önkormányzati Tanács megítélése alapján - az önkormányzat alapozhat önkormányzati rendeleti rendelkezést, ha az egyébként az Ltv. más előírásait nem sérti, s megfelel a lakásrendelet megalkotásával szemben támasztott fentebb részletesen ismertetett követelményeknek.

Köf. 5076/2012/4. számú határozat:

A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy fővárosi kerületi önkormányzat képviselő-testületének a helyi adókról szóló rendeletében „abban lakóhelyet létesít és „ szövegfordulata törvényellenes, ezért azt 2013. január 1. napjától kezdődő hatállyal megsemmisíti.

Indokolás

Az önkormányzati rendeletben szabályozott építményadó alóli mentesség törvényessége tekintetében a Kúria Önkormányzati Tanácsa a felperes által hivatkozott 5017/2012/8. számú határozatában az alábbi megállapításokat tette:

Az Alaptörvény értelmében „[a] helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között (...) dönt a helyi adók fajtájáról és mértékéről”. Az adó a helyi közhatalom kezében eszköz, amelynek révén a települési önkormányzat gazdaságossági, szociálpolitikai, helyi politikai, a költségvetési egyensúlyt szolgáló avagy egyéb szempontokat érvényesíthet. A települési önkormányzatnak nagy szabadsága van abban, hogy a helyi adók melyikét, mikortól, milyen körben és milyen mentességi szabályokkal vezeti be.

A települési jogalkotó közhatalom számára a törvényi korlátok szabnak kereteket.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (Hatv.) 6. § c) pontja és az Alkotmánybíróság 55/2008. (IV. 24.) AB határozata alapján megállapította azt is, hogy mivel az építményadó alapja az ingatlanban megtestesülő vagyon, ezért az adókötelezettség törvényi okból, a tulajdonolt vagyontömegre tekintettel keletkezik. A kötelezettség tartalma pedig a vagyontömeg értékéhez és az adóalany teherviselő képességéhez kell, hogy igazodjon. Mivel a Hatv. 6. § c) pontjának „az adóalanyok teherviselői képességéhez igazodó” fordulata a Hatv. jogegyenlőségi szabálya is egyben, ezért az önkormányzati jogalkotó - a 6. § d) pontjában foglalt mentességeken túl - minden adóalany esetében a teherbíró képességhez igazítottan köteles az adófizetés mértékét megállapítani.

Vagyoni típusú adók, így az építményadó esetében az érintett önkormányzat nincs tekintettel az adófizetési kötelezettségben érvényesítendő jogegyenlőségre akkor, ha a vagyontömeg értékén és az adóalany teherbíró képességén túli szempontokat is értékel, így az adófizetési kötelezettséget az adóalany igazgatási szempontú lakhatásától teszi függővé.

A Hatv. általános rendelkezései között elhelyezett 6. § d) pontja az önkormányzati jogalkotó által nyújtható mentességek körét - a tételesen megjelölt mentességeken túl - nyitva hagyja. A Hatv. rendelkezései ebben a tekintetben „minimumszabályként” értékelhetők, azaz az önkormányzati jogalkotó a törvényi mentességi szabályokon túl, további mentességeket adhat az adózóknak. A Hatv. azonban determinálja a települési önkormányzatok által kialakítható szabályozás irányát, a törvényi rendelkezéseken túli mentességi szabályok, amikor rendelkezése értelmében: „(...) az e törvény második részében meghatározott mentességeket, kedvezményeket további, így különösen a lakások esetében a lakásban lakóhellyel rendelkező eltartottak számától, a lakáson fennálló, hitelintézet által lakásvásárlásra, lakásépítésre nyújtott hitel biztosítékául szolgáló jelzálogjog fennállásától, a lakásban lakóhellyel rendelkezők jövedelmétől függő mentességekkel, kedvezményekkel bővítsé (...)”. A Hatv. 6. § d) pontjának „így különösen” fordulata arra utal, hogy az építményadó alóli mentesülés elsődlegesen a lakásingatlant érintheti, és a mentesülés lehetősége pedig elsődlegesen szociálpolitikai megfontolásokon kell nyugodjon.

Az Ör. 4. § (1) bekezdés „abban lakóhelyet létesít és” fordulatainak a jogalkalmazó hatóság határozataiban megjelenő tartalma - különös tekintettel az azt megerősítő jogalkotó Önkormányzat kúriai eljárás során kifejtett állásfoglalására is - a „tényleges ottlakást” és ennek igazgatási aktusát jelenti.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa az igazgatási aktushoz kötött feltételt a Hatv. 6. § d) pontja szerinti többletfeltételként értékelte, ezért megállapította az Ör. 4. § (1) bekezdés „abban lakóhelyet létesít és” fordulatainak törvényellenességét.

A Hatv. konkrétan megjelöli azokat a helyzeteket, amikor az igazgatási jellegű állandó lakos minőség további kötelezettségként illetve jogosultság forrásaként szolgálhat. Az építményadó esetében azonban annak figyelembe vétele nem általános, az érintett Önkormányzat nem ezzel kapta jogalkotói felhatalmazását. A települési önkormányzat, mint jogalkotó nem bővítheti értelmezéssel saját jogalkotói kereteit.

Köf. 5081/2012/4. számú határozat:

A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy községi önkormányzat képviselő-testületének a telekadóról szóló rendelete egyes rendelkezése törvényellenesek, ezért e rendelkezéseket 2012. január 1. napjára visszamenőleges hatállyal megsemmisíti.

Indokolás

Az indítványozó álláspontja szerint az Ör. támadott rendelkezései ellentétesek a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (Hatv.) 6. § c) pontjában foglaltakkal, mivel az érintett Önkormányzat az adómaximumon állapította meg a telekadó mértékét, az adókedvezményt ugyanakkor meghatározott mértékű iparüzési adó megfizetéséhez kötötte.

A teherbíró képességhez igazodó közteherviselés Alaptörvény XXX. cikkében megfogalmazott kötelezettsége - az Alkotmánybíróság arányos közteherviseléshez kapcsolódó gyakorlata alapján - többek között magában foglalja az adómérték arányosságát. Jóllehet a (helyi) jogalkotónak nagy a szabadsága abban, hogy milyen módon kötelezi az adóalanyokat a közterhekhez való hozzájárulásra, vagyoni típusú adók esetében azonban az adó mértéke nem vezethet az adó tárgyának elvonásához illetve azzal kapcsolatos aránytalansághoz. A teherbíró képességet meghaladó, a vagyont elvonó, konfiskáló jellegű az az adó, amely mértékénél fogva és az adó tárgyat képező vagyontömeghez képest súlyosan aránytalan. Az ilyen adó elveszti az adóhoz, mint jogintézményhez kapcsolódó jellegzetességeit, és lényegében szankciónak tekinthető, amely az adó intézményével összeegyeztethetetlen. Az az adómérték, amely évente a vagyon értékének közel 60-70 %-át teszi ki, súlyosan aránytalan minősül, mivel belátható időn belül felemészti az adótárgyat.

A helyi önkormányzat mérlegelési jogkörében alkotja meg adókivetésre vonatkozó szabályozását, amelynek a törvényi szabályok, ezen belül különösen a Hatv. rendelkezései szabnak korlátokat. A helyi közhatalom törvényben meghatározott körben, és meghatározott forrásokra tekintettel vethet ki adót.

A Hatv. korlátokat állít az adóalanyok meghatározott körére, az adómérték megállapításának módjára, maximumára, illetve az adópolitika alakításában lényeges szerepet betöltő kedvezmények, és mentességek esetében is.

A Hatv. 2012. január 1-től hatályos 17. §-a értelmében vált adótárggyá az önkormányzat illetékességi területén lévő külterületi telkek, szemben azzal a helyzettel, hogy a Hatv. módosítását megelőzően adótárgynak csak a beépítetlen belterületi földrészlet minősült. A Hatv. 6. § c) pontja ugyanakkor azt is előírja az önkormányzati jogalkotó számára, hogy „az adó mértékét a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan (...)” állapítsa meg. A törvényi szabály lényegét tekintve közvetíti az Alaptörvény adóalanyt védő teherbíró képességére és a közteherviselés arányosságára vonatkozó előírásait.

Ebből az a kötelezettség támad, hogy az adó mértékének meghatározásakor köteles az önkormányzat képviselő-testülete mérlegelni a telkek rendeltetését, az értékekben fennálló különbségeket, adott esetben a telkek egyéb, például földrajzi elhelyezkedésében (pl. árterület) fennálló különbségeket.

A Hatv. 6. § c) pontjából fakadóan kötelezettség az adómérték meghatározásakor az adózó teherviselési képességének, annak vizsgálata, hogy az adó mértéke ne oldódjon el számottevően az adótárgy értékétől. Azaz az adómérték - az adó tételes jellege ellenére - ne jelentsen súlyos aránytalanságot az adóalany adóztatott vagyonához képest.

Az Ör. 3. § (2) bekezdése szerinti külterületi telkek esetében megállapított adómérték - a Hatv.-beli adómaximum formális megtartása ellenére is - a Hatv. 6. § c) pontjában ütközően törvényellenes.

Az Ör. 3. § (3) bekezdése értelmében az egyébként aránytalan mértékű telekadó csak akkor csökkenthető, ha az adózó gazdálkodó az Ör. hatályba lépését megelőzően megfelelt bizonyos kritériumoknak (az adóévet megelőző második évben meghatározott mértékű helyi iparüzési adót fizetett az érintett Önkormányzat számára). Az Ör. tehát felkészülési idő nélkül veti ki a telekadót, a kedvezménysszabályok csak bizonyos kör számára elérhetően, így ahhoz alkalmazkodni - legalábbis a hatályba lépés évében - nem lehet.

A telekadó mértéke, a feltételrendszer meghatározása az Ör. vizsgált 3. § (2) és (3) bekezdése alappal veti fel azt, hogy az adó egyetlen alanyt céloz, vagyis nem normatív jellegű.

Köf. 5083/2012/4. számú határozat:

A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy főváros kerületi önkormányzat képviselő-testületének az önkormányzat tulajdonában lévő vagyonnal való gazdálkodás és rendelkezés szabályairól szóló rendelete rendelkezése törvényellenes volt, ezért az nem alkalmazható a Fővárosi Ítéltábla előtt folyamatban lévő perben, valamint valamennyi a megsemmisítés időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben.

Indokolás

A Fővárosi Törvényszék ítéletében semmisnek mondta ki a Budapest VI. kerület Andrassy úton található ingatlan elidegenítése tárgyában az érintett Önkormányzat és egy gazdasági társaság között 2004. június 24. napján megkötött, 2004. július 19. napján módosított adásvételi szerződést. A Fővárosi Törvényszék ítéleti döntését - egyéb jogi érvei mellett - arra alapozta, hogy az érintett Önkormányzat az ügyleti feltételeket a maga által megalkotott rendelet és az ügyletkötés idején hatályos, az Önkormányzat tulajdonában lévő vagyonnal való gazdálkodás és rendelkezés szabályairól szóló rendeletében (a továbbiakban: Ör.) a pályáztatásra vonatkozó előírások megkerülésével alakította ki.

Az indítványozó arra hivatkozott, hogy az Ör. 16. § (4) bekezdése törvénysértő, mivel álláspontja értelmében az érintett Önkormányzat e rendelkezése az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: régi Áht.) 108. § (1) bekezdésével ellentétesen ad lehetőséget a korlátozottan forgalomképes önkormányzati vagyon elidegenítésekor a versenytárgyalás mellőzésére.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy az Ör. bírói kezdeményezésben támadott 16. § (4) bekezdését, valamint az Ör. egészét a 14/2005. (V. 23.) számú önkormányzati rendelet hatályon kívül helyezte. Megállapította továbbá azt is, hogy a törvénysértéssel kapcsolatba hozott régi Áht.-t az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: új Áht.) 2012. január 1. napjával hatályon kívül helyezte. A fentiekre tekintettel a Kúria Önkormányzati Tanácsának elsőként abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy eljárást gátló akadályt - és ily módon az indítvány érdemi vizsgálatának akadályát - jelenti-e az Ör. támadott rendelkezésének és a régi Áht.-nek a hatályon kívül helyezése.

Az Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdés c) pontja, valamint a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bsz.) 24. § (1) bekezdés f) pontja értelmében a Kúria Önkormányzati Tanácsa „dönt az önkormányzati rendelet más jogszabályra ütközéséről és megsemmisítéséről.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa ezt a hatáskörét gyakorolja a Bsz. által megjelölt indítványozói körhöz igazítottan, a kormányhivatal és az alapvető jogok biztosának indítványai esetében absztrakt normakontroll, bírói kezdeményezés esetén pedig konkrét normakontroll eljárásaiban. Mindkét eljárás lényege a norma törvényességének ellenőrzése. Ezzel együtt az absztrakt normakontroll eljárás elsődleges célja az önkormányzati jogalkotás törvényességének, végső fokon a jogrendbe való illeszkedésének biztosítása. A konkrét normakontroll eljárás - bírói kezdeményezésre - az előbbieket mellett azt célozza, hogy a perbe vitt jogokról a bíró (alkotmányos) törvényes jogszabályok alapján döntsön. A bírói kezdeményezés intézményének szabályozása tehát nem elsődlegesen a felek jogérvényesítéséhez, hanem közvetlenül a bíró Alaptörvényben megfogalmazott kötelezettségéhez kötődik.

A bíró a peres eljárás időbeliségéhez képest korábban létrejött jogviszonyokból származó jogokról, kötelezettségekről dönt a jogviszony létrejöttékor hatályos jogszabályok alapján, ezért tevékenysége szükségképpen „visszaható” jellegű. Sok esetben a bíró alkotmányossági, törvényességi kezdeményezése olyan időben válik szükségessé, amikor az alkalmazandó jog - vagy annak viszonyítási jogszabályi alapja - már nincs hatályban.

A jog pedig akkor áll fenn, a kötelezettség akkor állapítható meg, ha a keletkezésükkor azt a jogállami körülmények között alkotott jogrend elismerte.

Ennek a gyakorlatnak a konzekvenciáit vontta le egyebekben a törvényalkotó a Bsz. IV. fejezetének 2013. január 1. napjától hatályos módosításában akkor, amikor a 51. § (1) bekezdés d) pontja - az ún. „pergátló akadályok” között - csak a kormányhivatal és az alapvető jogok biztos indítványa esetén írja elő az indítvány érdemi vizsgálat nélküli elutasítását, illetve az eljárás megszüntetését. Hasonló esetben azonban a bírói kezdeményezés érdemben elbírálható.

Az indítványozó bírói tanács csak abban az esetben tud eleget tenni alkotmányos kötelezettségének, ha arra kap választ, hogy a perben alkalmazandó és a perbe vitt jogokat keletkeztető Ör. hatályossága idején megfelelt-e a hatályos jogrendnek, ezért a Kúria Önkormányzati Tanácsa lehetőséget látott az Ör. régi Áht. alapján történő érdemi vizsgálatára.

Az Ör. 16. § (1) bekezdése főszabálynak tekinti a vagyongazdálkodása terén a versenyeljárás lefolytatását.

„A versenyeztetési eljárás az Önkormányzat érdekében a Kt (Képviselő-testület) - minősített többséggel elfogadott határozatával - eltekinthet, ha olyan kérdésben is meg kell állapodni, amelyek feltételei a kiírásban nem határozhatók meg, vagy amelyek egyoldalú meghatározása az elidegenítést, hasznosítást megghiúsítaná”.

Az Ör. 16. § (4) bekezdése, a támadott rendelkezése a minősített többséget igénylő döntés meghozatalának feltételrendszerét „a versenykiírásban nem meghatározható kérdések”, illetve az ügylet megghiúsulását előidéző egyoldalú kérdésekben jelöli meg. E feltételrendszer nem egyértelmű, rendkívül tág, mondhatni diszkrecionális döntési szabadságot enged a képviselő-testület számára abban, hogy mely kérdést tekinti a feltételrendszerbe illeszkedőnek és ezért döntése alapjának.

A régi Áht. 108. §-ának kihirdetésétől kezdődően egyértelmű főszabálya az államháztartás alrendszeréhez tartozó vagyon elidegenítésénél a versenyeztetési eljárás.

Áttekintve a régi Áht. 108. §-ának módosításait, megállapítható, hogy a főszabály alól 2004. január 1-ig szinte kizárt volt a kivételek alkalmazása, azt követően pedig egyedileg meghatározott vagyontömeg tekintetében, tehát tárgyhoz kötötten adott mentesítést a törvényalkotó a versenyeztetés kötelezettsége alól.

Összességében tehát a régi Áht. 108. § (1) bekezdésének szövegtörténetéből egyértelműen megállapítható az, hogy az érintett Önkormányzat jogalkotási jogköre nem terjedt ki a régi Áht. 108. §-ában a versenyeztetési kötelezettség alóli, az elidegeníteni kívánt vagyon értékétől teljességgel független, további kivételek megfogalmazására.

Az Alkotmánybíróság absztrakt normakontroll eljárásban több alkalommal vizsgált önkormányzati normákat a régi Áht. 108. § (1) bekezdésének viszonylatában. Gyakorlatában egyértelművé tette, hogy az önkormányzat nem alkothat alkotmányosan olyan szabályt, amely az ingatlan (lakás vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség) értékétől függetlenül teszi lehetővé a versenytárgyalás nélküli elidegenítést. A régi Áht. 108. § (1) bekezdésébe ütközően alkotmányellenesnek mondta ki azokat az önkormányzati rendelkezéseket is, amelyek - a versenytárgyalás kizárásával - meghatározott személy részére (bérlő vagy az azzal azonos megítélés alá eső személy) kizárólagos vásárlási lehetőséget biztosítottak.

Összességében tehát az Alkotmánybíróság gyakorlatából is az a következtetés adódik, hogy az önkormányzat szabadságában áll a vagyonával való gazdálkodás, amelynek során azonban érvényesülnie kell az értékgarancia elvének, az önkormányzati vagyon gyarapításának, de legalábbis értéken történő megőrzésének.

Köf. 5086/2012/5. számú határozat:

A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy községi önkormányzat képviselő-testületének az önkormányzat 2012. évi költségvetéséről szóló rendelete egyes rendelkezései és meghatározott mellékletei törvényellenesek, ezért azokat megsemmisíti.

Indokolás

Az indítványozó szerint a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 16. § (3) bekezdésébe és 34. § (1) bekezdésébe ütköznek az Ör.2. által megállapított Ör.1. vizsgálni kért szabályai, mivel az önkormányzati rendelet e szabályait megállapító normát nem a polgármester és a jegyző, hanem a korelnök és a jegyző írta alá. Az indítványozó szerint e jogkörében a polgármestert kizárólag az alpolgármester helyettesítheti, a korelnök e tekintetben nem léphet a polgármester helyébe.

Az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdés szerint „általánosan kötelező magatartási szabályt az Alaptörvény és az Alaptörvényben megjelölt, jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv által megalkotott, a hivatalos lapban kihirdetett jogszabály állapíthat meg, a T) cikk (2) bekezdése értelmében jogszabály az önkormányzati rendelet. Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontja szerint a helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között rendeletet alkot. Az önkormányzati rendelet tekintetében a jogalkotó hatáskör átruházásáról az Alaptörvény 32. cikk (5) bekezdése szól, amikor a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának bírói felhívásra történő nem teljesítése miatt bírói felhatalmazással a kormányhivatal vezetője az önkormányzat nevében az adott rendeletet megalkothatja.

Az Alkotmánybíróság a jogalkotói hatáskörben való helyettesítéssel több döntésében foglalkozott. A miniszteri rendelet kiadásában történő helyettesítést a 37/2006. (IX. 20.) AB határozatában az akkor hatályos Alkotmánnyal ellentétesnek minősítette, mulasztást állapított meg, hogy törvény a helyettesítést nem tiltja.

Az Alkotmány kizárólagos szabályokat tartalmaz arra vonatkozóan, hogy az állami szervek milyen jogszabályokat alkothatnak. Az Alkotmány a jogszabályalkotás tekintetében egy zárt rendszert képez: megjelöli a kibocsátót, megjelöli a jogszabály nevét, rendelkezik egymáshoz való hierarchikus viszonyokról s gondoskodik a jogforrási hierarchia Alkotmánnyal való összhangjának garanciájáról is. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint azáltal, hogy a jogalkotói hatáskör alkotmányon alapuló hatáskör, e hatáskör gyakorlásának esetleges átruházása is az alapító norma, az Alkotmány szabályozási tárgya kell

hogy

legyen.

E sorba illeszkedik az indítványozó által is hivatkozott - már szintén nem hatályos - 145/2011. (XII.2.) AB határozat, amely kimondta, hogy az ott vizsgált önkormányzati rendeletek törvénysértőek, mert azokat a korelnök és a jegyző írta alá, holott az Ötv. 16. § (3) bekezdése alapján az önkormányzati rendeletet a polgármesternek és a jegyzőnek kell aláírni.

A Kúria Önkormányzati Tanácsának megítélése szerint a jogalkotói hatáskör helyettesítésére vonatkozó követelmények az Alaptörvény alapján is fennállnak. Az Alaptörvény egyes szabályai a helyettesítésről kifejezetten szólnak, így pl. az önálló szabályozó szervekre vonatkozó Alaptörvény 23. cikk (4) bekezdés utolsó mondata szerint „az önálló szabályozó szerv vezetőjét rendelet kiadásában az általa rendeletben kijelölt helyettese helyettesítheti.”

Az önkormányzati rendelet aláírását 2012. január 1-ét megelőzően az Ötv. 16. § (3) bekezdése, ezt követően a Möt. 51. § (1) bekezdése szabályozza hasonló tartalommal. A Möt. 51. § (1) bekezdése szerint „A helyi önkormányzat képviselő-testülete által megalkotott rendeletet a polgármester és a jegyző írja alá.”

A Mötv. 79. § (2) bekezdés értelmében a polgármester jogállására vonatkozó szabályokat az alpolgármesterre is alkalmazni kell, amely alapján (csakúgy mint az Ötv. 34. § (1) bekezdés szerint) az alpolgármester a polgármester helyettesítésére jogosult.

A szabályozás megkülönbözteti az ülés összehívását és vezetését (mint polgármesteri feladatot) az önkormányzati rendelet aláírásától. A Mötv. 45. §-a szerint „[a] képviselő-testület ülését a polgármester hívja össze és vezeti, akadályoztatása esetén e hatáskörét az alpolgármester, több alpolgármester esetén a polgármester által kijelölt alpolgármester gyakorolja.

Helytálló tehát, hogy a Mötv. 45. §-a alapján a polgármesteri és az alpolgármesteri tisztség egyidejű betöltetlensége, a tartós akadályoztatásuk esetén az SZMSZ akár a korelnököt is megjelölheti a képviselő-testület összehívására és vezetésére. Ettől azonban eltérő szabályok vonatkoznak az önkormányzati rendelet, mint jogszabály aláírására. A Mötv. 51. § (1) bekezdése egyértelműen kimondja, hogy az önkormányzati rendeletet a polgármester és a jegyző írja alá, e tekintetben nem utal(hat) arra, hogy az SZMSZ eltérő aláírásra jogosultakat is meghatározhat helyettesítés esetére. Az önkormányzati rendelet levető elnök (korelnök) által történő aláírása az Ötv. 51. § (1) bekezdésével (megalkotásakor az Ötv. 16. § (3) bekezdésével) ellentétes.

Köf. 5005/2013/4. számú határozat:

A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy fővárosi kerületi önkormányzat Városrendezési és Építési Szabályzatáról szóló rendeletét módosító rendelet 1. § (1) bekezdése törvénysértő volt, a törvénysértés megállapításából következően az alaprendeletben 2002. november 18-át követően a módosító rendelettel megállapított, az építési telek legnagyobb beépítési mértékére és az épületek legnagyobb magasságára vonatkozó előírásainak területi hatálya nem korlátozódik Palota-Újfalú szabályozási tervlapon jelölt részére.

Indokolás:

Az Alkotmánybíróság az indítvány alapján azt vizsgálta, hogy a sérelmezett Ör. jelölt rendelkezése az épületek legnagyobb építménymagasságát az L4 keretövezetben magasabb szintű jogszabályokkal ellentétesen állapította-e meg 8 méterben, megsértve ezzel az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (továbbiakban: OTÉK) Fővárosi Szabályozási Kerettervvel, illetőleg a Budapesti Városrendezési és Építési Keretszabályzatról szóló 47/1998. (X. 15.) Főv. Kgy. rendelet valamint az Alkotmány 44/A § (2) bekezdését.

Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a 166/2008. (XII. 18.) AB határozatában elutasította. Megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló közigazgatási hatósági ügyben az Ör. 31. § (3) bekezdésének 4. sz. táblázatának az épületek legnagyobb építménymagasságára vonatkozó rendelkezését alkalmazó elsőfokú építési engedélyt az építési hatóság 2006. szeptember 5-én, 20853/10/2006. szám alatt adta ki.

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. tv. (Bsz.) 51. § (1) bekezdés d) pontja alapján hatályon kívül helyezett önkormányzati rendelet vizsgálatára is lehetőség van bírói kezdeményezés alapján. A Kúria Önkormányzati Tanácsának gyakorlata szerint az önkormányzati rendeletek törvényességi vizsgálata során az önkormányzati rendeletet

mindig a hatályos törvényekhez és a hatályos más jogszabályokhoz kell mérni. Ez alól a Köf. 5.083/2012/4. határozatában azt a kivételt tette, hogy a már nem hatályos önkormányzati rendelet vizsgálatára irányuló bírói kezdeményezés esetén az önkormányzati rendelet egykori megalkotásakor fennálló idősíkot veszi figyelembe a magasabb jogi szabályozás viszonyítási alapjaként.

Az indítványozó bíró az Alkotmánybírósághoz benyújtott (és a Kúriához áttett) eredeti indítványában azért kezdeményezte az eljárást, mert annak kimondását kérte, hogy: az Ör. 31. § (2) bekezdéséhez tartozó 4. számú táblázat 34/2002. (XI.18.) Önkormányzati rendelet 1. § (1) bekezdése szerinti területi hatály miatt a 2002. november 18-ai módosítással nem érintett előírásai közül az építési telek legnagyobb beépítési mértékére és az épületek legnagyobb magasságára vonatkozó előírások alkotmány-és törvényellenesek. A hiánypótlást követően az indítványozó bíró előadta, hogy az Ör. 31. § (2) bekezdéséhez tartozó 4. számú táblázata 2002. november 18-ig hatályos „az építési telek legnagyobb beépítési mértékére vonatkozó 35 % rendelkezése a 34/2002. (XI 18.) Önkormányzati rendelet 1. § (1) bekezdése szerinti területi hatály miatt alkotmányellenes volt, ellentétben állt a BVKSZ 31. § (14) bekezdés 5. számú táblázatában meghatározott 25 %-os beépítési mértéket megállapító rendelkezéssel.”

Az Ör. eredeti szövege (2000. július 1-től) - az L4/XV intenzív kertvárosias lakóövezetre irányadó 31. § (2) bekezdéséhez tartozó 4. sz. táblázat - szerint az építési telek legnagyobb beépítési mértéke 35 %, az épületek legnagyobb építmény magassága 8,0 m. Ezt követően az Ör.-t módosította a 34/2002. (XI. 18.) Ök. rendelet. E módosítás nyomán az építési telek legnagyobb beépítési mértéke 25 %-ra, az épületek legnagyobb építmény magassága 7,5 méterre változott, azonban a 34/2002. (XI. 18.) Ök. rendelet területi hatálya nem az egész kerületre terjedt ki, az 1. § (1) bekezdése szerint „jelen rendelet (a továbbiakban: Rendelet) területi hatálya a Bp. XV. kerület Szilas patak - Régifóti út - belterületi határ (98087 hrsz.) - Felsőkert utca (98108/1) - M3 autópálya (981095/1) által határolt terület. A 34/2002. (XI. 18.) Ök. rendelet hatálybalépésével tehát egy olyan helyzet állt elő, hogy a kerületnek a Palota Újfalú területét érintően a magasabb jogszabályoknak megfelelő, míg az ezen kívül eső területen a magasabb jogszabályokkal nem szinkron beépítési mérték és építmény magasság volt irányadó. Ez a jogszabály-szerkesztési technika a jog megismerhetősége előreláthatósága és kiszámíthatósága szempontjából aggályossá vált, ugyanis a Budapest Főváros XV. kerület Rákospalota-Pestúlyhely-Újpalota Önkormányzat képviselő-testületének Városrendezési és Építési Szabályzatáról szóló Ör. 31. § (2) bekezdéséhez tartozó táblázat szerint a beépítési mérték 25%, és az épület legnagyobb építménymagassága 7,5 méter külön területi hatály meghatározása nélkül, azaz úgy tűnt, hogy ezek a mértékek immár az egész kerületre irányadóak.

A Kúria jelen ügyben megállapította, hogy az Ör.-t módosító 34/2002. (XI. 18.) Ök. rendelet területi hatályát megállapító 1. § (1) bekezdése azáltal sértette az OTÉK 13. § (1) bekezdését és 25. §-át valamint a BVKSZ 31. § (14) bekezdését, hogy területi hatályát Palota Újfalú területére korlátozta, hatályban tartva ezzel az ezen kívül eső területeken a jelölt jogszabályokkal ellentétes beépítési mértéket és építménymagasságot.

Köf. 5007/2013/4. számú határozat:

A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy városi önkormányzatnak az önkormányzati tulajdonú ingatlanok törzsvagyonból történő kivonásáról és vállalkozói

vagyona történő átsorolásáról szóló rendeletének 1. §-a törvényt sértő, ezért azt kihirdetésére visszamenő- 2003. április 29-ei- hatállyal megsemmisíti.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa városi önkormányzatnak a Helyi Szabályozás Terv és Építési Szabályzat elfogadásáról szóló rendeletének preambuluma törvényellenességének megállapítására irányuló indítványt elutasítja.

Indokolás

A Kúria önkormányzati Tanácsa úgy ítélte meg, hogy az Ör.1. preambuluma nem tartalmaz olyan szabályt, amely ellentétbe állna az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvénynek (Étv.) a 2. § 13. pontjába foglalt közterület fogalmával, a helyi önkormányzat Étv. 6. §-ában szabályozott építésügyi feladataival, az Étv. 7. § (1) bekezdésében megfogalmazott településrendezés és településfejlesztés céljával, illetve a településfejlesztés Étv. 9. §-ába foglalt feladataival, a 18. §-ba foglalt építésjogi követelménnyel, illetve a közterület Étv. 54. § (4) bekezdés a) pontjában meghatározott rendeltetésével. Mivel a preambuluma a helyi építési szabályzat és szabályozási terv általános, célokat megfogalmazó felvezető szövege, így az OTÉK konkrét építésjogi előírásaival (telek gépkocsival való megközelíthetősége, nyílászárók elhelyezkedése, vagy éppen az elő-oldal és hátsókerter fogalmával) való ellentéte kizárt.

Az indítványozó kérte az Ör.1.-nek a „2919. hrsz. alatti telket ábrázoló része” törvényességi vizsgálatát és megsemmisítését is.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa jelen ügyben megállapítja, hogy az Ör.1. szabályai vizsgálatához pusztán annak megjelölése, hogy „2919. hrsz. alatti telket ábrázoló része” vizsgálatát és megsemmisítését kéri az indítványozó, nem tekinthető a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. tv. (Bsz.) 48. § (4) bekezdés b) pontja szerinti határozott kérelemnek, az indítványozó által e tekintetben jelöltek nem adnak alapot norma megsemmisítésére.

Az indítványozó bíró az Ör.1.-el illetve más jogszabályi összefüggések alapján az Ör.2.-vel kapcsolatban is azt sérelmezi, hogy az önkormányzat a tulajdonában álló közterületet úgy értékesítette, hogy ezt településpolitikai célok nem indokolták, az értékesítés következtében előállt helyzetben nem lehet a hatályos önkormányzati szabályozásból levezetni, hogy a perbeli területen változtatási szándék esetén mely építési tevékenység engedélyezhető, s mely nem.

Az Alaptörvény és a Bsz. által lehetővé tett normakontroll során az önkormányzati rendeletek célszerűségi vizsgálatát nem végezheti el. Felhatalmazása arra terjed ki, hogy az önkormányzati rendeletek jogszerűségét, más jogszabályokkal való ellentétét vizsgálja, és az ellentét megállapítása esetén az önkormányzati rendeletet megsemmisítse.

A vizsgálat tárgyát képező Ör.2. a fent ismertetett előzményeket követően rendelkezett úgy, hogy megállapította egy korábbi - bíróság által érvénytelennek nyilvánított - jogügylet jogszerűségét. Kimondta, hogy megállapítja a 2919. hrsz-ú ingatlan forgalomképtelen vagyonból történő kivonását és a forgalomképes vagyonba történő átsorolását, illetve a képviselő-testület e rendeletben annak korábbi értékesítését is tudomásul vette.

Nem lehet az önkormányzati rendeletalkotás tárgya egy korábbi jogellenes helyzet jogszerűségének visszamenőleges megállapítása.

Köf. 5008/2013/6. számú határozat:

A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy községi önkormányzat képviselő-testületének a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló rendelete egyes rendelkezései törvényellenesek, ezért azokat megsemmisíti.

Indokolás:

Az indítványozó törvényességi felhívással fordult az érintett önkormányzathoz. A törvényességi felhívás értelmében az Ör. túlterjeszkedve a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv.-ben (Sztv.) kapott felhatalmazáson, a törvényi feltételek mellett további feltételekhez kötötte egyes szociális ellátások igénybevételét.

Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdése „a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között” hatalmazza fel a helyi önkormányzatokat rendeletalkotásra.

A jelen eljárásban törvényességi vizsgálatnak alávetett Ör. az Sztv. felhatalmazása alapján született meg, következésképpen az érintett önkormányzat a törvényi keretek között rögzíthet a helyi sajátosságokhoz igazodó normákat, magatartási szabályokat.

A 2011. évi CVI. törvény a feltételekhez kötött segélyezés elve mentén módosította az Sztv. egyes rendelkezéseit. A módosítások több ponton érintették az aktív korúak ellátórendszerét. A feltételekhez kötött segélyezés elvét érvényesítő módosítás a szociális ellátások feltételrendszerében az érintett magánéletére, életvitelére vonatkozóan fogalmaz meg folyamatos elvárásokat.

A szabályozás ezen módját mindig jellemzi a magánéletre gyakorolt hatás mélysége. A szociális ellátások körében a magánszférát érintő feltétel a minimális mérték meghatározásával már konkréttá válik. A minimumra törekvés ezen a területen a jogi szabályozás, így az önkormányzati rendeletalkotás korlátja is egyben. A rászorultságon alapuló szociális ellátások körében a jog demokratikus társadalomban betöltött funkcióján ugyanis túlmutat az egyének személyiségfejlődésének befolyásolására törekvés, a jog egyént nevelő szerepe.

A törvényalkotó azonban nem hagyott mozgásteret az önkormányzat számára abban, hogy miként értelmezhető a „lakókörnyezet rendezettségének” tartalmán: „(...) a kérelmező vagy jogosult által életvitelszerűen lakott lakás vagy ház és annak udvara, kertje, a kerítéssel kívül határos terület, járda tisztán tartása, az ingatlan állagának és rendeltetészerű használhatóságának, valamint higiénikus állapotának biztosítására irányuló kötelezettség írható elő”. Az Sztv. a települési jegyző cselekvési lehetőségeit is behatárolta az önkormányzati rendeletben szabályozott és a magánszférát érintő kötelezettségek számonkérése kapcsán: a jegyző a szociális segély feltételeinek teljesítését vizsgálva „a kérelmezőt, illetve a jogosultat megfelelő, de legalább ötnapos határidő tűzésével - az elvégzendő tevékenységek konkrét megjelölésével - fel kell szólítania”.

A szociális jogban a korábbiakban az ellátások megszerzésének feltételeként ismert együttműködési kötelezettség a javak előállításában való részvétel, illetve az öngondoskodás kategóriáival egészült ki. Ezt jeleníti meg az Alaptörvény O) cikke, amikor kimondja, hogy „ [m]indenki felelős önmagáért...”.

E mellett a szociális tárgyú önkormányzati rendeletalkotás általános törvényi alapjait a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) teremti meg. A Mötv. 8. §-a alapvető rendelkezésként - és az önkormányzatok 6. § szerinti önfenntartó képességének lakosságra háruló feladataként - fogalmazza meg az (1) bekezdése a) pontjában a helyi közösség tagjának az öngondoskodásra irányuló kötelezettségét, amellyel a közösségre háruló terhek enyhítéséhez köteles hozzájárulni. A szabályozási fordulatot jellemzi az, hogy míg az Alkotmánybíróság korábbi döntéseiben a szociális ellátásoknak a magánszférát, az egyéni önrendelkezést, a tulajdont, mint a cselekvési autonómia anyagi alapját érintő magatartási szabályokhoz kötését alkotmányellenesnek minősítette, addig az Alaptörvény, az új önkormányzatokra vonatkozó törvényi szabályok és az Sztv. hivatkozott rendelkezései az ilyen jellegű helyi szabályoknak teremtenek a normahierarchiában „magasabb szintű” alaptörvényi, illetve törvényi alapokat.

Az Ör. magatartási szabályai a kerthasznosítás konkrét módját, a hasznosítandó terület négyzetméterben megadott méretét, a hasznosítás mikéntjét, a termelendő konyhakerti növények konkrét megjelölésével bezárólag határozzák meg. E szabályok eldöntik a segélyezett - és családja - helyett, hogy a kert mekkora hányadát, hogyan, az elvégzendő munkálatok milyen sorrendje mellett és milyen növényzet beültetésével hasznosíthatja. Az Ör. támadott rendelkezései túlmutatnak a helyi közösség által észlelhető, a lakókörnyezettel szemben a rendezettség külsődleges elvárásainak kritériumain. Mélyen behatolva a magánszférába, az Ör. e szabályai normatív erővel kívánják meghatározni a tulajdonnal való rendelkezés részleteit. Nem tagadható természetesen a saját célra megtermelt javak önfenntartásban játszott szerepe, de a normává merevített előírások részben meghaladja az érintett Önkormányzat jogalkotói jogkörének törvényi kereteit, részben pedig - az öngondoskodás Alaptörvényben, Mötv.-ben és Sztv.-ben meghatározott követelményét félre értelmezve, stigmatizáló, - a jog társadalmi szerepétől idegen, nevelő célzatot mutatnak.

A Kúria gyakorlata a szociális tárgyú önkormányzati jogalkotás felülvizsgálata kapcsán egyértelmű: önkormányzati rendeletben nem lehet a szociális segély feltételévé tenni a magánszféra körébe tartozó magatartásokat (pl. tisztálkodás).

Köf. 5010/2013/4. számú határozat:

A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy községi önkormányzat által alkotott, a telekadóról szóló rendelet egyes rendelkezési törvénysértőek, ezért ezeket a rendelkezéseket megsemmisíti.

Indokolás:

Az indítványozó szerint a vizsgálni kért rendelkezései ellentétesek a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban: Hatv.) 1. § (1) bekezdésével, az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 2. § 6. pontjával, valamint a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 2. § (1) bekezdésében meghatározott normavilágosság követelményével.

Az Étv. 2. §-át - amely fogalom meghatározásokat tartalmaz - 2013. január 1-jei hatállyal módosította a településfejlesztéssel, a településrendezéssel és az építésüggyel összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CLVII. törvény 23. § (2) bekezdése. Az Étv.

jelenleg hatályos 2. § 6. pontja a „nyomvonal jellegű építmény” fogalmát tartalmazza, az Étv. 2. §-a (de más rendelkezései sem) az építési telek fogalmát nem definiálja.

Az Ör. jelenleg hatályos 3. § (1) bekezdés a) pontja ezáltal egy olyan törvényi rendelkezésre utal, amely a jelölt jogszabályhelyen nem található.

Az Ör. 3. § (1) bekezdés a) pontja - a fentiek szerint - az Étv. egy korábban hatályban volt szabályára utal, így az ellentétbe került a Jat. 2. § (1) bekezdésével.

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 55. § (2) bekezdés a) pontja értelmében, ha az Önkormányzati Tanács megállapítja, hogy az önkormányzati rendelet vagy annak valamely rendelkezése más jogszabályba ütközik, az önkormányzati rendeletet vagy annak rendelkezését megsemmisíti. Ez alapján a Kúria Önkormányzati Tanácsa az Ör. 3. § (1) bekezdés a) pontját megsemmisítette.

Az Ör. 3. § (2) bekezdés szerint az (1) bekezdés a) pontja szerinti mentesség nem vonatkozik arra a telekre, amely csak azért nem tekinthető az építési szabályoknak megfelelően kialakítottnak, mert a vele szomszédos közterület szabályozási terv szerinti kialakításhoz a telek egy részének átcsatolására lenne szükség. E szabály célja, hogy az önkormányzat csak azoknak kívánt két évben adómentességet biztosítani, akik a szabályozási terv megvalósulása érdekében térítésmentesen földrészletet adnak át közút létesítésére vagy a szabályozási terv kialakítása céljából. Azon telektulajdonosokra nem vonatkozik az adómentesség, akiknek a telke csak azért nem felel meg az Étv. építési telek fogalmának, mert a telektulajdonos

a hatályos szabályozási tervben foglalt közterületi út kiépítéséhez szükséges területet nem adta le út céljára.

Mivel az Ör. 3. § (1) bekezdés a) pontja a fentiek alapján - a nem megfelelően értelmezhető normatartalom miatt - megsemmisítésre került, az Ör. 3. § (2) bekezdése - amely visszautal e szabályra - is osztja annak sorsát.

Jóllehet a (helyi) jogalkotónak nagy a szabadsága abban, hogy milyen módon kötelezi az adóalanyokat a közterhekhez való hozzájárulásra, vagyoni típusú adók esetében azonban az adó mértéke nem vezethet az adó tárgyának elvonásához illetve azzal kapcsolatos aránytalansághoz.

A teherbíró képességet meghaladó, a vagyont elvonó, konfiskáló jellegű az az adó, amely mértékénél fogva és az adó tárgyát képező vagyontömeghez képest súlyosan aránytalan.

Nem tölti be az adófizetési kötelezettség önkormányzati előírása a Hatv.-ben meghatározott funkcióját akkor sem, ha annak célja, hogy közút kialakítása végett az ingatlantulajdonost telke ingyenes átadására ösztönözze. Az Ör. 3. § (2) bekezdése alapján a telektulajdonos akkor részesül adómentességben, ha térítésmentesen földrészletet adott át közút létesítésére, és adófizetési kötelezettség terheli, ha ezt nem tette meg. Az Ör.-ben meghatározott adófizetési kötelezettséggel az önkormányzat az érintett ingatlan tulajdonosait quasi szankcióval sújtja, ha térítésmentesen nem mondanak le ingatlantulajdonuk meghatározott földrészletéről.

A Hatv.-ben szabályozott telekadó vagyoni típusú adó. A Hatv. 17. §-a szerint adóköteles az önkormányzat illetékességi területén lévő telek. A Hatv. 6. §-a meghatározza az önkormányzatok adómegállapítási jogának terjedelmét és korlátait. Így az önkormányzatok adómegállapítási joga - többek között - arra terjed ki, hogy a törvényben meghatározott adókat vagy ezek valamelyikét bevezesse, a már bevezetett adót hatályon kívül helyezze, illetőleg módosítsa, továbbá a törvényben meghatározott mentességeket, kedvezményeket további mentességekkel, kedvezményekkel kibővítsen. A Hatv. 6. § c) pontja általános korlátot ír elő, amelynek értelmében az önkormányzat az adó

megállapítás során a helyi adó mértékét a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan állapítja meg.

Megállapítható, hogy telekadó esetén az adóztatás és az adó mérték helyi sajátosságokhoz való igazodása az ingatlan sajátosságai alapján differenciálható önkormányzati rendeletben. Az Ör. 3. § (2) bekezdése azonban nem ez alapján, hanem az ingatlan tulajdonosok szándéka alapján (hajlandó-e leadni térítésmentesen közút céljára) differenciál. Ez a megoldás ellentétben áll a Hatv.-ben meghatározott telekadó kivetésének alapvető rendelkezéseivel, az adó szabályozási funkciójával.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa végezetül utal arra, hogy a telek fogalmát a Hatv. 52. § 16/a pontja határozza meg. Ennek értelmében telek: az épülettel be nem épített földterület, ide nem értve a termőföldről szóló törvény szerint mező-, erdőgazdálkodási művelés alatt álló belterületi földnek minősülő földterületet, feltéve, ha az ténylegesen mezőgazdasági művelés alatt áll. Amennyiben az Ör. jelen ügyben vizsgált rendelkezésével érintett telkek a mezőgazdasági művelés ezen újonnan (aranykorona-értéke nélkül) megállapított rendelkezéseinek megfelelnek, úgy a törvényi kivétel áll be.

Köf. 5012/2013/4. számú határozat:

1. A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy városi önkormányzatnak a települési szilárd hulladékkezelési közszolgáltatás, valamint az inert hulladékgazdálkodás legmagasabb díjáról és a díjalkalmazás feltételeiről szóló rendelet 1. melléklete törvénytörő, ezért e rendelkezéseket 2013. január 1. napjára visszamenő hatállyal megsemmisíti.

2. A Kúria Önkormányzati Tanácsa városi önkormányzatnak a települési szilárd hulladékkezelési közszolgáltatás, valamint az inert hulladékgazdálkodás legmagasabb díjáról és a díjalkalmazás feltételeiről szóló rendelet 1. melléklete 2013. január 1-ig fennálló hatályossága törvényellenességének megállapítására irányuló indítványt elutasítja.

Indokolás:

Lásd a Köf. 5016/2013/4. számú határozathoz fűzött indokolást.

Köf. 5013/2013/7. számú határozat:

A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy városi önkormányzat által alkotott, a város helyi építési szabályzatáról szóló rendelet törvénytörő, ezért a rendeletet megsemmisíti.

Indokolás:

A Kúria Önkormányzati Tanácsa kormányhivatali indítványok esetében a támadott önkormányzati rendeletet avagy annak rendelkezését a hatályos jogszabályokhoz méri, mert feladata az, hogy „az önkormányzati normákat a törvényekkel összhangba hozza, illetőleg - az új jogalkotást tekintve - összhangban tartsa.”

Mivel az önkormányzati jogalkotón visszamenőlegesen csak a norma megalkotásakor hatályos eljárási szabályok tiszteletben tartása kérhető számon, ezért a Kúria Önkormányzati Tanácsa a közjogi érvénytelenség ezen esetében a törvényességi

vizsgálatot nem az elbíráláskori, hanem az önkormányzati rendelet megalkotásakor hatályos jogszabályi kerethez viszonyította.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. tv. (Étv.) 9. §-a által a normaalkotásba bevezetett széleskörű véleményezési mechanizmus az abban résztvevőknek ún. részvételi jogot biztosít.

Az országos főépítész véleményének beszerzése ezért a norma megalkotásának garanciális feltételrendszeréhez tartozik, amelyet az eljárás meghatározott szakaszában, a véleményezési eljárás befejezése (közzététel, a vélemények beszerzése, és az eltérő vélemények ütköztetése) után kell beszerezni.

A történeti tényállás szerint az állami főépítésznek nem volt módja a véleményezési eljárás befejezését követően, a HÉSZ végleges tervezetéről a teljes dokumentáció ismeretében véleményt nyilvánítani. Ezért a Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy a HÉSZ-t a megalkotása idején hatályos Étv. 9. § (6) bekezdés b) pontja szerinti garanciális eljárási feltétel figyelmen kívül hagyásával alkotta meg az érintett Önkormányzat.

Köf. 5014/2013/4. számú határozat:

1. A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy megyei jogú város közgyűlésének a szociális ellátások rendjéről szóló önkormányzati rendelet „melynek körében biztosítani, hogy az általa lakott ingatlanban az egy főre eső lakrész mértéke - a lakás alapterületére és a nyilvántartás szerint oda már bejelentkezettek számára figyelemmel - elérje a 6 négyzetmétert. A személyek számának megállapításakor a kiskorú gyermeket figyelmen kívül kell hagyni.” szövegrésze törvénysértő, ezért azt megsemmisíti.

2. A megsemmisítés következtében megyei jogú város közgyűlésének a szociális ellátások rendjéről szóló - a 36/2012. (IX. 27.) önkormányzati rendelet rendelkezése a következő szöveggel marad hatályban: „A kérelmező, vagy a jogosult lakókörnyezete rendezettségének biztosítása körében köteles:(...)b) az ingatlant rendeltetésszerűen használni,”

Indokolás:

Az indítványozó szerint az Ör. 11/A. § (3) bekezdés b) pontja ellentétben áll a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szoc.tv.) 33. § (7) bekezdésével, és 132. § (4) bekezdés a) pontjával. A Szoc.tv. pontosan megjelöli az önkormányzati rendeletalkotással előírható kötelezettségek körét, ebben a lakásnagyság és a lakásba bejelentkezett személyek száma közötti összefüggésre vonatkozó feltétel meghatározása nem szerepel.

Az Szoc.tv. 33. § (7) bekezdése a lakókörnyezet rendezettségére vonatkozó követelmények meghatározására hatalmazza fel az önkormányzatokat. Az Sztv.-ből a felhatalmazás tárgya és keretei világosan kiderülnek: az aktív korúak ellátására való jogosultság feltételül az önkormányzat a kérelmező (vagy a jogosult) ingatlana és környezete karbantartására kötelezettségeket állapíthat meg. Ezek:

- a lakás vagy annak udvara, kertje, a kerítéssel határolt terület, járda tisztán tartása;
- az ingatlan állagának és rendeltetészerű használhatóságának biztosítása;
- az ingatlan higiénikus állapotának biztosítása.

A Szoc. tv. 132. § (4) bekezdése a) pontja értelmében „Felhatalmazást kap a települési önkormányzat, hogy rendeletben szabályozza az aktív korúak ellátására jogosult személyek részére a lakókörnyezet rendezettségének biztosítása körében előírt részletes szabályokat.”

A Kúria Önkormányzati Tanácsa szerint bár legitim célnak tekinthető az önkormányzat azon törekvése, hogy a közegészségügyi problémákat megelőzze, a köznyugalmat biztosítsa, de ezt csak a törvények keretei között teheti meg.

Ugyanakkor a köznyugalom megteremtésének nem eszköze a szociális segély feltételeinek önkormányzati meghatározása. Erre az önkormányzatnak más eszközei vannak. A szociális rendszer fenntartása és működtetése, a szociális juttatások Szoc.tv.-ben foglalt célja a rászorultak, a kiszolgáltatott helyzetbe jutott személyek támogatása, amely cél megvalósulásához ösztönző és kiegészítő feltételek önkormányzati rendeletben is előírhatók a Szoc.tv. felhatalmazásai szerint. Az erre vonatkozó önkormányzati rendeleteknek azonban a törvény keretei között kell maradniuk, míg a törvényeknek (így a felhatalmazó rendelkezéseknek) meg kell felelniük az Alaptörvény rendelkezéseinek. A szociális segélyre való jogosultság feltételül nem írható elő önkormányzati rendeletben olyan feltétel, amely kizáró okot tartalmaz arra vonatkozóan, hogy az ott lakó személyeknek még 6 négyzetméter lakótér sem jut. Ez az előírás - azon túl, hogy nincs rá felhatalmazás - a segélyezés és a szociális rendszer működtetése egészének céljával kerül szembe. A jogintézménnyel való esetleges visszaélés sem hatalmazza fel az önkormányzatokat ilyen tartalmú szabályozásra.

Köf. 5015/2013/6. számú határozat:

1. A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy városi önkormányzatnak a települési hulladékkezelési közszolgáltatásokról szóló önkormányzati rendelet melléklete törvényellenes, ezért e rendelkezéseket 2013. január 1. napjára visszamenő hatállyal megsemmisíti.

2. A Kúria Önkormányzati Tanácsa városi önkormányzatnak a települési hulladékkezelési közszolgáltatásokról szóló önkormányzati rendelet melléklete 2013. január 1-ig fennálló hatályossága törvényellenességének megállapítására irányuló indítványt elutasítja.

Indokolás:

Lásd a Köf. 5016/2013/4. számú határozathoz fűzött indokolást.

Köf. 5016/2013/4. számú határozat:

1. A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy városi önkormányzatnak a települési köztisztasággal, a zöldterület és parkfenntartással, a települési szilárd- és folyékony hulladékkal összefüggő feladatok végrehajtásáról szóló önkormányzati rendelet melléklete

egyes rendelkezései törvényellenesek, ezért e rendelkezéseket 2013. január 1. napjára visszamenő hatállyal megsemmisíti.

2. A Kúria Önkormányzati Tanácsa városi önkormányzatnak a települési köztisztasággal, a zöldterület és parkfenntartással, a települési szilárd- és folyékony hulladékkal összefüggő feladatok végrehajtásáról szóló önkormányzati rendelet melléklete egyes rendelkezései 2013. január 1-ig fennálló hatályossága törvényellenességének megállapítására irányuló indítványt elutasítja.

Indokolás:

Az indítványozó előadta, hogy az Ör. kifogásolt 3. mellékletében a lakossági kommunális szilárd hulladék közszolgáltatási díjának megállapítására került sor 2012. december 30-ai hatállyal. A hulladékról szóló - a Magyar Közlöny 2012. november 30-ai számában kihirdetett, és 2013. január 1-én hatályba lépett - 2012. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Htv.) 108. §-a hatályon kívül helyezte a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvényt (a továbbiakban: Hgtv.). A Hgtv. 23. § f) pontja adott korábban felhatalmazást a települési önkormányzat képviselő-testületének a szemétszállítási díj mértékének a megállapítására. A Htv. - főszabály szerint - már nem ad felhatalmazást a szemétszállítás díjának önkormányzati rendeletben történő megállapítására, hanem azt a Htv. 47. § (4) bekezdése és 88. § (3) bekezdés b) pontja alapján miniszteri hatáskörbe utalta. A Htv. átmeneti rendelkezései között a 91. § (2) bekezdés kimondja, hogy a 88. § (3) bekezdés b) pontjában foglalt felhatalmazás alapján megalkotott rendelet, vagyis a miniszteri rendelet hatálybalépésig a közszolgáltató a 2012. december 31-én alkalmazott bruttó díjhoz képest legfeljebb 4,2 %-kal megemelt mértékű díjat alkalmazhat.

A Htv. 89. § (1) bekezdése szerint a törvény 2013. január 1-én lép hatályba. A Htv. 47. § (4) bekezdéséből és 88. § (3) bekezdés b) pontjából egyértelműen következik, hogy a települési önkormányzatoknak a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj megállapítására vonatkozó jogalkotói hatásköre 2013. január 1-jén megszűnt.

Az önkormányzat 2013. január 1-jét követő időszakra hatályosan nem alkothatott és tarthatott hatályban hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjat megállapító rendeletet, az erre az időszakra vonatkozó Ör.-beli szabály ellentétes a Htv. 47. § (4) bekezdésével és 88. § (3) bekezdés b) pontjával valamint a 91. § (2) bekezdésével. Megalapozott ezért az indítványozó azon állítása, hogy a 2013-as évre vonatkozóan már nem is lehetne jogszerűen hatályban önkormányzati szemétszállítási díjmegállapítás.

Az Ör. megalkotásakor az önkormányzat a Hgtv. 23. § f) pontja alapján jogalkotói hatáskörrel rendelkezett. A Htv. 91. § (2) bekezdése a közszolgáltató részére az átmeneti időszakra a 2012. december 31-én alkalmazott bruttó díj figyelembe vételét rendelte, ezért a 2013. január 1-jét megelőzően az adott tárgyban hatályban volt önkormányzati rendelet, a törvény alapján is jelentőséghez jut annyiban, hogy a Htv. 91. § (2) bekezdésének közszolgáltató által történő alkalmazásánál ez tükrözi a 2012. december 31-én alkalmazott díjat. A közszolgáltató ehhez képest alkalmazhat 4,2%-al megemelt mértékű díjat mindaddig, amíg a 88. § (3) bekezdés b) pontja alapján a miniszter meg nem alkotja a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás díjait, a díjalkalmazás feltételeit, és a díjmegfizetés rendjét. Tehát az Ör. 2013. január 1-jéig történő hatályossága e jogkövetkezményt kiváltja.

A Kúria megítélése szerint a fent meghatározott év közbeni módosítás tilalma az ugyanazon jogalkotói hatáskörrel rendelkező szervnek címzett kötelezettséget tartalmazza arra vonatkozóan, hogy maga ne módosítsa év közben az egyszer már általa megállapított díjat. Jelen esetben a jogalkotói hatáskör megváltozása kapcsán maga a Htv. rendelkezik másként az átmeneti időszakra. A Kúria megítélése szerint az önkormányzat az átmenetre a törvény rendelkezéseivel összhangban készült fel a még hatályos jogalkotói hatáskör alapján. Erre tekintettel az Ör. 3. melléklete I. rész a) pontjának, valamint a korábban megalkotott 3. melléklet I. rész b) pontjának és II. részének 2013. január 1-jéig hatályos szövege hatályban tartásának törvényellenessége nem állapítható meg.

A Htv. 2013. május 10-én hatályba lépett, a rezsicsökkentések végrehajtásáról szóló 2013. évi LIV. törvény 12. §-a által módosított új 91. § (1) bekezdése értelmében a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj legmagasabb mértékét 2013. július 1-jétől 2014. december 31-jéig az e §-ban foglalt eltérésekkel kell megállapítani. A 91. § (2) bekezdés értelmében a természetes személy ingatlanulajdonos részére kiállított számlában meghatározott hulladékgazdálkodási közszolgáltatásért fizetendő szolgáltatási egységre jutó összeg (beleértve az alapdíjat) nem haladhatja meg a 2012. április 14. napján alkalmazott díj legfeljebb 4,2 százalékkal megemelt összegének 90 százalékát.

Látható tehát, hogy az átmeneti időszakra maga a törvényalkotó is átmeneti rendelkezéseket alkalmaz.

Az Ör. hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjat megállapító rendelkezése 2013. január 1-jéig történő hatályossága törvényellenességének megállapítására vonatkozó indítványt elutasította.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa tehát nem a kihirdetése napjára, hanem a települési önkormányzatok jogalkotói hatásköre megszűnte napjára visszaható hatállyal semmisítette meg a törvényellenes rendelkezéseket.

Köf. 5017/2013/3. számú határozat:

A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy városi önkormányzat képviselőtestületének az önkormányzat tulajdonában lévő lakások bérletéről szóló rendeletnek „a 2-7 hónap időtartamra a lakás bérének kétszeres összege” szövegrésze törvényellenes, ezért azt megsemmisíti.

Indokolás:

Az indítványozó előadta, hogy Nagyatád Város Önkormányzata (a továbbiakban: érintett önkormányzat) felperes lakás kiürítése és lakáshasználati díj megfizetésére kötelezés iránt terjesztett elő keresetet az alperes ellen. Azt is előadta, hogy a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Ltv.) 20. § (2) bekezdése értelmében a használati díj a jogcím nélküli használat kezdetétől számított két hónap elteltével emelhető, ezért az Ör. 25. § (1) bekezdése - amely már a második hónapban emelt összeg megfizetését írja elő - sérti az Ltv. 20. § (2) bekezdését.

Megállapítható, hogy az Ör. 25. § (1) bekezdésének már a második hónapra emelt összegű lakbér megfizetését előíró rendelkezése ellentétes az Ltv. 20. § (2) bekezdésével, amely csak a második hónap elteltét követően teszi lehetővé jogcím nélküli lakáshasználat esetén a használati díj emelését. Az Ör. 25. § (1) bekezdésének a második hónapra is irányadó rendelkezése ezáltal törvénytörő, sérti az Ltv. 20. § (2) bekezdését.

Köf. 5018/2013/6. számú határozat:

A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy megyei jogú város önkormányzatának a szmogriadó tervről szóló rendelete jogellenes, ezért azt 2013. október 30. napjával megsemmisíti.

Indokolás:

A füstköd-riadó tervvel, mint rövidtávú cselekvési tervvel összefüggésben a polgármester központi szerepet játszik: a füstköd-riadó tervet a polgármester dolgozza ki, a helyi önkormányzat képviselő-testülete rendelettel fogadja el és a polgármester feladata, illetve hatósági jogköre annak végrehajtása.

Az érintett Önkormányzat a törvényi és kormányrendeleti keretek között rögzíthet a helyi sajátosságokhoz igazodó normákat, magatartási szabályokat.

Megállapítható az, hogy az Ör. polgármester hatáskörére vonatkozó szabályai ellentétesek a környezetvédelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (továbbiakban: Kvtv.) 46. § (6) bekezdésében foglaltakkal. A Kvtv. értelmében ugyanis a füstköd-riadó esetében a korlátozó intézkedéseket a polgármester rendeli el, döntésének tartalmára a hatóságok nem javaslatot adnak [Ör. 11. § c) pont; 12. § (2) bekezdés d) pont], hanem a Lr. 20. § (4) bekezdése szerinti tárgykörben véleményt fogalmaznak meg.

A 2010-es és a 2011-es években a levegőminőség védelem területének országos szintű szabályozása - jogharmonizációs okokra visszavezethetően - alapvető változáson ment át, amely érintette a levegő minőségének védelmét garantáló intézményrendszert, a hatáskörök megosztását, a szmoghelyzet kialakulásának határértékeit is és a jogsértések szankciórendszerét is.

Az Ör. nem alkalmazza a hatályos joganyag fogalomkészletét, érték meghatározásait, a szmoghelyzet esetén alkalmazandó és alkalmazható intézkedéseket, az egyes hatásköröket pedig nem megfelelően és nem egyértelműen választja szét.

Köf. 5020/2013/5. számú határozat:

A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy a Budapest fővárosi kerületi önkormányzatnak a Polgármesteri Hivatalban dolgozó köztisztviselőket és ügykezelőket megillető szociális, jóléti és egészségügyi juttatásokról szóló rendelet rendelkezése törvényellenes.

Indokolás:

A hűségjutalmat az érintett Önkormányzat jegyzője által az egységes közszolgálati szabályzatról szóló utasítás (a továbbiakban: Utasítás) intézményesítette annak részletszabályaival együtt. Az Utasítás 53. §-a a hűségjutalomra való jogosultság feltételét a hivatalban folyamatosan eltöltött 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 évben határozta meg.

A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a per tárgyalásának felfüggesztése mellett a Kúria Önkormányzati Tanácsához fordult. Indítványában a perbeli alkalmazást kizáró törvényellenességi aggályait fogalmazta meg az Ör.2. 13. §-ával összefüggésben, mivel az az Utasítás rendelkezéseit ugyan nem helyezi hatályon kívül, ugyanakkor attól eltérő mértékű hűségjutalmat határoz meg a köztisztviselők számára, és szűkíti a jogosultság körét, feltételeit. Az indítványozó Törvényszék álláspontja értelmében az Ör.2. 13. §-a sérti a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. tv. (Ktv.) 4. §-át, mivel az érintett Önkormányzat túlterjeszkedett jogalkotói hatáskörén. Az Ör.2. 13. §-a ugyanis elvonta a jegyző szabályozási jogkörét, ugyanakkor jogbizonytalanságot keletkeztetett azzal, hogy nem helyezte hatályon kívül az Utasítást.

A jelen esetben a munkaügyi vita tárgya az, hogy a felperes jogosult-e vagy sem a hűségjutalomra: a hűségjutalom intézményének feltételeit, mértékét, az Utasítás és az Ör.2. eltérően rendezi, a kérdés megítélése tekintetében ezért az Utasítás és az Ör.2. szabályai alapján eltérő következtetésre lehet jutni. Következésképpen - szemben az érintett Önkormányzat állásfoglalásában foglaltakkal - a perben jelentősége van annak a kérdésnek, hogy az Ör.2. törvényesen megalkotott jogszabálynak minősül, vagy sem. Annak ellenére, hogy az érintett Önkormányzat az Ör.2.-t már hatályon kívül helyezte, a Kúria Önkormányzati Tanácsa a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 2013. január 1. napjától hatályos módosítására tekintettel és figyelemmel az Ör.2. perbeli alkalmazandóságára, az érdemi vizsgálatot lefolytathatónak minősítette.

Az indítvány arra keresi a választ, hogy a felperes közszolgálati jogviszonyának megszűnésekor a Ktv. 4. §-a alapján alkothatott-e az érintett Önkormányzat a hűségjutalomra vonatkozó szabályozást.

A bírói tanács a kezdeményezést arra alapította, hogy a hűségjutalom bérjellegű juttatás, ezért annak szabályozására az érintett Önkormányzat nem jogosult. Az érintett Önkormányzat álláspontja szerint azonban a jogintézmény jóléti juttatásnak minősül.

A Kúria, illetve a Legfelsőbb Bíróság munkajogi gyakorlatában a hűségjutalmat, illetve minden ehhez hasonló, nem törvényi szabályon alapuló, a munkavállalót illető juttatást - prémium, mozgóbér, 13. havi illetmény, távolléti díj - a munkatevékenységhez, azon belül pedig a munka ellenértékeként járó bérhez kapcsol.

Az Alkotmánybíróság normakontroll eljárásaiban több alkalommal vizsgálta a hűségjutalom jogi tartalmához közelálló jubileumi jutalom, azon belül a jogkeletkeztető idő számítását rendező törvényi szabályainak alkotmányosságát. Döntéseiben megállapításokat tett a jubileumi jutalom jogi karakterével összefüggésben is. A

munkajogi jogviszonyok között érvényesülő hátrányos megkülönböztetésre irányuló vizsgálódásai során megállapította, hogy a béren kívüli juttatások - mint a végkielégítés, a távolléti díj, avagy a jubileumi jutalom - nem rendelkeznek alapjogi háttérrel. Ezért törvényi szabályozásuk alkotmányos elvek figyelembe vételével lehetséges, ugyanakkor teljes hiányuk nem keletkeztet alkotmányellenes helyzetet [68/2006. (XII. 6.) AB határozat]. Gyakorlatát összegezve megállapítható, hogy az Alkotmánybíróság a hűségjutalommal rokon jubileumi jutalomra „alapvetően nem a közalkalmazott által végzett munka ellenértékeként”, [495/B/2001. AB határozat], hanem bérem kívüli, ún. „ex gratia” juttatásként tekintett [19/2006. (V. 31.) AB határozat].

A hűségjutalom jogi jellegét tekintve olyan „külön juttatás”, amely nem sorolható a Ktv. 4. §-a szerinti egyik felhatalmazás szerinti tárgykörbe sem, ezért annak önkormányzati rendeleti szintű szabályozására sem kerülhetett volna sor. Az Ör. 2. 13. §-ának megalkotásával az érintett Önkormányzat - túlterjeszkedve a Ktv. 4. §-ában foglalt felhatalmazáson - törvénysértést követett el.

Köf. 5021/2013/4. számú határozat:

A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy községi önkormányzat képviselő-testületének, a hulladékkezelési közszolgáltatási díjakról szóló önkormányzati rendeletének díjmegállapító rendelkezései 2008. október 1. és 2012. szeptember 10. között törvénysértőek voltak.

Indokolás:

Az érintett önkormányzat a hulladékkezelési közszolgáltatási díjakról szóló rendeletét több alkalommal módosította. A 2008. október 1-jétől hatályba lépő módosítás eredményeként emelkedtek a díjak, de az Ör. már nem tartalmazta a díj összetételének, számítási módjának elemeit. Emellett a 2010. január 1. napjától hatályos módosítás eredményeként az érintett önkormányzat rendeletalkotási jogkörét részben a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.), részben pedig az árak megállapításáról szóló 1990. évi LXXXVII. törvény (a továbbiakban: Ártv.) 7. § (1) bekezdésének felhatalmazására vezette vissza.

Az indítványozó bíró álláspontja értelmében a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos hulladékkezelési közszolgáltatásról szóló - többször módosított - Ör. törvénysértő, mivel a képviselő-testület részben nem megfelelő törvényi szabályokra vezeti vissza jogalkotási felhatalmazását, részben pedig az Ör. a szilárd hulladék elszállításának díját a törvényi rendelkezésekkel ellentétesen határozza meg.

A felülvizsgált önkormányzati rendelkezéseket mindig a hatályos jogrendhez méri, mert feladatának azt tekinti, hogy „az önkormányzati normákat a törvényekkel összhangba hozza, illetőleg - az új jogalkotást tekintve - összhangban tartsa.” E főszabálytól azonban bírói kezdeményezés esetén eltért, mivel a peres eljárásokban alkalmanként már nem hatályos önkormányzati rendeleteket is alkalmazni kell.

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. tv. (Hgt.) 23. §-a hatalmazta fel az önkormányzatokat a közszolgáltatás feltételrendszerének végrehajtási jellegű, rendeleti szintű szabályozására, meghatározva a szabályozás kereteit is.

Az Ártv. nem adott, a közszolgáltatás jellegére tekintettel nem is adhatott felhatalmazást az érintett Önkormányzat számára rendeletalkotásra. Ezért az érintett Önkormányzat - az Ötv. általános felhatalmazása mellett sem - alkothatott joghatályosan rendeletet a települési szilárd hulladék elszállításának tárgykerében az Ártv.-re alapítottn, hiszen az Ártv. nem tartalmazott ilyen jellegű felhatalmazást, a hozzátartozó jogalkotási keretekkel.

A végrehajtási jelleggel megalkotott önkormányzati rendelet esetében azonban a felhatalmazó jogszabály megjelölése érvényességi kellék, mert az önkormányzat csak annak közbejöttével válik normaalkotóvá. Önálló cél hiányában igazodik a felhatalmazó jogszabály által elérendő célhoz, tárgyhoz és keretekhez. Ezért a végrehajtó jelleggel megalkotandó önkormányzati rendelet jogalap nélkül marad akkor, ha a preambulumban megjelölt törvény nem ad a megalkotására felhatalmazást.

A települési hulladékkezelési közszolgáltatási díj megállapításának részletes szakmai szabályairól szóló 64/2008. (III. 28.) Korm. rendelet (R.) előírásai az önkormányzatot arra kötelezik, hogy a díjszámítás módszertanát és annak elemeit részletesen hozza nyilvánosságra. Az R. tehát az ellenőrizhetőség érdekében garantálja a nyilvánosság számára a díjszabás részleteinek megismerhetőségét.

A Kúria utal arra, hogy a települési szilárd hulladék gyűjtésére és elszállítására irányuló közszolgáltatás ellenértékének megállapítása értékarányos díjazáshoz kötött. Az önkormányzat lényegében árhatósági jogkör gyakorol, amikor a közszolgáltatás igénybevételével létrejövő polgári jogi szerződés ellenszolgáltatásra (díjra) vonatkozó szabályait rendeletében megállapítja.

Az Alkotmánybíróság több határozatában is „(...) hangsúlyozta, hogy a polgári jogi jogviszony keretei közötti közszolgáltatás esetében a jogállamiság alkotmányos elve alapján az önkormányzati szabályozáson számon kérhető kötelezettség a szolgáltatás-ellenszolgáltatás egyenértékűsége. A díj mértéke nem szakadhat el a nyújtott közszolgáltatástól, azaz nem lehet önkényes.”

Az R. 2. § (3) bekezdésének jogalkotói célja tehát az, hogy az önkormányzati jogalkotó a díjmegállapítását, a díjszámítás módját, a díjban „elszámolt” költségeket és egyéb tételeket a nyilvánosság ellenőrzése alatt tartsa, védve ezzel a szolgáltatást kötelezően igénybe vevő fogyasztókat.

Amennyiben a díjszámítás az Öv. részeként válik nyilvánossá, úgy annak felülvizsgálhatósága - a Kúria normakontroll eljárásának, avagy alkotmányossági kontroll révén - megoldott. Abban az esetben azonban, ha az R. 2. § (3) bekezdésének nyilvánosság-formulája csupán arra kötelezi az érintett Önkormányzatot, hogy a „szokásos módon” tegye közzé a kalkulációs sémát, illetve a díjképletet, továbbá a díjszámítás módszertanát és a díjképlet elemeit, úgy az önkormányzat díjmegállapítása, annak összetevői - magasabb szintű jogszabályi rendelkezések ellenére, a jogorvoslat rendszerén keresztül - támadhatatlanná válnak.

A normakontrollra hivatott bírói szervek nem tudják levonni a jogalkotó önkormányzattal szemben az esetleges jogszabály-ellenesség jogkövetkezményeit. A magánjogi perben a felperesi fogyasztó kereseti kérelme pedig arra szorítkozhat csupán, hogy a díjhátralék

meghatározott részét avagy egészét a fizetési meghagyásban foglaltakkal szemben megfizette-e.

A Kúria a kifejtett indokok alapján arra a következtetésre jutott, hogy nagyobb védelmet nyújt a közszolgáltatást igénybe vevő fogyasztóknak az, ha az önkormányzat a díjszabás jogszabályban részletezett elemeit az önkormányzati rendeletben hozza nyilvánosságra.

Köf. 5030/2013/4. számú határozat:

A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy városi önkormányzat képviselőtestületének a lakcímbeljelentés helyi szabályairól szóló rendelete törvénytörtő, ezért azt a kihirdetésére visszamenő hatállyal megsemmisíti.

Indokolás:

A lakcímbeljelentés helyi szabályairól szóló 37/2009. (XII. 01.) számú önkormányzati rendelet, a személyi hatály megjelölése mellett értelmező rendelkezései között meghatározza a lakás, valamint a szükséglakás fogalmát, a kötelező és joghatályos lakcímbeljelentést pedig - a bejelentéssel érintett lakás valós adottságainak, valamint valós használati, tulajdoni viszonyainak ellenőrzését követően - a jegyző általi elfogadásához, valamint ahhoz köti, hogy a bejelentéssel érintett lakásban élők (bejelentettek és életvitelszerűen élők) mindegyikére legalább 10 nm alapterület jut. A feltételek nem teljesülése esetén a jegyzőnek a bejelentést el kell utasítania.

Indítványozó törvényességi felhívással fordult az érintett Önkormányzathoz arra hivatkozással, hogy a tárgykörben nincs önkormányzati jogalkotási jogkör.

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló módosított 1992. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Nytv.) és az annak végrehajtására kiadott 146/1993. (X. 26.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Vhr.) rendelkezéseibe ütközik. Az Ör. a Nytv. és a Vhr. szabályait részben azzal sérti meg, hogy országos jogszabályok által szabályozott jogviszonyokat felhatalmazás nélkül rendez, részben pedig a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 3. §-ában foglalt tilalom ellenére ismételi meg a magasabb szintű jogszabályok rendelkezéseit.

Az indítvány elbírálása idején hatályos Nytv. 26. § (1) bekezdése értelmében a polgárok lakcím és az értesítési cím bejelentése és nyilvántartása kapcsán létrejövő közigazgatási jogviszonyt alapvetően törvényi, a részletszabályok tekintetében pedig kormányrendeleti és miniszteri szintű szabályok rendezik. Ezzel a szabályozás tárgyát a törvényalkotó saját hatáskörébe vonta, azaz kivette a helyi társadalmi viszonyok, a helyi, települési közösséget érintő közügyek köréből. Így a lakcím és az értesítési cím bejelentésének és nyilvántartásának szabályozása nem helyi közügy.

Az Nytv. a Kormányt és a feladatkör szerinti hatáskörrel rendelkező minisztert hatalmazza fel az eljárási és anyagi részletszabályok megalkotására, azaz a törvényalkotó nem ismert el olyan helyi sajátosságokat, amelyek a helyi önkormányzatok jogalkotási jogkörének megalapozását tették volna szükségessé. A jelen esetben tehát az önkormányzatok származtatott jogkörben sem alkothatnak rendeleti szintű szabályokat.

Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdés első fordulata értelmében „az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg”. Alapjogot - jelen esetben az érintett Önkormányzat által hivatkozott emberi méltóság védelméhez való jogot - elsődlegesen csak törvény szabályozhat, önkormányzati rendelet még kiegészítő jelleggel sem. Ez alól kivételt az Alaptörvény - negyedik módosítását (2013. március 25.) követően - a XXII. cikk (3) bekezdésében teremt, amikor az önkormányzat rendelete „a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme érdekében, a közterület meghatározott részére vonatkozóan jogellenessé minősítheti az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást”.

A jogalkotás alaptörvényi/közjogi kereteinek megszegésével az önkormányzat nem tud joghatályosan érvényre juttatni általa sérülni vélt (gyermeki) alapjogokat, de nem tud megakadályozni esetlegesen visszaélészerű (szociális) joggyakorlást sem. A szociális, közegészségügyi, egyebekben értékelhető célkitűzések - a megfelelő törvényi felhatalmazás keretei között - elérhetők a helyi önkormányzatok segélyezési, szociális rendszerének működtetésével, illetve a lakás és helyiségbérlet szabályait rendező helyi szabályozás kialakítása során.

Mivel az önkormányzati rendelet az Alaptörvény 32. cikk (3) bekezdése értelmében más jogszabállyal nem lehet ellentétes [Alaptörvény T) cikk], ezért a Jat. hivatkozott rendelkezése értelmében az önkormányzati rendelet más jogszabály - ideértve az önkormányzati rendeleteket is - rendelkezését főszabály szerint a jogellenesség kockázata nélkül nem ismételheti meg. Az ún. vegyes jogszabály-szerkesztési megoldás - tehát ahol a jogszabály rendelkezéseinek megisméltése nem vezet az önkormányzati rendelet jogellenességére - a Kúria jogértelmezési gyakorlata szerint abban az esetben törvényes, amennyiben azt az értelmezhetőség, azaz a jogbiztonság feltétlenül megköveteli.

Köf. 5039/2013/4. számú határozat:

A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy megyei jogú város önkormányzat képviselő-testülete által alkotott a lakcímbejelentés helyi szabályairól szóló 38/2009. (XII.2.) számú rendelet törvényellenes, ezért azt kihirdetésére - 2009. december 2-ára - visszaható hatállyal megsemmisíti

Indokolás:

A Kúria megállapította, hogy az Ör. szerinti tárgykört a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (Nytv.) és a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény végrehajtásáról szóló 146/1993. (X. 26.) Korm. rendelet (Vhr.) szabályozza, ezért az nem tekinthető törvény által nem szabályozott társadalmi viszonynak. Ebből következően az érintett önkormányzat a lakcímbejelentés helyi szabályairól csak erre vonatkozó törvényi felhatalmazás esetén alkothat rendeletet. Megállapítható azonban, hogy a tárgykört törvényi szinten rendező Nytv. (és a Vhr.) nem ad felhatalmazást a lakcímbejelentés helyi szabályozására semmilyen tárgyban, így az Ör. - preambulumaival ellentétben - felhatalmazás nélkül született.

Jogszabályalkotás - így az önkormányzati rendeletek megalkotásának elengedhetetlen feltétele az eljárási szabályok betartása. Ha a jogalkotás során a jogalkotási eljárás

garanciális szabályai sérülnek, akkor ez az adott jogszabály közjogi érvénytelenségét vonja maga után.

A Kúria több határozatában kifejtette, hogy az önkormányzati rendeletalkotás garanciális szabályait törvények tartalmazzák, de adott esetben garanciális rendelkezéseket tartalmazhat az adott önkormányzat által saját maga eljárására nézve - a törvény keretei között - meghatározott helyi szabályozás is.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. tv. (Jat.) 3. §-a szerint „az azonos vagy hasonló életviszonyokat azonos vagy hasonló módon, szabályozási szintenként lehetőleg ugyanabban a jogszabályban kell szabályozni. A szabályozás nem lehet indokolatlanul párhuzamos vagy többszintű.

„A Jat. 3. §-ának helyes értelmezése szerint e tilalom a magasabb jogszabályban foglaltak szó szerinti átvételére vonatkozik, de nem vonatkozhat olyan esetre, amikor az adott jogszabály belső koherenciájának a fenntartása végett e jogszabály magasabb szintű jogszabály tartalmát is érintően rendelkezik. Egy ilyen általános - a tartalmat általában érintő - átvételi tilalom az önkormányzati jogalkotást ellehetetlenítené, az érthető és mindenki számára értelmezhető normatartalom követelményével ellentétes.

Az Ör. az Nytv. és a Vhr. egyes rendelkezéseiből összeszerkesztve alkot egy új rendeletet, amelyhez - felhatalmazás nélkül - helyi szabályokat kapcsol.

Jogbizonytalanságot eredményez, hogy a helyi rendeletalkotásként feltüntetett szabályozás (akár eltérő tárgyi hatállyal) törvényi szabály szó szerinti átvétele.

Absztrakt normakontroll hatáskörében eljárva megállapította, hogy az Ör.-rel szemben közjogi érvénytelenség áll fenn - azaz az érintett Önkormányzat jogalkotói jogkör hiányában fogadta azt el - ,illetve az Ör. több szempontból is törvénysértő. Így a megsemmisítés jogkövetkezményét ex tunc hatállyal vonta le.

Köf. 5040/2013/4. számú határozat:

A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy községi önkormányzat Képviselő-testületének az Önkormányzat és az általa irányított költségvetési szervek 2013. évi költségvetéséről szóló rendelete törvényellenes, ezért e rendelkezéseket 2013. december 31. napjával megsemmisíti.

Indokolás:

Az indítványozó törvényességi felhívást intézett az érintett Önkormányzat képviselő-testületéhez, amelyben jelezte, hogy törvénysértő a 2013. évi költségvetéséről szóló rendelete, rendkívüli, zárt ülésen történő elfogadása.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. tv. (Mötv.) 46. § (1) bekezdése főszabályként rögzíti, hogy „[a] képviselő-testület ülése nyilvános”. A zárt ülés tartására három esetkörben van lehetőség: a törvény erejénél fogva, az érintett kérésére, illetve a képviselő-testület döntése alapján, a Mötv.-ben meghatározott okokból. Az indítvány szerinti esetben az érintett Önkormányzat a 2013. évi költségvetéséről szóló rendeletét fogadta el zárttá nyilvánított képviselő-testületi ülésén.

A Mötv. tehát alapvetően rögzíti, hogy az Alaptörvény szerinti önkormányzati feladat- és hatáskörök a helyi választópolgárok közösségének kollektív joga, azaz az önkormányzatiság lényege. Ebből következőleg a helyi közakaratot megtestesítő

képviselő-testületi döntések csak demokratikus módon, a nyilvánosság, mindenképp a helyi nyilvánosság előtt és kontrollja mellett formálhatók és fogadhatók el.

A nyilvánosság részben a képviselő-testület ülésein való részvételt, részben pedig az arról készült adatok megismerésének lehetőségét jelenti.

Adatvédelmi oldalról a képviselő-testületi működés nyilvánossága azt jelenti, hogy a képviselő-testület ülésén elhangzottak, meghozott döntések közérdekű adatnak, illetve közérdekből nyilvános adatnak minősülnek.

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 32. §-a kifejezetten normatív szabályban is rögzíti mindezt, amikor előírja, hogy „[a] közfeladatot ellátó szerv a feladatkörébe tartozó ügyekben - így különösen az állami és önkormányzati költségvetésre és annak végrehajtására, az állami és önkormányzati vagyon kezelésére, a közpénzek felhasználására és az erre kötött szerződésekre (...) köteles elősegíteni és biztosítani a közvélemény pontos és gyors tájékoztatását”.

Az önkormányzati működés nyilvánossága, ellenőrizhetősége, átláthatósága fokozottan érvényesül az önkormányzat által felhasznált közpénzek kapcsán.

Az érintett Önkormányzat a 2013. költségvetési évre vonatkozó önkormányzati rendelettervezete sürgősen, és a Möt., az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.), illetve az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (Vhr.) hivatkozott rendelkezéseivel ellentétesen tartalmazott személyekkel kapcsolatba hozható adatokat. Az ilyen tartalom azon túl, hogy sürgősen, alkalmas arra, hogy az érintett Önkormányzat a költségvetésére, gazdálkodására, a közpénzek felhasználására vonatkozó közérdekű adatokat vonjon el a nyilvánosság elől, működését elrejtse a nyilvánosság demokratikus kontrollja elől.

Köf. 5042/2013/5. számú határozat:

1. A Kúria Önkormányzati Tanácsa Budapest fővárosi kerületi önkormányzatának az Önkormányzat vagyonáról és a vagyongazdálkodás szabályairól szóló önkormányzati rendelete egyes rendelkezése törvényesítő, ezért e rendelkezést megsemmisíti.

2. A rendelet rendelkezése az alábbi szöveggel marad hatályban: „A nem költségvetési szerv használatában lévő korlátozottan forgalomképes és forgalomképes üzleti vagyonelem alkalmi célú igénybeviteléről a Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 1/2011. (I. 14.) önkormányzati rendelet 2. mellékletében foglaltak szerint kell döntenet.”

3. A Kúria Önkormányzati Tanácsa a rendelet 13. § (2) bekezdése törvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

4. Budapest Főváros XIII. kerület Önkormányzata törvényen alapuló jogalkotói kötelezettségét elmulasztotta, mert nem tett eleget a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 143. § (4) bekezdés i) pontja első fordulatában szereplő felhatalmazásnak.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa felhívja a kerületi önkormányzatot, hogy jogalkotási kötelezettségének 2013. december 31-ig tegyen eleget.

Indokolás:

Az indítványozó vizsgálni kérte továbbá az Ör. 16. § (6) bekezdésének második mondatát, amely szerint a tulajdonosi hozzájárulásban a vagyonelem védelme érdekében az alkalmi célú igénybevétel jellegére tekintettel óvadék fizetése köthető ki.

A Ptk. alapján óvadékkal kapcsolatos szabályozást az önkormányzat csak külön törvényi felhatalmazás alapján hozhat. Az Ör. 16. § (6) bekezdés második mondatában szabályozottak tekintetében azonban az önkormányzatnak nincs törvényi felhatalmazása.

Kifejtette, hogy a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. tv. (Mötv.) 143. § (4) bekezdés i) pontja felhatalmazást ad az önkormányzatnak, hogy rendeletben határozza meg azon vagyonelemeket, amelyekre a helyi önkormányzat vagyonkezelői jogot létesíthet. Ezt az Ör. vagyonkezelésre vonatkozó 21-28. §-ai nem határozzák meg, holott az Ör. 23. § (1) bekezdés a) pontja szerint a vagyonkezelői szerződés tartalmi elemei közé sorolja a vagyonkezeléssel érintett vagyoni kör pontos meghatározását.

Az Ör. e rendelkezése arra az esetre szól, ha törvény a versenyeztetésre forgalmi értéket nem állapít meg, így a versenyeztetésre forgalmi értéket meghatározó törvényi - a Költségvetési törvény 6. § (5) bekezdés c) pontjába foglalt - rendelkezéssel értelemszerűen nem kerülhet szembe, azt nem sérti.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. tv. (Jat.) 2. § (1) bekezdése kimondja, hogy a jogszabálynak a címzettek számára egyértelműen értelmezhető szabályozási tartalommal kell rendelkeznie. A Kúria úgy ítélte meg, hogy az Ör. 13. § (1) és (2) bekezdése a fentebb bemutatott módon megfelelően érthető és értelmezhető, az Ör. tartalma jogalkalmazási nehézséget nem okoz, így a Jat. 2. § (1) bekezdésének sérelme nem állapítható meg.

Az Ör. 16. § (6) bekezdése kimondja: A tulajdonosi hozzájárulásban a vagyonelem védelme érdekében az alkalmi célú igénybevétel jellegére tekintettel óvadék fizetése köthető ki."

A Kúria Önkormányzati Tanácsa - részben az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatát is követve - a Köf.5074/2012/6. számú határozatban már vizsgált óvadék-kikötést előíró önkormányzati rendeletet. E határozat a következő jogszabályi összefüggésekre világított rá: A Ptk. 226. § (1) bekezdés értelmében: „Jogszabály meghatározhatja a szerződés egyes tartalmi elemeit, és kimondhatja, hogy ezek a szerződésnek akkor is részei, ha a felek eltérően rendelkeznek.”

Az óvadék intézményét a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (Ptk.) 270-271/A. §-ai szabályozzák. A fentiek alapján tehát óvadékkal kapcsolatos szabályozást az önkormányzat csak törvényi felhatalmazás alapján hozhat.

A Kúria úgy ítélte meg, hogy a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. tv. (Ltv.) 3. § (1) bekezdésébe foglalt felhatalmazást a Lakás Ör. 17. §-a kimerítette, ezáltal az Ör. 16. § (6) bekezdés második mondatára az Ltv. 3. § (1) bekezdésébe foglalt óvadék-kikötésre vonatkozó felhatalmazás nem vonatkozik.

Az indítványozó a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. tv. (Bszi.) 57. §-a és a Mötv. 137. §-a alapján törvényen alapuló jogalkotási kötelezettség elmulasztásának megállapítására is előterjesztett indítványt.

A Mötv. 143. § (4) bekezdés i) pontja értelmében felhatalmazást kap a helyi önkormányzat képviselő-testülete, hogy rendeletben határozza meg azon vagyonelemeket, amelyekre a

helyi önkormányzat vagyongazdálkodói jogot létesíthet, továbbá a vagyongazdálkodói jog megszerzésének, gyakorlásának, valamint a vagyongazdálkodás ellenőrzésének szabályait.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Köm.5009/2013/3. számú határozatában rámutatott, hogy az önkormányzat legfontosabb közhatalmi tevékenysége a rendeletalkotás, az önkormányzati autonómia a rendeletalkotás útján teljesebbé válhat.

A törvény felhatalmazása alapján történő rendeletalkotás sajátja, hogy a törvény által meghatározott keretek között az önkormányzatok szabadon rendelkezhetnek. Ez utóbbi esetben egyes tárgyak szerint az önkormányzatok eldönthetik, hogy alkotnak-e rendeletet (pl. a helyi adók körében), más felhatalmazások szerint azonban kötelező rendeletet alkotni, kötelező a törvény végrehajtásához szükséges helyi szabályok meghatározása.

A fentiek alapján eldöntendő kérdés, hogy a Mötv. 143. § (4) bekezdése i) pontja alapján kötelező-e az önkormányzat rendeletében meghatározni azon vagyonelemeket, amelyekre a helyi önkormányzat vagyongazdálkodói jogot létesíthet.

Megállapítható, hogy az Ör. 1. §-a az önkormányzati vagyon körét példálózóan írja le, így az nem tekinthető olyan pontos meghatározásnak, amelyre az önkormányzat vagyongazdálkodói jogot létesíthet, így az Ör. 1. §-a nem fogadható el a Mötv. 143. § (4) bekezdés i) pontja szerinti felhatalmazás teljesítésének.

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. tv. (Vagyontörvény) 1. § (2) bekezdése valóban nevesíti a nemzeti vagyon körét, abban külön jelölve a helyi önkormányzati vagyont. A Jat. 3. §-a kimondja, hogy a szabályozás nem lehet indokolatlanul párhuzamos vagy többszintű.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa rámutat, hogy a helyi önkormányzatok képviselő-testületei a rendeletalkotás során nem sértik meg a Jat. 3. §-át, ha szakasz és bekezdés megjelölésével más jogszabályi rendelkezésre utalnak.

Figyelembe kell továbbá venni, hogy a Vagyontörvény 1. § (2) bekezdésben lévő felsorolás általános.

Megállapítható tehát, hogy a Mötv. fenti felhatalmazásának megfelelően az önkormányzatoknak a helyi sajátosságoknak megfelelő szabályokat kell megalkotniuk.

Köf. 5045/2013/6. számú határozat:

A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy városi önkormányzat képviselő-testületének a helyi adókról szóló rendelete 6. § b) pontja, az ezt módosító rendelete egyes rendelkezései törvényellenesek voltak.

Indokolás:

A Helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (Helyi adó tv.) 6. § c) pontja három kritériumot rendel az adómérték meghatározásához: az önkormányzat az adómértékben a helyi sajátosságokat, az adóalanyok teherbíró képességét és az önkormányzat gazdálkodási követelményeit érvényesítheti.

Az Ör.1. és az Ör.2. támadott rendelkezéseiből megállapítható, hogy az érintett Önkormányzat a telekadóval érintett belterületi telkek között részben funkciójuk, részben pedig méretük alapján tesz különbséget a fizetendő adó mértéke szempontjából.

Az Ör.2. megalkotásakor elsődleges szempontként saját gazdálkodási követelményei vezették és figyelmen kívül hagyta azt a körülményt, hogy a közigazgatási határain belül, a helyi sajátosságok miatt eltérő tulajdonságú és értékű területek lehetnek. A méret szerinti distinkció sem ezeket a szempontokat, hanem a tulajdonolt földterület nagyságát értékeli csupán. Az adóztatott földterület méretéhez igazodóan pedig bizonyos esetekben az adó mértéke meghaladja az állásfoglalásban jelzett adott évi adómaximum értékét is. Normakontroll eljárásban nem értékelhető az érintett Önkormányzat azon hivatkozása, amely szerint a Helyi adó tv. 6. § c) pontja szerinti teljesítőképességre utaló körülmény megvalósul azzal, hogy az adózó - az alapper felperese - fizetőképés vállalkozás, amely adófizetési kötelezettségének az eddigiekben maradéktalanul eleget tett. A teljesítőképesség ugyanis ebben az esetben az adótárgy értékével áll összefüggésben: nem akkor teljesítőképés az adózó ha fizetőképés, hanem akkor, ha a vagyonadó mértéke nem oldódik el az adótárgy értékétől.

Az érintett Önkormányzat az Ör.1. és az Ör.2. vizsgált rendelkezéseit a Helyi adó tv. 6. § c) pontjában foglaltakkal szemben, a helyi sajátosságok és az adózó teljesítőképességének figyelmen kívül hagyásával alkotta meg. Nem ideértve az adómaximum túllépésének eseteit, formálisan maradt meg az érintett Önkormányzat a Helyi adó tv. adta keretek között akkor, amikor bizonyos körben a törvényi adómaximumot állapította meg a vállalkozói telkek esetében. Valójában ezen rendelkezések megalkotásakor csupán az önkormányzati gazdálkodási szempontok vezérelték.

Köf. 5046/2013/7. számú határozat:

A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy községi önkormányzat képviselő-testületének az állattartás helyi szabályairól szóló önkormányzati rendelete egyes rendelkezései törvényellenesek voltak, a törvényellenes rendelkezések a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt folyamatban lévő ügyben nem alkalmazhatóak, illetve nem alkalmazhatók valamennyi, a határozat közzététele időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben.

Indokolás:

Az alapul fekvő tényállás szerint az érintett önkormányzat polgármestere 2012. október 29-én kelt határozatában elutasította a felperesek ebtenyészet működése iránt benyújtott kérelmét, s az ebtenyészet felszámolását rendelte el.

Jelen ügyben a bírói kezdeményezés hatályon kívül helyezett önkormányzati rendelet vizsgálatára irányul. A bíró a Bszi. alapján hatályát veszített, de az előtte folyamatban lévő ügyben még alkalmazandó önkormányzati rendelet vizsgálatát is kérheti.

Az Alkotmánybíróságnak az állattartás korábbi szabályozása alapján kialakult gyakorlata szerint helyi közhatalom gyakorlásába beletartozik az is, hogy a helyi önkormányzat olyan társadalmi viszonyokat szabályozzon a lakosság érdekei védelmében, amelyeket magasabb szintű jogszabály még nem szabályozott

Helyi közügy szabályozása során az önkormányzat arra is jogosult, hogy külön törvényi felhatalmazás hiányában, országos érvényű jogszabály által szabályozott társadalmi viszonyt a magasabb szintű jogszabállyal nem ellentétesen, azt kiegészítő jelleggel szabályozzon.

Az állattartásra vonatkozó szabályok 2010-től kezdődően megváltoztak.

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: Ávtv.) 2012. január 1-jétől hatályos 49. § (5) bekezdése egy tekintetben biztosított felhatalmazást önkormányzati szabályozásra. Ennek értelmében: „Felhatalmazást kap a települési, fővárosban a kerületi önkormányzat képviselőtestülete, hogy az ebrendészeti hozzájárulás mértékét, kiszabásának feltételeit, a kedvezmények, mentességek körét, illetve a megfizetésének szabályait rendeletben határozza meg.”.

A fentiek alapján a központi jogszabályok vették át az állattartás szabályozását, így az önkormányzatok által szabályozható terület - mint magasabb jogszabály által nem rendezett társadalmi viszony - szűkült, illetve részben meg is szűnt.

Az önkormányzat tehát rendeletben sem írhatja elő a kutya- és macskatenyésztés engedélyhez kötését, mert egyáltalán nem tilthatja meg a jogszabályoknak megfelelően tartott állatok tartását. Egyedül a jogszabályok megsértése esetén jogosult (akkor is államigazgatási hatáskörben) az állattartóval szemben (aki lehet tenyésztő is) hatósági eszközökkel fellépni. Ennek következtében a kutya- és macskatartás, vagy tenyésztés nem köthető hatósági engedélyhez. Ugyanakkor az önkormányzat állatvédelmi hatósági jogkörében köteles ellenőrizni, hogy az állatokat a jogszabályok szerint előírt feltételek között tartják-e.”

Jelen esetben megállapítható, hogy az Ávtv.-nek a 2010-es jogszabályi változásokat követő szabályait kell alkalmazni a bírói kezdeményezés alapjául szolgáló ügyben, és ezek a rendelkezések nem adtak felhatalmazást a tartható állatok számának önkormányzati meghatározására, az ezzel kapcsolatos engedélyezési és szankcionálási eljárás helyi szabályozására.

A kedvtelésből tartott állatokra vonatkozó szabályozás országos szintűvé vált, az önkormányzat rendeletben sem írhatja elő a kutya és macskatenyésztés engedélyhez kötését.

Az állattartás helyi szabályozásával összefüggő központi jogszabályok 2013. január 1-jétől ismét megváltoztak. Az ekkor hatályba lépett Ávtv. 49. § (6) bekezdése felhatalmazást ad a helyi önkormányzat képviselő-testülete számára, hogy a kedvtelésből tartott állatok tartásának szabályait rendeletben határozza meg.

Köf. 5047/2013/3. számú határozat:

A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy nagyközségi önkormányzat Képviselő-testületének az Önkormányzat vagyonáról, a vagyonhasznosítás rendjéről és a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jogok gyakorlásának szabályairól szóló rendelete mellékleteinek egyes rendelkezései törvénytörtek, ezért azokat megsemmisíti, illetve 2013. december 31-ei hatállyal semmisíti meg, másrészt az indítványok egy részét elutasítja.

Indokolás:

Jelen ügyben az Ör. mellékletei, a mellékletekben szereplő egyes vagyontárgyak besorolása képezi a törvényességi vizsgálat tárgyát

Az Ör. 1. melléklet 134. sora a 0204 helyrajzi számmal jelölt „vízelvezető csatornát”, a 135. sora a 0207 helyrajzi számmal jelölt „csatornát” forgalomképtelen törzsvagyonná minősíti. A forgalomképtelen törzsvagyon fogalmát a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (Vagyontörvény) határozza meg. A Vagyontörvény 5. §-a szerint a (2) bekezdés a)

és b) pontjai szerinti vagyon a forgalomképtelen törzsvagyon, azaz „a helyi önkormányzat tulajdonában álló nemzeti vagyon külön része a törzsvagyon, amely közvetlenül a kötelező önkormányzati feladatkör ellátását vagy hatáskör gyakorlását szolgálja

A csatornát a törvény nem minősíti kizárólagos önkormányzati tulajdonban álló vagyonnak. A Vagyontörvény 5. § (2) bekezdés b) pontja felhatalmazást ad az önkormányzatnak, hogy rendeletben nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonnak minősítsen egyes vagyontárgyakat (s azok ezen az úton váljanak forgalomképtelen törzsvagyonná), azonban az Ör. 1. melléklete nem a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyont határozza meg, így a Ör. 1. melléklet 134. és 135. pontjaiban jelölt csatorna ezen az ágon nem válhatott forgalomképtelen törzsvagyonná.

A Vagyontörvény azonban meghatározza a közművek besorolását. A Vagyontörvény 5. § (5) bekezdésének a) pontja szerint a helyi önkormányzat korlátozottan forgalomképes törzsvagyonát képezi a helyi önkormányzat tulajdonában álló közmű.

A Vagyontörvény 5. § (2) bekezdés a) és b) pontjaiból, illetve az (5) bekezdés a) pontjából következően az Ör. 1. melléklet 134. és 135. soraiban szereplő „vízelvezető csatorna” és „csatorna” korlátozottan forgalomképes vagyontárgynak minősül. Mivel a Vagyontörvény fenti rendelkezéseivel ellentétben az Ör. 1. melléklet 134. és 135. sorában szereplő vagyontárgyak forgalomképtelen törzsvagyonként kerültek besorolásra, ezért az Ör. fenti rendelkezései a Vagyontörvény 5. § (5) bekezdés a) pontját sértik.

.A Kúria megítélése szerint nem vitatható, hogy a helyi önkormányzatok működése során a „Községháza” olyan vagyontárgynak minősül, amelynek az önkormányzat tulajdonában való megőrzése hosszú távon indokolt. A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyon a törvényen kívül - a Vagyontörvény 5. § (2) bekezdés b) pontja és (4) bekezdése alapján önkormányzati rendelet is meghatározhat, így az önkormányzat törvényi felhatalmazás alapján a törvény keretei között döntött, amikor a 2. mellékletbe felvette a községházát.

A Kúria megítélése szerint a Bszi. 59. §-ában és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. tv. (Mötv.) 137. §-ában foglalt helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettségének elmulasztása nem állapítható meg. A Vagyontörvény 5. § (5) bekezdés b) pontja értelmében az önkormányzat korlátozottan forgalomképes törzsvagyonát képezi a tulajdonában álló, közfeladatot ellátó intézmény, a feladat ellátását szolgáló épület, épületrész. Nem kétséges, hogy ennek hatálya alá tartozik az Ör. 3. melléklet 4. pontjában meghatározott általános iskola és udvar is, amely az Ör. szerint is korlátozottan forgalomképes. Így a törvényi és önkormányzati szabályozás e tekintetben, összhangban van.

Az Ör. 4. melléklete az „Üzleti vagyon” határozza meg. A 4. melléklet 28. sor a 0238/2 helyrajzi számú, a 29. sor pedig a 0241 helyrajzi számú „saját utat” jelöli. A Vagyontörvény 5. § (3) bekezdés a) pontja kimondja, hogy a helyi közutak és műtárgyaik a helyi önkormányzat kizárólagos tulajdonát képező nemzeti vagyonba tartoznak, így azok forgalomképtelen törzsvagyonnak minősülnek. A kizárólagos tulajdonban álló nemzeti vagyont érintően a Vagyontörvény 3. § (1) bekezdés 3. pontja és a 6. § (1) bekezdése nem teszi lehetővé az elidegenítést, így az Ör. 4. mellékletében szerepeltetett saját út nem

sorolható az üzleti vagyon körébe, elvi értékesítésének jogszabályi alapját a rendelet nem adhatja meg. Minderre tekintettel ex nunc hatállyal megsemmisítette.

Köf. 5051/2013/4. számú határozat:

A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy fővárosi kerületi önkormányzatnak a telekadóról szóló többször módosított önkormányzati rendelete 2012. január 1. és október 1. napja között hatályos 1. § (1) bekezdése törvényellenes volt.

E rendelkezés nem alkalmazható a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtti folyamatban lévő perben, valamint valamennyi, a megsemmisítés időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben.

Indokolás:

A Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az érintett önkormányzat 2012. január 1. és 2012. október 1. között milyen törvényi felhatalmazás és milyen törvényi keretek között írhatott elő telekadó-fizetési kötelezettséget az adózók számára.

Míg a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (Helyi adó tv.) 2011. november 30-ig hatályos szövege a telekadó tárgyát az illetékességi területén lévő beépítetlen belterületi földrészletként határozta meg, addig 2011. november 1. után - és a 2012. teljes adóévben - adótárggyá váltak a külterületi telkek is. 2011. november 1. után a vitatott adószabállyal érintett teljes időtartam alatt a hatályos törvényi szabály szerint adótárgynak „... az önkormányzat illetékességi területén lévő telek” minősült.

A perbeli időszakban többször módosult a Helyi adó tv. telekfogalma is:

A Helyi adó tv. értelmező rendelkezései értelmében (52. § 16. pont) 2012. január 1. és május 14. között teleknek minősült „az épülettel be nem épített földterület, ide nem értve az ingatlan-nyilvántartásban művelési ág szerint aranykorona-értékkel nyilvántartott és ténylegesen mezőgazdasági művelés alatt álló belterületi telket, a külterületi termőföldet, valamint az ingatlan-nyilvántartás szerint tanyaként nyilvántartott ingatlanhoz tartozó földterületet, feltéve, ha az ténylegesen mezőgazdasági művelés alatt áll, továbbá a közút területét, a vasúti pályát, a vasúti pálya tartozékai által lefedett földterületet.”

A 2012. május 15. és december 31. között hatályos fogalom a fentiekkel szemben kivette a Helyi adó tv. hatálya alól a temetők területét is, mivel teleknek minősült.

A hivatkozott törvényi rendelkezések értelmében - az önkormányzatok döntésétől függően - a temetőkertek 2012. január 1. és május 14. között lehettek telekadó tárgyai. Ebben az időszakban a telekadó tárgya a „telek”, amely alatt a beépítetlen kül- és belterületi földterület volt értendő.

Összevetve az Ör. szabályozását a 3. pont alatt ismertetett törvényi szabályokkal megállapítható, hogy az érintett önkormányzat jogalkotásával nem követte sem a 2011. november 1-jén, sem pedig a 2012. május 15-ével hatályos törvényi változásokat: az Ör. támadott rendelkezése csak a belterületi telkek vonatkozásában írja elő az adófizetési kötelezettséget, illetve figyelmen kívül hagyja a telekadó alóli törvényi fogalom meghatározásból következő mentesülési szabályokat.

Ezért a Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy az Ör. 2012. október 1. napjáig hatályos 1. § (1) bekezdése részben a Helyi adó tv. 2011. november 1-től hatályos 17. §-ba, illetve a 2012. május 15-től hatályos 52. § 16. pontjába ütközően törvénysértő volt.

Megjegyzendő azonban az, hogy a Helyi adó tv. 6. § c) pontja felhatalmazza - és egyben kötelezi is - az önkormányzatokat arra, hogy az általuk normaként megállapított adómértéket a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez,

valamint az adóalany teljesítő képességéhez igazítsák. Ezen szempontok - vagyoni típusú adók esetében kifejezetten - indokolhatják az egységesen meghatározott nm-alapú adómérték differenciálását. Egyéb törvényi mentességi ok, illetve mentesítési lehetőség hiányában az önkormányzatoknak az adóalap meghatározásakor van lehetőségük az önkormányzati közfeladatokat szolgáló földterületek esetében e sajátosság értékelésére.

ÉLELMISZERLÁNC-BIZTONSÁGI ÉS ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI IGAZGATÓSÁG TÁJÉKOZTATÓI

AZ ÉLELMISZERLÁNC-BIZTONSÁGI ÉS ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI IGAZGATÓSÁG TÁJÉKOZTATÓI

I.

Tájékoztatjuk minden kedves Ügyfelünket, hogy telefonszámaink megváltoztak:

Tel.: 62/680-800

Fax: 62/680-801

Igazgatóságunk 24 órás központi hatósági állatorvosi készenléteket működtet, melynek telefonszáma: **30/746-3373**

A fenti szám mellett bejelentéseik megtételére a Nébih telefonszáma is rendelkezésre áll. Felhívjuk mindenki figyelmét az ingyenesen hívható Nébih zöld számra:

06/80 263-244: Zöld szám a biztonságos élelmiszerekért.

II.

Felhívjuk az állattartók figyelmét, hogy az egyes állatbetegségek megelőzésével, illetve leküzdésével kapcsolatos támogatások igénylésének és kifizetésének rendjéről szóló 148/2007. (XII.7.) FVM rendelet értelmében igényelhető támogatások jogosultsága naptári évre vonatkozik. Amennyiben szeretnék igénybe venni a támogatást, úgy a 2014. évre vonatkozó jóváhagyási kérelmüket az illetékes járási állategészségügyi és élelmiszerellenőrző hivatalhoz nyújtsák be. Felhívjuk az állattartók figyelmét, hogy **csak a jóváhagyási határozat kiállítását követően elvégzett vizsgálatokra vehetik igénybe a támogatásokat.**

III.

Tájékoztatjuk, hogy a Csongrád Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatósága az állatoknak a szállítás és a kapcsolódó műveletek közbeni védelméről szóló 1/2005/EK rendelet 6. cikk (5) bekezdésében előírtaknak megfelelően **2014. február 28. napján** regionális állatjóléti oktatást tart élőállat szállítók részére.

A képzés írásbeli vizsgával zárul, melynek sikeres letétele alapfeltétele a bizonyítvány megszerzésének. Sikertelen vizsga esetén a jelentkező pótvizsgát tehet. A vizsgázók bizonyítványukat postai úton kapják meg.

A képzés díja: 20.000 Ft (vizsgadíjjal)

Jelentkezni a Csongrád Megyei Kormányhivatal honlapjáról (www.csmkh.hu) letöltött, kitöltött *jelentkezési lap* megküldésével lehet. A jelentkezési lap megküldhető postai úton a

Csongrád Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatóság címére (6724 Szeged, Vasas Szent Péter u. 9.); faxon a 06/62 680-801 számra; illetve elektronikus úton a csongrad-elelmiszer@nebih.gov.hu e-mail címre. A képzési díj befizetéséről szóló számla kiállításához a jelentkezési lapon fel kell tüntetni a képzés költségeit viselő cég vagy magánszemély adatait. Az összeget csekken illetve átutalással lehet befizetni. A csekket a jelentkezési lap beküldését követően postázzuk a jelentkezők részére. **A befizetést igazoló dokumentum megküldése, illetve bemutatása a tanfolyamon való részvétel előfeltétele, ezért kérünk mindenkit, hogy legkésőbb a tanfolyam napjára hozza magával az igazoló dokumentumot. A képzésre minden jelentkezőnek magával kell hozni 1 db, 3 hónapnál nem régebbi igazolványképet.**

Felhívjuk a jelentkezők figyelmét, hogy érvényes bizonyítvány hiányában szállítási tevékenységet NEM végezhetnek.

IV.

Megjelent a sertésállományoknak a sertés reprodukciós zavarokkal és légzőszervi tünetekkel járó szindrómájától való mentesítéséről szóló 3/2014. (I. 16.) VM rendelet.

A hazai sertéságazat versenyképességének növelése, jövedelmezőségi viszonyainak stabilizálása, és a fogyasztók biztonságos hústermékekkel történő ellátása érdekében Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter döntése alapján az országos főállatorvos 2011-ben indította el a sertések reprodukciós zavarokkal és légzőszervi tünetekkel járó szindrómájától való mentesítési programot. A betegség felmérésével és a mentesítés szabályainak kidolgozásával a szaktárca célja, hogy Magyarország teljes sertésállománya elérje az úgynevezett négyes-mentességet (melynek része a PRRS-vírustól való mentesség is), és így hazánkban csak egészséges sertésállományokból származó állatokat lehessen tenyészteni.

A program első lépéseként felmérték a sertésállományok fertőzöttségét, majd a szakértők – egyeztetve a sertésenyésztő és -tartó szervezetekkel – elkészítették a mentesítési tervet. A rendelet a mentesítési program végrehajtását segíti. A jogszabály részletezi a szükséges minősítő és ellenőrző vizsgálatokat, előírja, hogy mi a teendő, ha fertőzött egy állatállomány, valamint meghatározza az állattartók kötelezettségeit és az állategészségügyi szolgálat különböző szintjein (hatósági állatorvos, járási hivatal, megyei élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóságok és a NÉBIH) hozandó intézkedéseket.

A rendelet célja a hazai sertésállomány PRRS fertőzöttségének megszüntetése, az ország fertőzöttség-mentes státuszának elérése, így az ebből fakadó gazdasági előnyök kihasználása. Amennyiben a PRRS mentes státuszt az Európai Unió is elismeri, úgy kelendőbbé válnak a külföldi piacon a magyar sertések, ugyanakkor hazánkba már csak szintén mentes állományból lehet majd élő állatokat, szaporító anyagokat szállítani.

Kiadó: Vidékfejlesztési Minisztérium

V.

Tájékoztatjuk a **tisztelt állattartókat**, hogy 2014. január 5-től a korábban hatályban lévő szarvasmarha Belföldi Marhalevél – Igazolólapot és a Szarvasmarha útlevelet felváltotta egy összevont, új típusú „Marhalevél”, amely a Magyarországon regisztrált (importált) szarvasmarhák mozgását, tartóváltását kíséri nyomon. A forgalomban lévő Belföldi Marhalevelekkel és Igazolólapokkal továbbra is lehet jelenteni állatmozgásokat és kikerültetéseket. A korábban kiadott útlevelekkel 2014. június 30-ig lehet állatokat exportálni.

Fontos változások az új marhalevéllel kapcsolatban:

- A bizonylat három részből áll. A felső rész (1934) útlevélként is, a középső rész (1935) beérkezés bejelentőként (átkötés, export, vágás), az alsó rész (1936) kikerülés bejelentő szelvényként funkcionál.
- A marhalevél színe zöld, de kapott egy piros keretet.
- Az 1935 Marhalevél-beérkezés bejelentő és 1936 Marhalevél kikerülés-bejelentő szelvény csak aláírás után válik hitelessé, hibátlanul feldolgozhatóvá.
- A felső részre nyomtatásra kerül egy QR kód, amely a felső rész főbb adatait tartalmazza. Ez a vágóhidak, nagyobb kereskedő telepek munkáját igyekszik megkönnyíteni.
- A korábbi piros, UV fény alatt világító, a marhalevél jobb felső sarkában lévő nyomdai sorszámot felváltotta egy digitális technikával készült, vonalkóddal is leképezett sorszám, amely a marhalevél szigorú számadásának nyilvántartását szolgálja. Az ehhez szükséges további szoftverfejlesztés még folyamatban van.
- A hátoldal megszűnt Állategészségügyi forgalomképességi igazolásként működni, hiszen ezt a funkciót az élő állatok belföldi szállításának állat-egészségügyi szabályairól szóló 87/2012. (VIII.27.) VM rendelet 2. mellékletében szereplő Állatorvosi bizonyítvány vette át. A hátoldalra ezentúl csak az Állatorvosi bizonyítvány sorszámát, az eljáró állatorvos kamarai pecsétszámát, dátumot és az ENAR felelős aláírását kell kitölteni.
- Fontos megjegyezni, hogy az úrlapon vagy képernyőn történő csoportos útlevél rendelés lehetősége megszűnt, azaz így új típusú marhalevelet csak egyedileg lehet rendelni (2014-es bizonylaton vagy 3114-es képernyőn).

Amennyiben további kérdése adódik, az ENAR ügyfélszolgálatunk hétfő, szerda, csütörtök napokon 8 és 16 óra között a következő telefonszámon érhető el: 06-62-680-815. A nap 24 órájában a www.enar.hu és a www.nebih.gov.hu honlapokon szerezhető be további információ.

FÖLDHIVATAL TÁJÉKOZTATÓI

TÁJÉKOZTATÓ A FÖLDEK TULAJDONJOGÁNAK, HASZNÁLATÁNAK MEGSZERZÉSÉRE IRÁNYULÓ, AZ ELŐVÁSÁRLÁSI ÉS ELŐHASZONBÉRLETI JOG GYAKORLÁSA SORÁN A TELEPÜLÉSEK JEGYZŐIRE, A TULAJDONOSOKRA, VALAMINT A FÖLDHASZNÁLÓKRA HÁRULÓ LEGFONTOSABB FELADATOK, KÖTELEZETTSÉGEKRŐL

Készítette: Gósz Zoltán

Az elmúlt időszakban számos új, a föld tulajdonjogának megszerzését, valamint a földhasználatot érintő jogszabályi változás került kihirdetésre, melyek egy része már hatályba lépett, a többi része pedig a közeljövőben lép hatályba.

A Földhivatal az alábbi összefoglalóval igyekszik segíteni a földek tulajdonjogának, használatának megszerzésére irányuló, az elővásárlási és előhaszonbérleti jog gyakorlása során a települések jegyzőire, a tulajdonosokra, a földhasználókra háruló legfontosabb feladatok, kötelezettségek megértését.

A föld tulajdonjogának megszerzéséhez kapcsolódó részletesebb tájékoztatást később fogunk nyújtani, tekintettel arra a tényre, hogy az idevonatkozó rendelkezések jelentős része még nem lépett hatályba.

Az elővásárlási és előhaszonbérleti jog gyakorlásával összefüggő hirdetményezési eljárásokra vonatkozó rendelkezések – a szemléletesebb elhatárolás végett – külön kerültek részletezésre.

A feladatok meghatározása előtt elsődlegesen a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Földfoglalmi tv.) tárgyát, célját és egyes fogalmakat szükséges tisztázni.

A törvény **a mező- és erdőgazdasági hasznosítású föld** (a továbbiakban: föld) **tulajdonjogának megszerzésére, a földön hasznélvezeti jog alapítására, a föld használatára,** továbbá a szerzési korlátozások ellenőrzésére, és a **helyi földbizottságra** vonatkozó rendelkezéseket állapítja meg. Hatálya kiterjed az ország területén fekvő valamennyi földre.

A mező-, erdőgazdasági hasznosítású föld fogalma: a föld fekvésétől (belterület, külterület) függetlenül valamennyi olyan földrészlet, amely az ingatlan-nyilvántartásban szántó, szőlő, gyümölcsös, kert, rét, legelő (gyep), nádas, erdő és fásított terület művelési ágban van nyilvántartva, továbbá az olyan művelés alól kivett területként nyilvántartott földrészlet, amelyre az ingatlan-nyilvántartásban Országos Erdőállomány Adattárban erdőként nyilvántartott terület jogi jelleg van feljegyezve.

Összegezve azt mondhatjuk, hogy minden olyan ingatlan esetében alkalmazni kell a Földfoglalmi tv. rendelkezéseit, amely aranykorona értékkel (kataszteri tiszta jövedelemmel) bír, azzal a megjegyzéssel, hogy védett természeti területnek minősülő, az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló törvény szerint erdőnek, valamint erdőgazdálkodási célt közvetlenül szolgáló földterületnek minősülő földre, a

Nemzeti Földalapba tartozó föld tekintetében az egyes külön törvényekben foglaltak eltérésekkel kell alkalmazni. A tanyák esetében, ha a törvény másként nem rendelkezik, a tanya a földre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

A Földforgalmi tv. 69. §-a szerint a rendelkezések hatályba lépése alapvetően a „föld” birtoklásának két nagy területét érintve történt, illetve történik meg.

2014. január 1-jével a földek **használati jogosultságának megszerzésére** azzal, hogy a haszonbérleti szerződések 15 napos kifüggesztésére vonatkozó kötelezettség miatt egyes rendelkezések már 2013. december 15-én hatályba léptek.

2014. május 1-jével a **földek tulajdonjogának megszerzésére** vonatkozó rendelkezések lépnek hatályba azzal, hogy az adásvételi szerződésekre – a 60 napos kifüggesztésére vonatkozó kötelezettség miatt – vonatkozó rendelkezések pedig 2014. március 1-jén lépnek hatályba.

A földek tulajdonjogával, használati jogosultságának megszerzésével kapcsolatos eljárások megismerése, betartása új és az eddigieknél jelentősebb terhet ró elsődlegesen a földhasználókra, az eljáró hatóságokra (földhivatalok, jegyzők) továbbá az eljárásokban közreműködő földbizottságokra, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal egyes szerveire, megyei agrárkamarára, hegybírókra.

A települések jegyzőire háruló feladatokat alapvetően két részre lehet bontani:

1. Az elővásárlási és előhaszonbérleti jog gyakorlásával összefüggő hirdetményezési eljárás lefolytatása.
2. A település helyi földbizottság létrehozása, illetve a működésének felügyelete.

1. Az elővásárlási és előhaszonbérleti jog gyakorlásával összefüggő hirdetményezési eljárás.

Szabályozási háttér:

- ✓ A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (Földforgalmi tv.)
- ✓ A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról 2013. évi CCXII. törvény (a továbbiakban: Fétv.).
- ✓ A termőföldre vonatkozó **elővásárlási** és előhaszonbérleti **jog** gyakorlásának részletes szabályairól szóló 16/2002. (II. 18.) Korm. rendeletnek az elővásárlási jog gyakorlására vonatkozó 2014. február 28. napjáig hatályos rendelkezései.
- ✓ Az elővásárlási és **előhaszonbérleti jog gyakorlása** érdekében az adásvételi és a haszonbérleti szerződés hirdetményi úton történő közlésére vonatkozó eljárási szabályokról szóló 474/2013. (XII. 12.) Korm. rendelet 2013. XII. 15-től hatályos rendelkezései.

Az utóbbi két Kormányrendelet hatálya és hatályba lépése:

A 16/2002. (II. 18.) Korm. rendelet:

- **2013. december 15. napjától hatályát veszítette** a termőföldre vonatkozó elővásárlási és előhaszonbérleti jog gyakorlásának részletes szabályairól szóló

16/2002. (II. 18.) Korm. rendelet 6. és 9. §-ának az **előhaszonbérleti jog** gyakorlására vonatkozó rendelkezései.

- **2014. március 01. napján hatályát veszti** a termőföldre vonatkozó elővásárlási és előhaszonbérleti jog gyakorlásának részletes szabályairól szóló 16/2002. (II. 18.) Korm. rendeletnek a még hatályos **elővásárlási jog** gyakorlására vonatkozó rendelkezései.

A 474/2013. (XII. 12.) Korm. rendelet:

- **2013. december 15. napjától hatályosak** a 474/2013. (XII. 12.) Korm. rendelet **előhaszonbérleti jog gyakorlásának** részletes szabályairól szóló rendelkezései.
- **2014. március 01. napjától fog hatályba lépni** a 474/2013. (XII. 12.) Korm. rendelet **elővásárlási jog gyakorlásának** részletes szabályairól szóló rendelkezései.

Az adásvételi, illetve haszonbérleti szerződés hirdetményi úton történő közlésére vonatkozó eljárás díj- és illetékmentes (Fétv. 16. § (4) bek. és 53. § (3) bek.).

1.1 A haszonbérleti szerződés hirdetményi úton történő közlése

Szerződő felek (használatba adó – haszonbérelő), előhaszonbérletre jogosultak kötelezettségei:

Alapvető változások:

- 2014. január 01. napjától nem ajánlatot kell kifüggeszteni, hanem **egységes okiratba foglalt haszonbérleti szerződést**. Ezalatt olyan szerződést kell érteni, amely a feleknek a szerződés létrejöttére irányuló nyilatkozatait, a szerződés lényeges tartalmi elemeit, továbbá a felek által meghatározott valamennyi kikötést, feltételt magában foglalja (Fétv. 52. § (1) bek.).
- A **haszonbérleti szerződést** (földhasználati szerződést) **2014. január 01. napjától közokiratba** vagy **teljes bizonyító erejű magánokiratba** kell foglalni, be nem tartása esetén a szerződés semmis. (Fétv. 46. §). (A közokiratokra, teljes bizonyító erejű magánokiratokra a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 195. és 196. §-ai tartalmazznak rendelkezéseket.)
- A haszonbérleti szerződést a haszonbérbeadónak – a felek aláírásától számított **8 napon belül – közölnie kell** Földforgalmi törvényen, valamint más törvényen alapuló előhaszonbérleti jog jogosultjaival (Földforgalmi tv. 49. §.).
- A **haszonbérleti szerződést** – az e törvény végrehajtására kiadott rendeletben meghatározottak szerint – az előhaszonbérletre jogosultakkal **elsődlegesen a föld fekvése szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője** útján, hirdetményi úton kell közölni, azzal, hogy a haszonbérbeadónak a haszonbérleti szerződést a **más törvényen* alapuló előhaszonbérletre jogosultakkal közvetlenül is közölni** kell (Földforgalmi tv. 49. §.).
- *Több föld* egybefoglalt haszonbér ellenében történő haszonbérbe adására akkor kerülhet sor, ha azok egymással szomszédosak, vagy egy mezőgazdasági üzemközpontoz tartoznak. (Földforgalmi tv. 47. §. (5) bek.).
- A *több föld* (egymással szomszédosak, vagy egy mezőgazdasági üzemközpontoz tartoznak) egybefoglalt haszonbérbe adása esetén a **haszonbérbeadó** a haszonbérleti szerződésben szereplő földek fekvése szerinti, **bármelyik illetékes**

települési önkormányzat jegyzője részére benyújthatja a közzétételi kérelmet (474/2013. (XII. 12.) Korm. rendelet. 10. §)

- A haszonbérleti szerződés hirdetményi úton történő közzétételét a jegyzőnél a 474/2013. (XII. 12.) Korm. rendelet. 2. számú melléklete szerinti formanyomtatványon kell előterjeszteni (közzétételi kérelem).
- Amennyiben osztatlan közös tulajdonban álló föld teljes egészére jött létre a szerződés vagy meghatározott, de több tulajdonos adja haszonbérbe a földet, az általuk kijelölt tulajdonostárs nyújthatja be a közzétételi kérelmet.
- Abban az esetben, ha az osztatlan közös tulajdonban álló földre a haszonbérleti szerződés a föld egy meghatározott részének használatára jött létre, a szerződés a térképi kimutatással együtt érvényes, az a szerződés elválaszthatatlan mellékletét képezi (Fétv. 46. §).
- Ha az osztatlan közös tulajdonban álló földet érintően a Fétv. alapján az egységes okiratba foglalt haszonbérleti szerződés úgy jött létre, hogy a szerződés tartalmát tulajdonostársanként külön-külön okiratba foglalták, a tulajdonostársakkal önállóan kötött haszonbérleti szerződéseket együttesen, összefűzve kell a jegyző részére megküldeni. Ebben az esetben a haszonbérleti szerződéshez csatolni kell a haszonbérelő írásbeli nyilatkozatát arról, hogy a tulajdonostársakkal önállóan kötött haszonbérleti szerződések tartalmilag megegyeznek, az eltérés kizárólag a haszonbérbeadó tulajdonostársak személyében, és az őket megillető tulajdoni hányadnak megfelelő azon terület tekintetében áll fenn, amelyet a haszonbérelő részére használatra átengednek.
Ebben az esetben a 474/2013. (XII. 12.) Korm. rendelet 3. számú melléklete szerinti formanyomtatványt kell kitölteni.
- A közzétételi kérelemhez csatolni kell az egységes okiratba foglalt haszonbérleti szerződés három eredeti példányát, melyet postai úton kell megküldeni vagy személyesen átadni a jegyző részére (Fétv. 53. § (1) bek.).
- Közzétételi kérelem visszavonása:
A közzétételi kérelmet a szerződés kifüggesztéséig vonható vissza, a visszavonást írásban a jegyzőnek kell bejelenteni. Amennyiben a visszavonás iránti bejelentés a szerződés kifüggesztését követően érkezik be a jegyzőhöz, a visszavonás iránti bejelentésnek joghatása nincs, az a szerződés közlésének hatályát nem szünteti meg.
- *Külön törvény a hegyközségekről
A hegyközségekről szóló 2012. évi CCXIX. törvény módosítása 2013. december 15-től hatályos
20. § (2) bekezdése „A szőlő termőhelyi kataszterében nyilvántartott szomszédos föld eladása vagy haszonbérbe adása esetén elővásárlási, illetve előhaszonbérleti jog illeti meg a hegyközségi tagot, ha ezen jogának érvényesítését megelőző 24 hónapban folyamatos hegyközségi tagsággal rendelkezett. Szomszédos földnek minősül a közvetlenül, illetve önálló helyrajzi szám alatt nyilvántartott út, árok, csatorna közbeékelődésével szomszédos szőlő termőhelyi kataszterében nyilvántartott föld. A hegyközségi tagot az előhaszonbérleti jog a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló törvényben meghatározott előhaszonbérletre jogosultak sorrendjében a volt haszonbérletet követően, a helyben lakó szomszéd földművest megelőzően illeti meg.
(3) A hegybíró kérelemre, illetve megkeresésre igazolást állít ki arról, hogy az elővásárlási és az előhaszonbérleti jog gyakorlására az arra jogosult által került sor.”
- ✓ Az előhaszonbérletre jogosultnak az elfogadó jognyilatkozatot legalább teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni. Az elfogadó jognyilatkozatban meg kell jelölni az előhaszonbérleti jogosultság jogalapját, továbbá, ha az előhaszonbérleti jog törvényen alapul, akkor azt is, hogy az előhaszonbérletre jogosult mely törvényen és az ott meghatározott sorrend melyik ranghelyén gyakorolja az

előhaszonbérleti jogát. Az elfogadó jognyilatkozathoz – az e törvény végrehajtására kiadott rendeletben meghatározottak szerint – csatolni kell az előhaszonbérleti jogosultságot bizonyító okiratokat is.

Földhasználati szerződések típusai:

- ✓ Haszonbérleti szerződés
- ✓ Alhaszonbérleti szerződés (a Fétv. 65.§-a alapján)
- ✓ Feles bérleti szerződés
- ✓ Részesművelési szerződés
- ✓ Szívességi földhasználati szerződés

A földhasználati szerződésnek (ezen belül a haszonbérleti szerződésnek) tartalmazni kell:

- I. A szerződő felek, illetve a szerző fél (a továbbiakban együtt: szerződő fél) következő adatait:
 - a) **természetes személy szerződő fél**
 - aa) természetes személyazonosító adatait,
 - ab) személyi azonosítóját a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény hatálya alá tartozó magánszemélyek esetében, (ez személyi számot – és nem személyi igazolvány számot – takar)
 - ac) állampolgárságát,
 - ad) lakcímét,
 - ae) adóazonosító jelét, illetve adószámát,
 - af) Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamarában (a továbbiakban: Kamara) fennálló tagságának azonosító számát,
 - b) **a gazdálkodó szervezet szerződő fél**
 - ba) megnevezését,
 - bb) statisztikai azonosítóját (törzsszámát),
 - bc) cégjegyzékszámát cég esetében,
 - bd) székhelyét (telephelyét),
 - be) adószámát,
 - bf) Kamarában fennálló tagságának azonosító számát,
 - bg) részéről eljáró vezető tisztségviselő vagy cégvezető családi és utónevét, lakcímét,
 - bh) bélyegzőjének lenyomatát.
- II. Földrészlet(ek) adatai: település, helyrajzi szám, művelési ág (több művelési ág esetén részletezni), területnagyság az ingatlan-nyilvántartás adatainak megfelelően. (Földforgalmi tv. 46. § (3) bekezdése miatt fontos a művelési ágak részletezése)
- III. A használat időtartama: a haszonbérleti szerződés határozott időtartamra, legalább 1 gazdasági évre, és legfeljebb 20 évre köthető meg. Kivétel az erdőnek minősülő föld.
- IV. A haszonbérleti díj meghatározása. A haszonbér a szerződő felek megállapodása szerint pénzben vagy természetben jár. Ha a szerződő felek a természetben történő teljesítésben állapodnak meg, a haszonbér mértékének vagy mennyiségének előre meghatározottnak kell lennie, ennek hiányában a szerződés semmis.

- V. A haszonbérleti szerződésben rögzíteni kell azt is, hogy a haszonbérelő előhaszonbérletre jogosult-e. E jogosultság fennállása esetén meg kell jelölni a szerződésben azt is, hogy a jogosultság mely törvényen és az ott meghatározott sorrend mely ranghelyén áll fenn.
- VI. Általános rendelkezések: feleknek a szerződés létrejöttére irányuló nyilatkozatait, a szerződés lényeges tartalmi elemeit, továbbá a felek által meghatározott valamennyi kikötést a szerződésnek tartalmaznia kell.

A földhasználati jogosultságot szerző félnek különböző jognyilatkozatokat kell tennie, melyeket a földhasználati jogosultság átengedéséről szóló szerződésbe (a továbbiakban együtt: földhasználati szerződés), illetve teljes bizonyító erejű magánokiratba vagy közokiratba kell foglalnia:

1. Földművesnek, fiatal földművesnek, pályakezdő gazdálkodónak, mezőgazdasági termelőszervezetnek, vagy újonnan alapított mezőgazdasági termelőszervezetnek minősül, és megfelel
 - a) a földműves esetén a Földforgalmi tv. 5. § 7,
 - b) a fiatal földműves esetén a Földforgalmi tv. 5. § 6. és 7,
 - c) a pályakezdő gazdálkodó esetén a Földforgalmi tv. 5. § 22,
 - d) a mezőgazdasági termelőszervezet esetén a Földforgalmi tv. 5. § 19,
 - e) az újonnan alapított mezőgazdasági termelőszervezet esetén a Földforgalmi tv. 5. § 26. pontjában meghatározott feltételeknek, függetlenül attól, hogy az a)-e) pontban foglalt törvényi rendelkezések szerinti nyilvántartásba még nem került bejegyzésre;
2. A szerződés tárgyát képező föld használatba vételével a már birtokában lévő föld területnagysága nem haladja meg a törvény szerinti birtokmaximumot;
3. Elfogadja, és tudomásul veszi, miszerint ha utólagos ellenőrzés során jogerősen megállapításra kerül, hogy az 1. 2. pont szerinti nyilatkozatának valótlanúsága, úgy
 - a)** a büntető törvénykönyv szerint büntetőjogi felelősségre vonását, és
 - b)** a szerződés tárgyát képező föld használata után a jogsértő állapot fennállásának időtartama alatt, a jogsértéssel érintett földterület után a részére folyósított költségvetési vagy európai uniós támogatásnak megfelelő összegű pénzösszeg visszafizetését vonja maga után
4. Vállalja, hogy a földhasználati szerződés fennállása alatt megfelel a Földforgalmi tv. 40. § (1)-(4) bekezdésében (földműves, illetve mezőgazdasági termelőszervezet), valamint a 41. §-ban foglalt feltételeknek (a mezőgazdasági termelőszervezet nem részvénytársaság és átlátható szervezetnek minősül), a föld használatát másnak nem engedi át, azt maga használja, és ennek során eleget tesz a földhasznosítási kötelezettségének.
5. Nincs jogerősen megállapított és fennálló földhasználati díjtartozása.
6. A pályakezdő gazdálkodónak fentiekben meghatározottakon túl kötelezettséget kell vállalnia arra, hogy
 - i. a földhasználati jogosultság megszerzésétől számított 1 éven belül a föld helye szerinti településen állandó bejelentett lakosként életvitelszerűen fog tartózkodni, vagy a földhasználati

- jogosultság megszerzésétől számított 1 éven belül a föld helye szerinti településen mezőgazdasági üzemközpontot létesít, és
- ii. mező-, erdőgazdasági tevékenységet, illetve kiegészítő tevékenységet folytat.
7. Újonnan alapított mezőgazdasági termelőszervezetnek fentiekben túl kötelezettséget kell vállalnia arra, hogy a földhasználati jogosultság megszerzésétől számított 1 éven belül a föld helye szerinti településen mezőgazdasági üzemközpontot létesít.

A földhasználati nyilvántartás vezetése, a föld használatának bejelentési kötelezettsége:

A jogalkotó az eredeti szándék szerint már 2014. január 1-jétől, a kivételektől eltekintve a földhasználati nyilvántartásba vételt megelőző, hatósági jóváhagyáshoz kötötte volna a föld használatát. Azonban a rendszer fontos eleme a földműves nyilvántartás felállítása nem történt meg időben, így **2013. 12. 15-től 2014. 04. 30-ig egyfajta nyilatkozaton alapuló földhasználati nyilvántartás vezetése történik.**

Ebből adódóan 2013. évi CCXII. törvény (Fétv.) XIX. fejezete tartalmaz átmeneti rendelkezéseket. A hivatkozott törvény 111. §-a alapján a Földforgalmi tv.-nek a hatósági jóváhagyására vonatkozó 39. §-ában, 50. § (1) bekezdés b) pontjában, és 51–59. §-ában foglaltakat a 2014. május 1-jén vagy ezt követően közzétett (közölt) haszonbérleti szerződésre, illetve a 2014. május 1-jén vagy ezt követően megkötött, haszonbérleti szerződésnek nem minősülő földhasználati szerződésre kell alkalmazni.

Ez a szerződő felek, földhasználók számára azt jelenti, hogy 2014. április 30-ig a földhasználati nyilvántartásbavételi eljárás során a Földforgalmi tv.-nek és Fétv.-nek a hatósági jóváhagyáshoz nem kötött földhasználati szerződésekre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

Bejelentési kötelezettség teljesítése:

A 2013. évi CCXII. törvény (Fétv.) 95. § „(1) A földhasználó a használatot annak megkezdésétől számított 30 napon belül köteles az ingatlanügyi hatósághoz nyilvántartásbavétel céljából bejelenteni. Ha a használat részesművelési szerződés alapján jött létre, a bejelentési kötelezettség a részesművelési szerződésben meghatározott, a szerződő felek közül kijelölt képviselőt terheli.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott földhasználati bejelentést az e törvény végrehajtására kiadott rendeletben meghatározott formanyomtatványon (a továbbiakban: bejelentési adatlap) kell teljesíteni, amelyhez a (3) bekezdésben meghatározott okiratot kell csatolni, kivéve, ha a tulajdonos vagy a tulajdonosi joggyakorló szervezet, illetve az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett haszonélvezet vagy vagyonkezelői jog fennállása esetén a haszonélvező vagy a vagyonkezelő a földhasználó.

(3) A bejelentési adatlaphoz csatolni kell

a) a hatósági jóváhagyáshoz kötött földhasználati szerződés esetén a szerződésnek a jóváhagyó záradékával ellátott egyik eredeti példányát vagy annak a mezőgazdasági igazgatási szerv, illetve a közjegyző által hitelesített másolatát. **(Megjegyzés: 2014. május 1. napját követően).**

b) a hatósági jóváhagyáshoz nem kötött földhasználati szerződés esetén a szerződés eredeti példányát vagy annak közjegyző által hitelesített másolatát,

c) közös tulajdonban álló föld használata esetén a 71. §-ban meghatározott használati megosztásról szóló megállapodás eredeti példányát vagy annak közjegyző által hitelesített másolatát, vagy a 76. §-ban meghatározott sorsolás eredményéről szóló jegyzőkönyv eredeti vagy hitelesített másolatát és az ezekhez - szükség esetén - csatolt térképi kimutatást.

(4) A (3) bekezdés b) pontjában meghatározott esetben a földhasználó, részesművelés esetén a képviselő (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: földhasználó) a bejelentési adatlapon köteles nyilatkozni arról, hogy a földhasználata a törvényben meghatározott korlátozásokat nem sérti.

(5) A földhasználó a 94. § (1) bekezdés b) és c) pontjában meghatározott adataiban, valamint a használatban bekövetkezett, az e törvény végrehajtására kiadott rendeletben meghatározott változásokat – ideértve a használat megszűnését is – 30 napon belül köteles az ingatlanügyi hatósághoz bejelenteni az e törvény végrehajtására kiadott rendeletben meghatározott formanyomtatványon (a továbbiakban: változás-bejelentési adatlap).

(6) A földhasználati nyilvántartási eljárás a (2) és az (5) bekezdésben meghatározott földhasználati bejelentési és a változás-bejelentési (a továbbiakban együtt: bejelentési) adatlapnak, valamint a (3) bekezdésben meghatározott okiratoknak az ingatlanügyi hatósághoz való benyújtásával indul meg. A földhasználati nyilvántartási eljárásban az ügyintézési határidő 30 nap.”

A jegyzői feladatokról:

Megjegyezhető, hogy a haszonbérleti szerződés hirdetményi úton történő közlésére a 474/2013. (XII. 12.) Korm. rendelet a 2-4. §-ban foglaltakat a 7-11. §-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni azzal, hogy az eladó alatt a haszonbérbeadót, a vevő alatt a haszonbérlet, az adás-vételi szerződés alatt a haszonbérleti szerződést kell érteni.

- ✓ A kifüggesztés időtartama 15 nap. (Földforgalmi tv. 49. §. (3) bek.).
- ✓ Amennyiben a közzétételi kérelem hiányosan vagy a mellékletei nem három példányban kerültek benyújtásra, a jegyző a haszonbérbe adót legfeljebb 5 napos határidő megállapításával haladéktalanul felhívja a hiányosságok pótlására.
- ✓ Megtagadja a közzétételi kérelmet a jegyző, ha a kötelezett a felhívásnak határidőn belül nem tett eleget vagy nem jogosulttól származik a közzétételi kérelem. Erről értesíti a haszonbérbeadót, illetve a jogosulatlan benyújtót.
- ✓ A szerződés egyik példányán felismerhetetlenné kell tenni a haszonbérbeadó és a haszonbérlető nevén, lakcímén vagy értesítési címén, valamint állampolgárságán kívül valamennyi természetes személyazonosító adatot (Földforgalmi tv. 49. § (2) bek.).
- ✓ A szerződésre rá kell vezetni a kifüggesztés időpontját és az előhaszonbérleti jogosult jognyilatkozatának megtételére nyitva álló 15 napos határidő utolsó napját, azzal a figyelmeztetéssel, hogy e határidő jogvesztő.
- ✓ A kifüggesztési kérelem beérkezésétől számított 15 napon belül kell a szerződés/**kifüggesztési kérelmet kifüggeszteni.
- ✓ A jegyző a haszonbérleti szerződést a Földforgalmi tv. 49. § (3) bekezdésében meghatározott 15 napos határidő utolsó napját követő legközelebbi munkanapon veszi le a hirdetőtábláról.
- ✓ **A jegyzőnek a 474/2013. (XII. 12.) Korm. rendelet 12. § -a szerinti esetben az összefűzött haszonbérleti szerződések helyett a hiánytalanul kitöltött közzétételi közlemény egyik példányán kell felismerhetetlenné tenni a Földforgalmi tv. 49. § (3)

bekezdésében előírtak szerinti természetes személyazonosító adatokat, és ezt kell a hirdetőtáblára kifüggeszteni.

- ✓ A jegyző a haszonbérleti szerződést a Földforgalmi tv. 49. § (3) bekezdésében meghatározott 15 napos határidő utolsó napját követő legközelebbi munkanapon veszi le a hirdetőtábláról.
- ✓ A Fétv. 111-119. §-a alapján, **2013. december 15. és 2014. április 30. között közzétett haszonbérleti szerződés** esetében a haszonbérleti szerződéseket, és az előhaszonbérletre jogosultak jognyilatkozatait **csak a haszonbérbeadónak kell megküldeni** a nyilatkozatételre nyitva álló határidő leteltét követő 8 napon belül (474/2013. (XII. 12.) Korm. rendelet 11. § (4-5) bek.)
 - Az iratjegyzéknek az elfogadó jognyilatkozatot benyújtó
 - a) természetes személy
 - aa) természetes személyazonosító adatait,
 - ab) lakcímét,
 - b) gazdálkodó szervezet
 - ba) megnevezését,
 - bb) székhelyét,
 - bc) képviselőjében eljáró személy családi és utónevét, képviselői minőségét és lakcímét, valamint
 - c) a jognyilatkozat benyújtásának időpontját
 kell tartalmaznia.

Ha nem került elfogadó jognyilatkozat benyújtásra, az iratjegyzékben ennek tényét kell rögzíteni.
- ✓ 2014. május 1. napjától a nyilatkozattételre nyitva álló határidő leteltét követően a jegyzői eljárásra a Földforgalmi tv. 50. § (1) bekezdésében és a 474/2013. (XII. 12.) Korm. rendelet 11. § (3) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni. Azaz a haszonbérleti szerződéseket, és az előhaszonbérletre jogosultak jognyilatkozatait a haszonbérbeadó részére küldi meg a jegyző, ha az mentes a hatósági (járási földhivatali) jóváhagyás alól vagy a járási földhivatal részére küldi meg jóváhagyás céljából és erről értesíti a haszonbérbeadót.
- ✓ A jegyző feladata az elővásárlásra, valamint az előhaszonbérletre jogosultak részére elektronikus tájékoztatót közzétenni a www.magyarorszag.hu kormányzati honlapon a 474/2013. (XII. 12.) Korm. rendelet 13. § -ában foglaltak szerint.

A jegyzőre vonatkozó eljárási szabályok betartása, be nem tartása a szerződő felek számára fontos jogkövetkezménnyel bír.

A földhasználati nyilvántartás részletes szabályairól szóló 356/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet 9. § (3) bekezdés e) pontja szerint a hatósági jóváhagyáshoz nem kötött haszonbérleti szerződések esetében hiánypótlási felhívás kibocsátása nélkül el kell utasítani a nyilvántartásba vételt, ha:

eb) a szerződésnek az előhaszonbérletre jogosultakkal való közlése során az előhaszonbérleti jog gyakorlására nyitva álló határidő biztosítása rövidebb volt a Földforgalmi tv.-ben meghatározott határidőnél, vagy

ec) az elővásárlási és előhaszonbérleti jog gyakorlása érdekében az adás-vételi és a haszonbérleti szerződés hirdetményi úton történő közlésére vonatkozó eljárási szabályokról szóló jogszabályban meghatározott, a jegyző által elmulasztott eljárási cselekményt, vagy igazolást kellene pótolni, ide nem értve a jegyzőnek az elektronikus tájékoztató közzététele érdekében tett intézkedését

1.2 Az adásvételi szerződés hirdetményi úton történő közlése

Az adásvételi szerződés hirdetményi úton történő közlésére vonatkozó alapvető rendelkezéseket egyrészt a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény 21-22.§, másrészt az elővásárlási és előhaszonbérleti jog gyakorlása érdekében az adás-vételi és a haszonbérleti szerződés hirdetményi úton történő közlésére vonatkozó eljárási szabályokról szóló 474/2013. (XII. 12.) Korm. rendelet, harmadrészt pedig a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvennyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény 16-20.§ tartalmazza.

A földforgalmi törvény és az átmeneti törvény ide vonatkozó rendelkezései 2014. március 1. napján lépnek hatályba, míg a 474/2013. Korm. rendelet legtöbb rendelkezése már 2013. december 15. napjától hatályos, azonban a Korm. rendelet rendelkezéseit – az adásvételi szerződések vonatkozásában – a 2014. március 1-jén vagy azt követően közzétett (közölt) adásvételi szerződésekre kell alkalmazni.

A tulajdonjog átruházása szempontjából a hirdetményi úton történő kifüggesztésre vonatkozó kötelezettség továbbra is az adásvételhez kötődik. Abban az esetben tehát, ha föld eladására kerül sor, a tulajdonosnak a vételi ajánlatot is magába foglaló szerződést az annak aláírásától számított 8 napon belül az elővásárlási jog jogosultjaival közölnie kell. A közlés a föld fekvése szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője útján hirdetményi úton történik meg. Abban az esetben, ha az elővásárlási jog más törvényen vagy megállapodáson alapul, akkor a szerződést közvetlenül (postai úton vagy személyes átadás) is közölni kell a jogosultakkal. Kiemelnénk azt, hogy közvetlen úton történő közlés esetén is a joghatályos közlésnek a szerződés hirdetményi úton történő közlése minősül. Ez azt jelenti tehát, hogy más törvényen vagy megállapodáson alapuló elővásárlási jog jogosultja is a jogát a 60 napos kifüggesztési határidőn belül gyakorolhatja.

► A hirdetményi úton történő közlés végett közzétételi kérelmet és a szerződést négy eredeti példányban (ebből egy példány biztonsági kellekekkel rendelkező papír alapú okmányon kiállított példány) kell benyújtani a jegyzőhöz. (Több föld egybefoglalt vételáron történő eladása esetén a szerződésben szereplő földek fekvése szerinti bármelyik illetékes települési önkormányzat jegyzője részére benyújtható a közzétételi kérelem.) A közzétételi kérelem adattartalmát a 474/2013. (XII.12.) Korm. rendelet 1. melléklete határozza meg.

► Abban az esetben, ha a közzétételi kérelem hiányosan került benyújtásra, vagy annak mellékleteként nem kerültek csatolásra a meghatározott példányszámban az adásvételi szerződések, a jegyző az eladót – maximum 5 napos határidő megállapításával – felhívja a hiányosságok pótlására, vagy a szerződésnek a megfelelő példányszámban való csatolására.

Ha az eladó ezen felhívásnak határidőn belül nem tett eleget, vagy amennyiben a közzétételi kérelem nem az eladótól származik, akkor a jegyző megtagadja a közzétételi kérelem teljesítését.

► A hirdetményi úton történő közlés a polgármesteri hivatal hirdetőtáblájára való kifüggesztéssel történik meg. A kifüggesztett szerződésben a jegyző felismerhetetlenné teszi a természetes személyazonosító adatokat, kivéve az eladó és a vevő nevét, lakcímét/értesítési címét, állampolgárságát.

► A közlés időtartama 60 nap (a jegyző a kifüggesztett szerződésre rávezeti a kifüggesztés időpontját és a 60 napos határidő utolsó napját), amely jogvesztő. Ezen időtartamon belül tehet az elővásárlásra jogosult elfogadó vagy lemondó nyilatkozatot. A közlés kezdő napja a kifüggesztést követő nap. Az elővásárlásra jogosult a jognyilatkozatát csak személyesen adhatja át a jegyzőnek (kivéve: földalapkezelő szervezet, illetőleg az állam képviseletében eljáró szerv). A jegyző az elfogadó nyilatkozat személyes átvételekor köteles ellenőrizni az elővásárlásra jogosult személyazonosságát, köteles továbbá nyilatkoztatni az elővásárlásra jogosultat arról, hogy az elfogadó jognyilatkozaton szereplő aláírás a saját aláírása-e. Ha a jegyző azt állapítja meg, hogy az elfogadó jognyilatkozat nem az azt átadó személytől származik, a jegyző az elfogadó jognyilatkozat átvételét megtagadja, és ennek tényét, valamint okát az elfogadó jognyilatkozaton rögzíti.

► Közzétételi kérelem visszavonása:

Az eladó a közzétételi kérelmet a szerződés kifüggesztéséig vonhatja vissza, a visszavonást írásban a jegyzőnek kell bejelenteni. Amennyiben a visszavonás iránti bejelentés a szerződés kifüggesztését követően érkezik be a jegyzőhöz, a visszavonás iránti bejelentésnek joghatása nincs, az a szerződés közlésének hatályát nem szünteti meg.

► Fontos továbbá az, hogy az elfogadó jognyilatkozatot legalább teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni, és meg kell jelölni benne az elővásárlási jogosultság jogalapját, továbbá törvényen alapuló elővásárlási jog esetén azt is, hogy mely törvényen, mely ranghelyen gyakorolja. Mind az adásvételi szerződésnek a vevő részéről, mind az elfogadó nyilatkozatnak tartalmaznia kell a földforgalmi törvény 13-15.§-ban előírt nyilatkozatokat (saját használat, 5 évig más célra nem hasznosítja, nincsen földhasználattal kapcsolatban jogerősen megállapított és fennálló tartozása, pályakezdő gazdálkodó esetén bizonyos kötelezettségvállalások). Az elfogadó nyilatkozathoz csatolni kell az elővásárlási jogosultságot bizonyító okiratokat is.

► Az eladót az olyan elfogadó jognyilatkozat köti, amelyet az elővásárlásra jogosult határidőn belül tesz meg, és a jognyilatkozatában az adásvételi szerződést magára nézve teljes körűen elfogadja. (Kiemelném azt az esetet, amikor több föld egybefoglalt vételáron történő eladására kerül sor, ebben az esetben is az elővásárlásra jogosult a szerződést csak teljes egészében fogadhatja el.)

► A jegyző a szerződést a 60 napos határidő utolsó napját követő legközelebbi munkanapon veszi le a hirdetőtábláról. A 60 napos kifüggesztés leteltét követő 8 napon belül ezután a jegyző a beérkezett, illetve az átvett jognyilatkozatokról iratjegyzéket készít, és azt az adásvételi szerződés eredeti példányával, valamint a jognyilatkozatokkal együtt megküldi:

→ az eladó részére, ha az adásvételi szerződés mentes a mezőgazdasági igazgatási szerv jóváhagyása alól, vagy

→ a mezőgazdasági igazgatási szerv részére jóváhagyás céljából.

► Abban az esetben, ha az adásvételi szerződés mentes a mezőgazdasági igazgatási szerv jóváhagyása alól, akkor az adásvételi szerződés szerinti vevő helyébe az elővásárlásra jogosult az elfogadó jognyilatkozatának az eladóval történt közlése napján lép be. Több elővásárlásra jogosult elfogadó jognyilatkozata esetén az adásvételi szerződés szerinti vevő helyébe a sorrendben előrébb álló elővásárlásra jogosult, több, azonos ranghelyen álló elővásárlásra jogosult esetén pedig az eladó választása szerinti elővásárlásra jogosult lép.

► Az elővásárlási jog gyakorlása céljából 2014. február 28-ig közölt (közzétett) vételi ajánlatokra az ajánlat közlésének időpontjában hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni. A 2014. február 28-ig közölt vételi ajánlat esetében az adásvételi szerződés ingatlanügyi hatósághoz történő benyújtásakor a beadványt a vételi ajánlat közlésének időpontjában hatályos rendelkezések szerint kell elintézni.

Az adásvételi szerződés hirdetményi úton történő közlésére vonatkozó eljárás egyébíránt díj-és illetékmentes.

2. A települési helyi földbizottság létrehozása, illetve a működésének felügyelete

A Földfoglalmi törvény 68. § (3) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„A helyi földbizottság a település közigazgatási területén a törvény hatálya alá tartozó földek tulajdonjogának forgalmát a birtokviszonyok átláthatóságába spekulatív földszerzések megelőzése, az üzemszerű művelés alatt álló élet- és versenyképes, egységes birtoktagot képző fölbirtokok kialakítása és megőrzése, a helyi gazdálkodói közösség érdekeinek érvényesítése érdekében a földbirtok-politikai célokkal összhangban a 24. és 25. §-ban foglalt feladatának gyakorlásával befolyásolja.”

A helyi földbizottságok megalakítására vonatkozóan a 2013. évi CCXII. törvény (Fétv.) 102. § és 103. §-ai tartalmazzak rendelkezéseket. **A helyi földbizottság megalakítása a jegyző feladata és amennyiben a bizottság 2014. május 1. napjáig nem alakul meg vagy 30 napot meghaladóan működésképtelen, a feladatait Kamara veszi át.**

A Földforgalmi tv. 72. § b) pontja alapján a helyi földbizottság működéséről és a tagjai nyilvántartásának a vezetéséről, illetve a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara közreműködéséről szóló szabályokat a Kormány rendeletben fogja megállapítani.

A települési önkormányzat közigazgatási területén földet használó földművesek, mezőgazdasági termelőszervezetek, más természetes és jogi személyek településenként helyi gazdálkodói közösséget alkotnak. A helyi gazdálkodói közösség képviselői szerve a közösség tagjai által megválasztott helyi földbizottság. A helyi földbizottság a település közigazgatási területéhez tartozó földek mértékének arányában legalább 3, legfeljebb 9 főből áll (Földforgalmi tv. 68. § (1-2) bek.).

Földműves nyilvántartás

A fölművesek, mezőgazdasági termelőszövetkezetek, illetve mezőgazdasági üzemműközpontok nyilvántartásával kapcsolatosan jelenleg a következő tájékoztatás adható.

A Földforgalmi tv. 10. §-ában foglaltak alapján föld tulajdonjogát kevés kivételtől eltekintve földműves, illetve a föld használatának jogát a hivatkozott törvény 40. §-ában foglaltak szerint földműves és mezőgazdasági termelőszövetkezet szerezheti meg a felsorolt kivételektől eltekintve.

A 2013. évi CCXII. törvény 100. § (1) bekezdése alapján földművesekről, a mezőgazdasági termelőszervezetekről és a mezőgazdasági üzemműközpontokról a nyilvántartás vezetése a járási földhivatalok hatáskörébe tartozik.

A Földforgalmi tv. rendelkezéseinek hatályba lépésével a gazdálkodók számára elengedhetetlen feltétel lesz a földművesek, illetve mezőgazdasági termelőszervezetek a földműves nyilvántartásába való bekerülése.

A 2013. évi CCXII. törvény 5. § értelmében az a természetes személy, illetve gazdálkodó szervezet is földművesnek, fiatal földművesnek, pályakezdő gazdálkodónak, mezőgazdasági termelőszervezetnek vagy újonnan alapított mezőgazdasági termelőszervezetnek minősül, amely megfelel

- a) földműves esetén a Földforgalmi törvény 5. § 7.;
- b) fiatal földműves esetén a Földforgalmi törvény 5. § 6. és 7.;
- c) pályakezdő gazdálkodó esetén a Földforgalmi törvény 5. § 22.;
- d) mezőgazdasági termelőszervezet esetén a Földforgalmi törvény 5. § 19.;
- e) újonnan alapított mezőgazdasági termelőszervezet esetén a Földforgalmi törvény 5. § 26.

pontjában meghatározott feltételeknek, függetlenül attól, hogy az a)-e) pontban foglalt földforgalmi törvényi rendelkezések szerinti nyilvántartásba még nem került bejegyzésre.

A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény 72. § e) és f) pontja alapján a nyilvántartásba vételre, a nyilvántartás vezetésére vonatkozó szabályokat a Kormányrendelet fogja megállapítani.

Ezen kormányrendelet még nem került kihirdetésre, így a nyilvántartásra vonatkozó részletszabályok hiányában az esetleges kérelmek benyújtása idő előtti. Jelenleg a földhasználónak a bejelentési adatlapon, illetve a szerződésben kell nyilatkoznia, hogy megfelel a 2013. évi CCXII. törvény (Fétv.) 5. §-ában foglalt valamelyik feltételnek.

A szükséges kormányrendelet kihirdetését követően a bejelentésekhez szükséges kötelező formanyomtatványok, illetve további részletesebb tájékoztatás elérhető lesz:

- a járási földhivatalok ügyfélszolgálatán,
- a Csongrád Megyei Kormányhivatal Földhivatalának honlapjáról (www.csmfhiv.hu/nyomtatványok/földhasználati_nyomtatványok, ill. aktualitások menüben a hirdetmény),
- a www.foldhivatal.hu/nyomtatványok honlapról.

A földhasználati nyilvántartásba történő bejelentés, változás-bejelentés, törlési kérelmek stb. adatai is a fentebb leírtak szerint elérhetőek, illetve letölthetőek.

MUNKAÜGYI KÖZPONT TÁJÉKOZTATÓI

MUNKAERŐ-PIACI HELYZETKÉP (CSONGRÁD MEGYE – 2013. DECEMBER)

Készítette: Fejes Ágnes

Főbb megyei adatok

Csongrád megye	2012	2013		Változás az előző		Változás az előző	
	december	november	december	hónaphoz	évhez	hónaphoz	évhez
	fő			% -ban		főben	
Nyilvántartott álláskeresők száma	21548	15571	14394	92,4	66,8	-1177	-7154
Férfi	10230	7509	6981	93,0	68,2	-528	-3249
Nő	11318	8062	7413	91,9	65,5	-649	-3905
legfeljebb ált. iskola	6899	4587	4386	95,6	63,6	-201	-2513
szakmunkásképző, szakiskola	6291	4237	3965	93,6	63,0	-272	-2326
szakközépiskola, technikum	4523	3730	3338	89,5	73,8	-392	-1185
gimnázium	2179	1659	1489	89,8	68,3	-170	-690
diplomás	1656	1358	1215	89,5	73,4	-143	-441
25 évnél fiatalabb	3550	2656	2328	87,7	65,6	-328	-1222
50 éves és idősebb	5510	4125	3936	95,4	71,4	-189	-1574
Nyilvántartásba belépő	3272	2853	2927	102,6	89,5	74	-345
Első alkalommal belépő	231	263	206	78,3	89,2	-57	-25
RSZS+FHT	5571	3407	2883	84,6	51,8	-524	-2688
álláskeresési járadék	2007	1545	1567	101,4	78,1	22	-440
álláskeresési segély	360	494	487	98,6	135,3	-7	127
Tartósan (1 éven túl) regisztráltak	5839	4816	4181	86,8	71,6	-635	-1658
Tartós munkanélküli arány	27,1%	30,9%	29,0%	93,9	107,2	-1,9%	1,9%
Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma	2889	2286	1970	86,2	68,2	-316	-919
A nyilvántartott álláskeresők aránya (a gazdaságilag aktív népesség százalékában)	11,6	8,6	7,9	91,9	68,1	-0,7	-3,7
Rendelkezésre álló álláshelyek száma	1545	7976	5430	68,1	351,5	-2546	3885

* százalékpont

Fontosabb adatok térségenként

Kirendeltségek	Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)			A nyilvántartott álláskeresők aránya (a gazdaságilag aktív népesség százalékában) %			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (fő)	Tartósan regisztrált álláskeresők száma (fő)*
	2012. december	2013. november	2013. december	2012. december	2013. november	2013. december		
Szeged	9040	6783	5671	9,8	7,5	6,3	820	1526
Csongrád	1327	897	862	13,7	9,4	9,0	120	236
Hódmezővásárhely	2831	1851	2057	10,9	7,3	8,1	278	580
Makó	3366	2475	2470	17,0	12,8	12,7	288	789
Szentes	2095	1297	1286	10,7	6,8	6,7	171	352
Kistelek	1263	935	842	16,9	12,8	11,5	120	322
Mórahalom	1626	1333	1206	15,1	12,6	11,4	173	376
Csongrád megye	21548	15571	14394	11,6	8,6	7,9	1970	4181
Magyarország	569261	446310	414273	12,8	10,0	9,3	52297	128026

* Egy éve, vagy annál régebben megszakítás nélkül minden hónapban szerepel a nyilvántartott álláskeresők állományában

2013. év végére, a megyében 15 ezer fő alá csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma

Csongrád megyében, 2013. december végére a nyilvántartott álláskeresők száma **14 394** fő lett, amely **7,6 %-kal**, 1 177 fővel volt alacsonyabb, mint 2013. november végén.

Egy hónap alatt Szegeden **1 112 fővel** (16,4 %-kal), Mórahalmon 127 fővel (9,5 %-kal), Kisteleken 93 fővel (10 %-kal) csökkent a regisztrációban lévők száma. Szentesen, Makón és Csongrádon kisebb számban (5-35 fővel) esett vissza az álláskeresők létszáma. Hódmezővásárhelyen 206 fővel, 11 %-kal emelkedett az nyilvántartásban lévők létszáma.

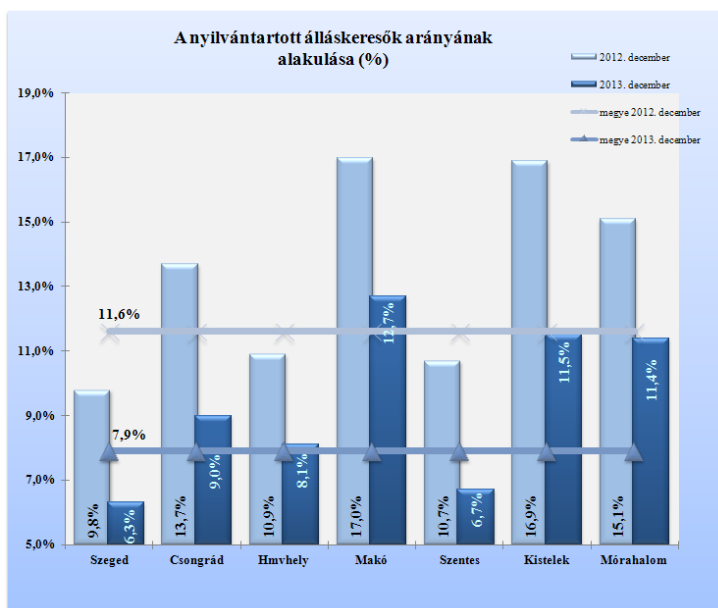
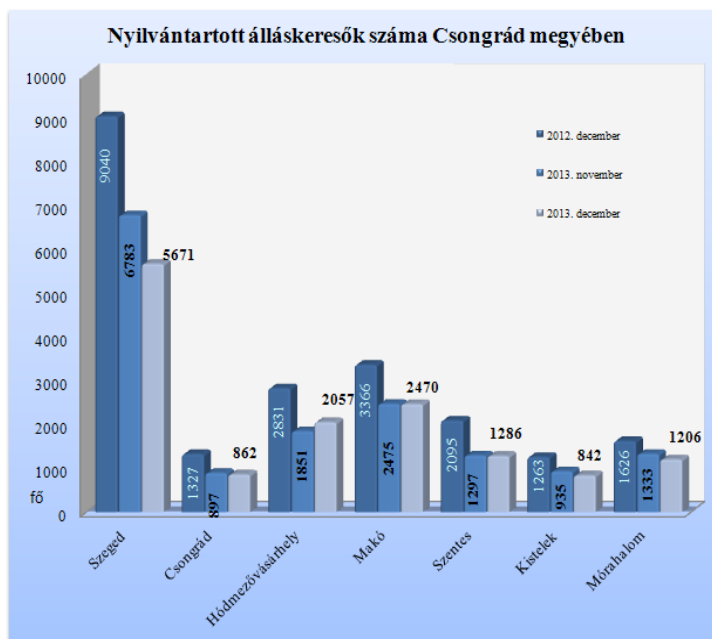
A 2012. év végi adatokkal összevetve a tényadatokat, **megyei szinten 7 154 fős - 33 százalékos -**

létszámcsökkenés látszik. Szegeden **37 %-kal**, több mint háromezer (3 369) fővel lett alacsonyabb a nyilvántartásban lévők száma. Szentesen **38,6 %-kal** (809 fővel), Csongrádon **35 %-kal** (465 fővel), Kisteleken **33 %-kal** (421 fővel) mérséklődött egy év távlatában az álláskeresők száma. Hódmezővásárhelyen **27,3 %-kal** (774 fővel), Makón **26,6 %-kal** (896 fővel), Mórahalmon 25,8 %-kal (420 fővel) szerepelnek kevesebben a regisztrációban, mint egy évvel korábban.

Álláskeresők relatív szintje

A megyében nyilvántartott álláskeresők **relatív szintje** (gazdaságilag aktív népesség százalékában mért aránya) 2013. december végére **7,9 %-ra csökkent**, mely az egy hónappal korábbi szintnél **0,7 %-ponttal**, az egy évvel korábbinál **3,7 %-ponttal** alacsonyabb.

A mutató értéke a tárgyhónap végén a megye térségei közül Szegeden volt a legalacsonyabb (6,3 %), Szentesen 6,7 %, Hódmezővásárhelyen 8,1 % szintű a ráta. Ebben a hónapban 12,7 %-kal, Makó térségében volt legmagasabb a mutató mértéke. Minden térségben csökkent a ráta

szintje, egy év alatt Kisteleken 5,4, Csongrádon 4,7, Makón 4,3, Szentesen 4, Mórahalmon 3,7, Szegeden 3,5, Hódmezővásárhelyen 2,8 %-pontos mérséklődés következett be.

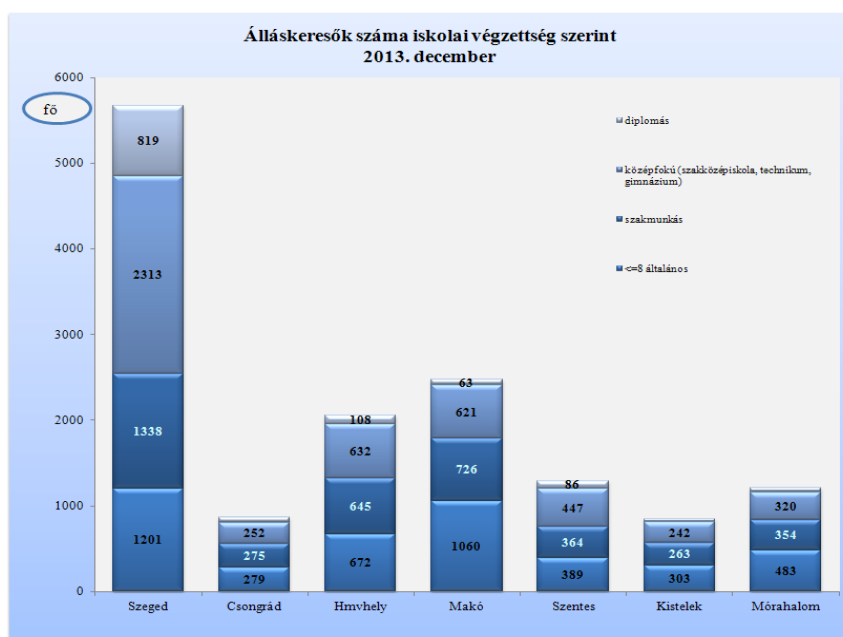
Pályakezdők, tartósan álláskeresők, iskolai végzettség

A tárgy hónap végén nyilvántartásban szereplő **1 970 fő pályakezdő** a regisztráltak 13,7 %-át képviseli. A fiatalok száma 316 fővel lett alacsonyabb az előző havinál, és 32 százalékkal, 919 fővel elmarad a 2012. év végi pályakezdő zárólétszámtól is.

Álláskeresőink 58 %-a (8 362 fő) kevesebb, mint fél éve; 13 %-a 6 hónapnál régebben, de 12 hónapnál rövidebb ideje; **29 %-a (4 181 fő)** egy éve, vagy annál hosszabb ideje szerepel folyamatosan a nyilvántartásokban, tehát **tartósan regisztrált** álláskereső. E réteg aránya a megyében 27 és 38 % között mozog, Szegeden a legalacsonyabb, Kisteleken a legmagasabb. A tartósan munka nélkül lévők száma egy hónap alatt 635 fővel, egy év alatt 1 658 fővel, 28 %-kal csökkent.

Az álláskeresők iskolai végzettségenkénti összetétele egy hónap alatt kisebb mértékben változott.

2013. december végén a megyében nyilvántartott álláskeresők 30,5 %-a, 4 387 fő legfeljebb 8 osztályt végzett, 27,5 %-uk szakmunkás, illetve szakiskolai végzettségű. Az álláskeresők 19,6 %-a (2 826 fő) szakközépiskolát, 3,6 %-a technikumot végzett. A gimnáziumi érettségivel rendelkezők aránya 10,3 %-os (1 489 fő). Diplomával az álláskeresők 8,4 %-a rendelkezett, számuk 1 215 fő volt. A legfeljebb általános iskolát végzettek száma egy hónap alatt 200 fővel, a szakmunkásoké 272 fővel, az érettségizetteké 562 fővel esett vissza. A diplomások száma 143 fővel lett kevesebb egy hónap alatt. A felsőfokú végzettségűek 2/3-a a szegedi kirendeltség regisztrációjában szerepel.

Az álláskeresők 19,6 %-a (2 826 fő) szakközépiskolát, 3,6 %-a technikumot végzett. A gimnáziumi érettségivel rendelkezők aránya 10,3 %-os (1 489 fő). Diplomával az álláskeresők 8,4 %-a rendelkezett, számuk 1 215 fő volt. A legfeljebb általános iskolát végzettek száma egy hónap alatt 200 fővel, a szakmunkásoké 272 fővel, az érettségizetteké 562 fővel esett vissza. A diplomások száma 143 fővel lett kevesebb egy hónap alatt. A felsőfokú végzettségűek 2/3-a a szegedi kirendeltség regisztrációjában szerepel.

Álláshelyek

2013. december hónapban a megye kirendeltségein bejelentett új álláshelyek száma 3 383 db volt. A hónap elején meglévő 2 049 álláshellyel együtt közel öt és félezer álláshelyet tudtunk a hónap során felkínálni munkát kereső ügyfeleinknek. A rendelkezésre álló állásbejelentések 80 %-a támogatott foglalkoztatásra (jellemzően közfoglalkoztatás) vonatkozó igény volt. Az állások 70 %-ának betöltéséhez legfeljebb általános iskolai végzettség elegendő volt.